

Bronislava Vinskienė

Amžinieji Ažuolai

Bronislava Vinskienė

Amžinieji Ažuolai

Dokumentinė apybraiža apie Jiezno apylinkių partizanus

Vilnius

2007

UDK 355.42(474.5)(091)
Vi218

Knygos leidimą parėmė VĮ „Konservatyvioji ateitis“

ISBN 978-9955-726-77-7

DĖKOJU

Nuoširdžiai dėkoju visiems, kurie prisidėjo savo darbais, lėšomis, padėjo statyti paminklus žuvusiems partizanams

Broniui Leonavičiui - 1989 m. Vasario 16-ajai padirbdinusiame pirmąjį medinį kryžių;

Algirdui Milkevičiui - paminklo projekto autoriui;

Pranui Mocevičiui - pastačiusiam paminklą prie Gojaus miško;

Justinui Milkevičiui - padirbdinusiame paminklą Paverknių kautynių didvyriams atminti.

Rėmėjai

Antanas Lukša - LPKTS valdybos pirmininkas;

Kazimieras Savičius - Dainavos apygardos vadas;

Kajetonas Karčiauskas - Dainavos apygardos partizanas;

Profesorius A. Klimas (JAV);

Juozas Raklevičius - Dainavos apygardos partizanas;

Janina Juodžbalienė - LPKTS Alytaus skyriaus atsakingoji sekretorė;

Juozas Palionis - Seimo narys;

Sigitas Urbonas - buvęs Seimo narys;

Teofilis Rutkauskas, Algirdas Rutkauskas, Jonas Rutkauskas, Vytautas Rutkauskas, Onytė Sakalauskienė, Domicėlė Brunzienė, Marija Ruseckienė, Vladas Jurgaitis, Algimantas Šidlauskas, Vacius Gegužis, Juozas Barauskas, Birštono šauliai, Juozas Ražanauskas, Mykolas Kazlauskas, Vincas Mockevičius, Jonas Lėckas, Leonas Želvys, R. Antanavičius.

Knygos rėmėjai:

Vytautas Musonis (JAV)
Mary R. Aidis (JAV)
Aloyzas V. Aidis (JAV)
Ramutė Aidienė (JAV)
Marijona Kazakevičienė
Birutė Staknevičienė
Rimantas Staknevičius
Augustinas Staknevičius
Gediminas Staknevičius

Turinys

Ižanga.....	7
Paminklas Jiezno apylinkių partizanams.....	10
JIEZNO APYLINKIŲ PARTIZANAI, DIDVYRIŠKAI KOVOJĘ IR ŽUVE DĖL TĖVYNĖS LAISVĖS	
Amžinieji ažuolai. Antanas Klimas.....	20
Trumpos žinios apie Jiezno apylinkių partizanus.....	21
Už ką nužudė mano brolių?.....	48
Žuvo, dar nespėję gauti slapyvardžių.....	51
Marijona Kaškonaitė Kazakevičienė-Vyšnia.....	64
Stasys Raklevičius-Tigras, Mįslinčius.....	65
Paverknių kautynės.....	77
Šiugždinių šeimų tragedija.....	78
Treiderių šeimos tragedija.....	84
Pelekonių kaimas 1945-1952 m.....	94
Ilgam prisiminimui.....	95
Partizanų motinos.....	105
Kubilių šeimos tragedija.....	110
Buvau paraginta rinkti medžiagą... <i>B. Vinskienė</i>	112
Apie autorę. <i>Janina Juodžbalienė</i>	114
Partizanų atminimą įamžinant.....	116
„Aš savo pareigą atlikau“. <i>Audronė V. Škiudaitė</i>	121
Pavardžių rodyklė.....	124
Literatūra.....	128

IŽANGA

Šiame leidinyje pateikiama partizanų artimųjų, ryšininkų prisiminimai, nemaža yra archyvinės medžiagos. Gali pasitaikyti netikslumų, trūkumų - prašom atleisti.

Knygos tikslas - įamžinti Laisvės kovų dalyvių atminimą, didvyriškus jų žygius - kautynes, susidūrimus su galinga okupanto kariuomene, jos talkininkais - Jiezno, Stakliškių, Butrimonių strībais; įamžinti partizanų kančias nežmoniškų kankinimų metu, istorijai palikti žiauraus ir tamsaus okupanto veiksmus - žiauriausiais būdais Jiezne, ant grindinio išniekintus partizanų kūnus ir kt.

Be to, vykdaui savo būrio vado Juozo Andrulėvičiaus-Auksinuko užduotį ir įpareigojimą: surašyti kautynėse žuvusių partizanų pavardes, nurodant vietas, kur vyko kautynės. Neturim pamiršti Jiezno NKVD būstinėje žiauriai kankintų, degintų ryšininkų, rėmėjų ir partizanų.

Aš pati negaliu tylėti, nepapasakoti apie žmonių kančias ir skaudžias netektis. Apie Juozą Ogilbą-Dobilą, Jiezno apylinkės partizanų vadą, ant Tėvynės aukuro paaukojusį savo jaunystę, talentus, jauną žmoną, dar negimusį vaikelį ir mažą sūnelį, praėjusį dygliuotu okupuotos Lietuvos keliu. Dobilo sūnus neištvėrė šio sunkaus išbandymo ir anksti išėjo Amžinybėn.

Antanas Rutkauskas-Žemaitis, palikęs jauną žmoną su aštuoniais mažais vaikais, išėjo kovoti už savo tėvų žemę ir laisvę. 1945 metų liepos 17 dieną žmona su vaikais (vyriausiajam sūnui buvo 15 metų, o jauniausiai dar nebuvo nė metukų) buvo išvežti į Sibirą, Permės sritį. 1947 metais šešiolikmetė dukra Onytė, nepakeldama sunkių miško darbų, kamuojama begalinio ilgesio, bėgo tolimą kelią į Lietuvą, į mišką, pas tėvelį. Stakliškių apylinkėje, Gojaus miške, susitiko su tėveliu, bet greitai išsiskyrė, nes Žemaitis po kelių mėnesių žuvo apsuptyje. Onytė liko viena Lietuvoje, toliau septynerius metus ėjo vargo, baimės keliu, kol buvo nutraukta jos paieška.

Kostas Minkauskas-Karklas paliko jauną žmoną su šešiais mažais vaikais ir išėjo ginti brangios Tėvynės Lietuvos. Jauna mo-

Onytė Rutkauskaitė Sakalauskienė tėvelio partizano Antano Rutkausko-Žemaičio žūties 1948 m. vasario 20 d. vietoje - prie Gojaus miško. Šią - skaudžiausią ir brangiausią nuotrauką ji visada nešiojosi su savimi

tina liko su mažais vaikais be maitintojo, be pastogės slapstėsi kasdienėje baimėje. O kiek skausmo patyrė ir ašarų išliejo pokario moterys.

Albinas Šiugždinis-Žaibas, Dzingeris. 1945 metais kovo 28 dieną Paverknių kaime, Birštono valsčiuje, vyko įnirtingos kautynės su galinga okupanto kariuomene.

Daug jaunų partizanų pabūgo, metė ginklus ir stengėsi ištrūkti iš apsupimo. Žaibas, sunkiai sužeistas, nesitraukė ir atsisakė draugų pagalbos trauktis. Jo kulkosvaidžio serijos retino priešų gretas (kautynėse žuvo 94 priešų kariai). Pasibaigus šoviniams sušuko: „Mirštu už Tėvynę!”

Juozas Bajoras-Žaibas 1945 metais sausio 28 d. Alšininų kaime, Stakliškių valse., pateko į rusų kariuomenės ir Jiezo stribų pasalą. Vyko įnirtingos kautynės. Žaibas didvyriškai laikėsi, kulkosvaidžiu nukovė 80 rusų karių. Priešui uždegus pastatus partizanai buvo priversti šokti iš degančio namo ir buvo nukauti (penki).

Didvyriai gyvena mumyse, mūsų sapnuose. Nevalia jų užmiršti. Tai skaudė, žiauri mūsų praeities istorija, kurią privalome užrašyti ir palikti ateinančioms kartoms.

Autorė

Antanas Rutkauskas-Žemaitis (1906-1948-02-21). Kovojo Dainavos apygardoje, Dzūkų rinktinėje, Punios Kunigaikščio Margio grupėje. Žuvo Gojaus miške, Prienų rajone

PAMINKLAS JIEZNO APYLINKIŲ PARTIZANAMS

1944 metų vasarą kūrėsi partizanų būrys, kuris veikė Prienų valsčiuje: Degimų, Gojaus, Kalvių, Ežerėlių, Vėžiongirės miškuose. Būriui vadovavo Vytautas Marčiulionis-Viesulas.

1944 metų gruodžio mėnesio pabaigoje į Prienus, Birštoną, Jiezną atvyko NKVD baudėjų būriai, kurie pradėjo gaudyti jaunuolius, deginti ūkininkų sodybas. 1944 metų Kūčių vakarą buvo sudeginta: Marčiulionių sodyba Alksniakiemio kaime, Matikų sodyba Sundakų kaime, Klepočių kaime sudeginta 21 sodyba.

Partizanai skirstėsi į mažesnius būrius. Jiezno krašto partizanai atsiskyrė nuo Prienų partizanų ir sukūrė atskirą būrį, kuriam vadovavo Juozas Ogilba-Dobilas. Būryje buvo apie šimtas kovotojų, kurie veikė Jiezno, Stakliškių, Užuguosčio, Butrimonių, Purnios apylinkėse.

J. Ogilba-Dobilas buvo drąsus, ryžtingas, pareigingas šaulys, laisvės kovų karys. Už būrio vado Dobilo sunaikinimą okupantai buvo paskyrę 10 000 rublių premiją. Buvęs partizanas Kazys Proškus 1946 m. suorganizavo Dobilo ir jo žmonos nužudymą.

Alytaus apskr., Jiezno valsčiuje, Jiezno miestelyje, Bijomino darže, 1945-1953 metais buvo pakasta daugiau kaip penki šimtai partizanų ir rėmėjų, kurie žuvo kautynėse, kiti buvo nukankinti Jiezno sribų būstinėje. 1956 metais Jiezne, ant partizanų palaikų, kuriuos dengė plonas žemės sluoksnis, buvo statomas pirmas vandentiekio bokštas: buldozeriai traiškė partizanų kūnus, tekėjo rausvas, krauju pasrūvęs vanduo.

Trisdešimt metų partizanų kapavietė buvo paversta Jiezno miesto šiukšlynu: buvo pilamos įvairios atliekos, iš lentų surestuose tvarteliuose buvo laikomos vištos, kiaulės, ožkos. Žuvusiųjų artimieji neturėjo teisės ateiti į šiukšlyną: uždegti žvakelės, padėti gėlelės ar pasimelsti, nes vieta buvo saugoma Jiezno sribų.

1989 metais, prieš Vasario 16-ąją, Bronius Leonavičius padarė medinį kryžių su užrašu „Stalinizmo aukoms atminti“, kurį Jiezno sąjūdžio vyrai pastatė buvusioje partizanų palaikų išniekinti-

mo vietoje. Vasario 16-ąją kun. Navickas už žuvusiuosius ir nukankintuosius aukojo šv. Mišias. Vyko minėjimas. Pirmą kartą artimieji priėjo prie šios šventos žemelės, kuri buvo aplaistyta didvyrių krauju, nuklota sutraiškytais kauleliais. Žmonės klupo ant žemės, bučiavo ją ir raudėjo. Kitą dieną toje vietoje, kur buvo pastatytas kryžius, jau vėl buvo likęs tik šiukšlynas. Jiezo sribai, pasamdę porą vyrų, sutraiškė kryžių, sutrypė gėles, žvakeles, patenkinti šaukė, kad nuo šiandien Jiezne kryžiaus nebebus.

1991 metais toje vietoje buvo pastatytas gražus, akmeninis paminklas. Aplink partizanų kapavietę pasodinti berželiai, o viduryje - ąžuolai.

Darbų užsakovė - Bronislava Vinskienė.

Projekto autorius - A. Milkevičius.

Paminklą statė Pranas Mocevičius.

Darbu prisidėjo: J. Ražanauskas, M. Kazlauskas, J. Raklevičius, G. Latvis, V. Mockevičius, J. Lėckas ir kiti.

1944-1953 m. buvęs Jiezo KGB pastatas-kalėjimas. Čia buvo rūsys, kuriame buvo vandens. Jeigu prakalbėtų šio pastato sienos, išsakytų baisias kankčias. 2002 m. šį pastatą nusipirko verslininkas. Remonto metu buvau viduje ir mačiau, kad ant visų keturių sienų, beveik ant kiekvienos plytos buvo iškaltos kankinių pavardės

Pastatas, kuriame 1944-1953 m. buvo KGB ir Jiezo stribų būstinė. Čia buvo žiauriai kankinami partizanai, ryšininkai, rėmėjai

KGB pastatas Jiezne iš kiemo pusės. Per šias duris vakare buvo išmetami nukankintųjų lavonai ir užkasami Bijomino darže

1989 m. vasario 16 d. Jiezne pastatytas kryžius stalinizmo aukoms atminti

Šioje vietoje pokariu okupantai užkasė apie 500 partizanų ir jų rėmėjų kūnų. 1956 m. ant lavonų buvo pastatytas pirmasis, o 1985 m. - antrasis vandentiekio bokštas. 1989 m., kai pirmą kartą viešai buvo pastatytas kryžius, čia buvo Jiezno šiukšlynas. Buvę stribai kryžių sunaikino, bet partizanų atminimo įamžintojai jį vėl atstatė

2002 m. prezidentas V. Adamkus, pagerbdamas žuvusius partizanus, priklausęs padeda gėlių

Kiek daug aukų Lietuvoje!

1991 m. Jiezne pastatytas paminklas žuvusiems partizanams atminti. Projekto autorius P. A. Milkevičius; darbų užsakovas B. Vinskiėnė; paminklą statė P. Mocevičius; darbais prisidėjo J. Ražanauskas, J. Raklevičius, M. Kazlauskas, G. Latvis, V. Mockevičius, J. Lėckas ir kt.

Rėmėjas A. Klimas iš JAV tariasi su B. Vinskiene dėl tolesnių darbų

**JIEZNO APYLINKIŲ PARTIZANAI,
DIDVYRIŠKAI KOVOJĘ
IR ŽUVĘ DĖL TĖVYNĖS LAISVĖS**

Niekas nebesuskaičiuos, kiek pokariu Nemunas į nežinią nuplukdė partizanų kūnų...

Amžinieji ažuolai

Antanas Klimas

*Šioje šventoje žemėje užaugsime
Ligi aukštų baltųjų debesų
Ir ošime, šlamėsime ir gausime
Per širdis nukankintų sūnų.*

*Plačiai, giliai šaknis įleisime,
Kur kraujo pašvęsta gelmė.
Ir vasarą, ir rudenį mes melsimės,
Kad neišsektų ši tyra versmė.*

*Rytais giedodami šlamėsime ir ošime,
Graudžiai dainuosime laukais šventais,
Visoms ateinančioms kartoms kartosime
Ir šauksime visus čia kritusius vardais.*

*Mes čia, šventoj dirvoj, užaugsime,
Stovėsime tvirti mes metų čia šimtus
Ir ateities skaidrios sulauksime
Per miegančių čia žuvusių sapnus.*

TRUMPOS ŽINIOS APIE JIEZNO APYLINKIŲ PARTIZANUS

1. Acus, Marcelijus-Vanagas (1920-1944)

Gimė ir augo Jiezne, Alytaus apskrityje. Visą savo gyvenimą paskyrė kovai už Lietuvos nepriklausomybę. Vanagas sakė, kad vokiečiai ir rusai - Lietuvos okupantai. 1944 metais, sugrįžus į Lietuvą rusų kariams, jam buvo pasiūlyta sekretoriaus vieta Jiezne. Vanagas atsakęs, jog dirba Lietuvai. Savo namų rūsyje buvo įrengęs slėptuvę. Turėjo rašomąją mašinėlę, rašė atsišaukimus, kvietė stoti į partizanų gretas ir kovoti su priešu. Suorganizavęs jaunuolių būrį pradėjo jiems vadovauti.

Vėlu 1944 metų rudenio vakarą Lingėniškių kaime, paimant strybą Joneliūną, buvo mirtinai sužeistas. Palaidotas Jiezno kapinėse.

2. Andrulevičius, Jonas-Šviesuolis (1918-1945)

Gimė ir augo Gripiškių kaime, Stakliškių valsčiuje, Alytaus apskrityje. Į partizanų gretas įstojo 1944 metais. 1945 metų lapkričio 17 dieną su savo draugais partizanais buvo apsistojęs dienoči Gripiškių kaime, pas Andrulevičienę (Jono motiną). Jausdami, kad gali būti nesaugūs šiuose okupantams įtartinuose namuose, visi partizanai persikėlė į Vaiciulevičių sodybą praleisti naktį, nes ankstų rytą ruošėsi trauktis link Daugų. Buvo išduoti. Vyko susišaudymas su Jiezno, Stakliškių stribais. Visi keturi - Šviesuolis, Dobilas, Nendrė ir Žaibas - žuvo apsuptyje. Jų kūnai niekinti Jiezne, ant gatvės, pakasti Bijomino darže.

3. Andrulevičius, Antanas (1919 -1945)

Gimė ir augo Druskeliškių kaime, Stakliškių valsčiuje, Alytaus apskrityje. 1944 metais, Lietuvą okupavus rusų kariuomenei, Antanas nestojo į rusų kareivių gretas, slapstėsi. 1945 metais, vieną ankstų rytą, Stakliškių stribai ir rusų kariai apsupo Andrulevi-

čių sodybą. Antanas šoko pro langą, bandė bėgti, bet kieme buvo nušautas.

4. Andrulevičius, Juozas-Auksinukas (1922-1945)

1944 metais, nenorėdamas tarnauti rusų armijoje, besislaps-tydamas nuo Darsūniškio, Kruonio sribų, atvyko į mūsų tėviškę, Sobuvos k., Jiezno valsč. Auksinukas turėjo labai gražius, gelto-nus, garbanotus plaukus. 1944 metais, rudenį, įstojo į partizanų gretas. Buvo būrio vadas. Jo būrys veikė: Sobuvos, Sundakų, Domeikiemio, Šnipelių, Varkalių kaimų teritorijoje. 1945 m., prieš Naujuosius metus, su dviem draugais apsistojo dienoti Šnipelių kaime, Kruonio valsčiuje, Banevičių sodyboje. Buvo išduoti. Vyko kautynės su Kruonio sribais ir rusais. Kautynės vyko keletą valandų. Degant namams Auksinukas su savo dviem draugais partizanais žuvo liepsnose.

5. Bačinskas, Aleksandras (1871-1945)

Gimė, augo ir gyveno Sokonių kaime, Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje. Ūkininkas. 1945 metų kovo 28 dieną žuvo prie savo namų Paverknių mūšio metu.

6. Bagdonavičius, Juozas-Jovaras (1924-1946)

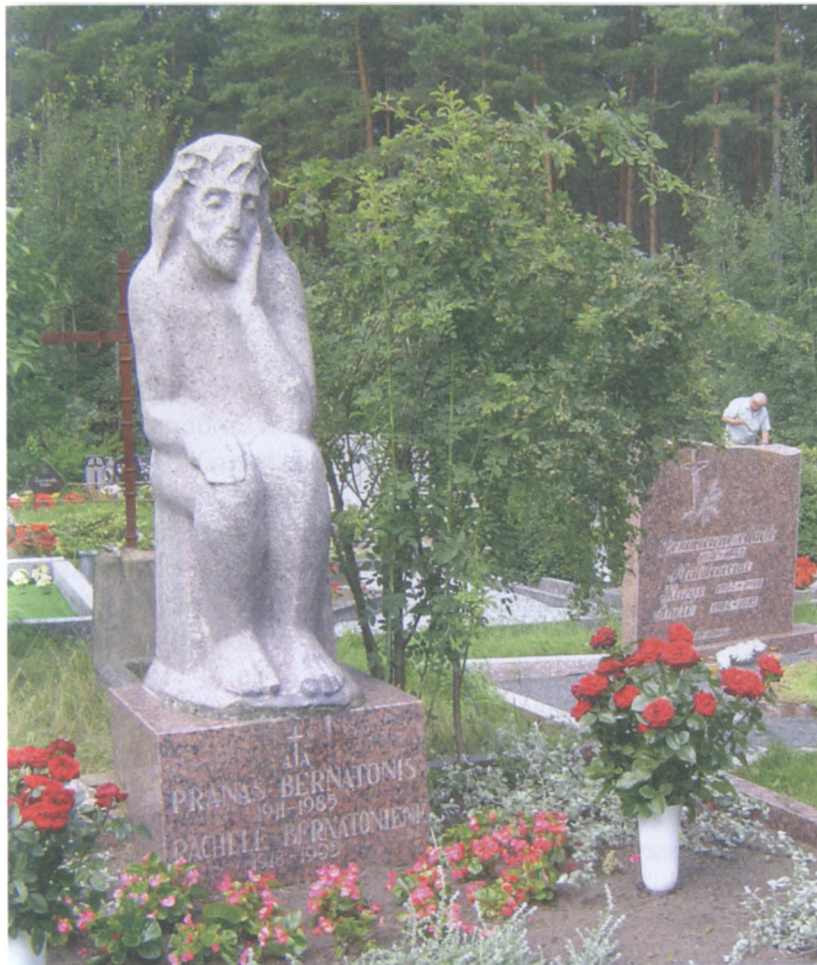
Gimė ir augo Jiezne, Alytaus apskrityje, staliaus šeimoje. Mokėsi Jiezne, buvo tėvelio pagalbininkas.

1944 metais vedė Aldoną Bernatonytę iš Medininkų k. 1944 metų pabaigoje įstojo į partizanų gretas, slapyvardis - Jovaras. Jis labai mylėjo savo Tėvy-nę, palikęs jauną žmoną, mažą dukry-tę, išėjo kovoti už Lietuvos Laisvę ir Nepriklausomybę. Jovaras buvo būrio vado - Juozo Ogilbos-Dobilo pava-duotojas. Priklausė Geležinio vilko rinktinei, Dainavos apygardai, Dzūkų rinktinei. Partizanų būryje pasižymė-

J. Bagdonavičius-Jovaras

jo drąsa, sumanumu. Dalyvavo Alšininkų, Paverknių kautynėse. Daug kartų dalyvavo susišaudymuose Nibrių k., Gojaus miške, Pelekonių kaime. Dobilo būrį sudarė devyniasdešimt partizanų. Būrys veikė Jiezno, Stakliškių, Butrimonių apylinkėse ir kėlė baimę strībams, todėl buvo pažadėta daug pinigų, kad šis būrys būtų sunaikintas. Buvusius partizanus, draugus suviliojo pinigai.

1945 m., po Paverknių mūšio, kuriame okupacinė kariuomenė patyrė didelių nuostolių, buvo nužudyta 11 Palekonių kaimo vyrų, iš kurių 7 palaidoti kaimo kapinėse. Šeimos ištremtos į Sibirą

Pirmiausia buvo nušautas Juozas Ogilba-Dobilas su nėščia žmona. Po savaitės, 1946 metais rugsėjo 5 dieną, prie Gojaus miško, Stakliškių k., buvo nušautas Juozas Bagdonavičius-Jovaras. Visų trijų kūnai buvo niekinami Jiezne, ant grindinio, ir užkasti Bijomino darže.

7. Bajoras, Juozas-Žaibas (1924-1945)

J. Bajoras-Žaibas

Gimė ir augo Beniukų k., Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje. Į partizanų gretas įstojo 1944 metais. Jis priklausė Tauro apygardos, Geležinio vilko rinktinės Viesulo būriui. Buvo kulkosvaidininkas, 1945 metais sausio 27 dieną Nibrių kaime (pas Palionį) susišaudymo metu buvo sužeistas. Kautynių metu žuvo du Jiezno sribai, rusų leitenantas ir vežėjas. Vakare partizanų būrys pasitraukė į Stakliškių valsčių, Alšininkų kaimą. Sužeisti partizanai: Juozas Bajoras-Žaibas, Antanas Jurkonis-Balandis, Jonas Mar-

čiulionis-Audronis, Vincas Rukas-Aras, Jonas Palionis-Sakalas; aptvarsčius žaizdas jie liko pailsėti - miegoti Danilevičių namuose. Visi kiti partizanai persikėlė per Alsios upę, nuėjo pailsėti į Zmejauskų sodybą. Antanas Matikas-Skruoblas liko sargyboje. Vežėjams nurodžius, kuriuo keliu vyko partizanai, rusų kariuomenė, Jiezno sribai apsupo Danilevičių namus. Rytą (4 val.) prasidėjo aršios kautynės. Penkias valandas kaleno Žaibo kulkosvaidis, nukaudamas aštuoniasdešimt priešų. Tik uždegus Danilevičių, Šeškų namus partizanai buvo priversti šokti iš ugnies ir buvo nukauti. Žuvo visa Danilevičių šeima (6 žmonės) ir Šeškus. Visų kūnai buvo niekinami Jiezne, ant grindinio, vėliau pakasti Bijomino darže.

8. Bajoras, Jonas-Senis (1901-1953)

Dainavos apygardos, Punios Kunigaikštijos (P. K.), Margio rinktinės partizanas. Žuvo **1953** metais prie savo tėviškės, apsuptyje. Kūnas niekintas Jiezne, vėliau pakastas Bijomino darže.

A. Baltrušaitis-Pykuolis, J. Milušauskas, A. Milušauskas-Aras

9. Baltrušaitis, Antanas-Pykuolis (1918-1949)

Gimė ir augo Liciškėnų kaime, Šilavoto valsčiuje, Marijampolės apskrityje. Jo tėvai turėjo 52 ha žemės. 1939 metais vedė ir gyveno tėvų ūkyje. 1944 metų pabaigoje įstojo į partizanų gretas. Jam buvo suteiktas slapyvardis - Pykuolis. Priklausė Tauro apygardos Geležinio vilko rinktinei. Turėjo puskarininkio laipsnį.

Daug kartų teko kovoti su galingu priešu. 1947 metais, aršios kovos metu, Vangių miške buvo sužeistas, gydėsi Žemaitkiemio kaime, Birštono valsčiuje, pas siuvėją Pūką. 1949 metų kovo 10-ąją žuvo Vartų kaime, Balbieriškio valsčiuje, apsuptyje: Pykuolis, Albinas Milušauskas-Aras, Juozas Milušauskas - Aro tėvas. Lavonus sribai sumetė į sunkvežimį, vežė į Marijampolę, į Kauną. Niekas nežino, kur padėti kūnai.

10. Banevičius, Vincas, Aleksandras-Barzda (1920-1947)

Gimė ir augo Šnipelių kaime, Kruonio valsčiuje, Kaišiadorių rajone. Vinco tėvai buvo pasiturintys ūkininkai, partizanų rėmėjai. Jų namuose dažnai dienodavo partizanai. 1945 metais sausio mėn. buvo išduoti išdavikų. Rusų kariai, Kruonio sribai apsupo Banevičių namus. Per susišaudymą namai buvo padegti. Žuvo trys partizanai ir Vinco brolis Pranas. Visi namai ir užgyventas turtas sudegė. Vincas įstojo į partizanų gretas. Barzda dvejus metus vei-

V. A. Banevičius-Barzda

kė partizanų gretose, vadovavo būriui. 1947 metais, per Šv. Kalėdas, pateko į pasalą. Apsuptyje, per susišaudymą su Jiezno stribais, buvo sunkiai sužeistas. Atsisakė draugų pagalbos, įsakė savo draugams trauktis, pats kulkosvaidžio salve pridengė besitraukiančius partizanus. Priartėjus stribams ir rusų kariams išsitraukė granatą ir sušuko:

- Mirtis išdavikams! Mirsiu už savo Tėvynę Lietuvą!

Jo kūnas buvo atvežtas į Jiezną, niekinamas ant grindinio. Jiezno stribai nukirto jam pirštą, ant kurio buvo merginos (Albinos) dovanotas žiedas. Žiedą pasiėmė, o pirštą numetė Barzdai ant krūtinės. Išniekinę kūną nuvežė į Verknės upę, iškirto eketę ir pakišo po ledu.

11. Baliukevičius, Kostas-Tylius (1926-1951)

1951 metais kovo mėnesį žuvo apsuptyje Jaunonių kaime, Stakliškių valsčiuje, pas Talačkus. Drauge žuvo būrio vadas, Vanaگو adjutantas Motiejus Jaruševičius-Lakštingala, partizanas Urbonas Dailidė-Tauras ir ryšininkė Marytė Talačkaitė-Rūta. Visi buvo nuvežti į Butrimonis, vėliau atpažinti atvežti į Jiezną. Kūnai niekinoti turgaus aikštėje, pakasti Bijomino darže.

12. Brolių Baranauskų likimas

Jonas (1917-1945), Jurgis (1923-1945), Algis (1925-1945), Vytautas (1927-1945) Baranauskai gimė ir augo Paverknių kaime, Birštono valsčiuje, Alytaus apskrityje. 1944 metais visi broliai įstojo į partizanų gretas. Jurgis pirmas pateko į pasalą, apsuptyje buvo paimtas gyvas, Jiezno stribyne žiauriai kankinamas, mušamas. Ištraukė dantis, kurie buvo auksu apmauti. Drabužiai suplėšyti, kūnas - vienos žaizdos. Kankinio mirtimi mirė Jurgis Baranauskas.

Jurgis Baranauskas-Margis, Jonas Baranauskas, Vytautas Baranauskas

kas-Margis. Naktį pakastas Bijomino darže.

Jonas Baranauskas, suimtas prie savo namų, buvo žiauriai mušamas, nušautas savo tėviškės lauke. Jo kūnas niekinamas Jiezne, ant grindinio, naktį pakastas Bijomino darže.

Algirdas Baranauskas-Papartis, Vytautas-Saliamonas, - abu žinojo apie savo brolių kančias, žiaurią žūtį, abu, nors ir pasvarstydavo apie registravimąsi, liko partizanų gretose. Papartis žuvo savo kaime, netoli namų. Saliamonas pasitraukė link Punios. Ten ir žuvo.

16. Barauskas, Juozas-Šiaurys (1928-1947)

Gimė ir augo Vaisodžių kaime, Alytaus rajone, Alytaus apskrityje. Priklausė Geležinio vilko rinktinei, Tauro apygardai. Dalyvavo Paverknių kautynėse. Daug kartų jam teko susitikti su priešu. 1947 metais, drauge su Pranu Karaliumi-Vėju, vyko į Kašonių kaimą, Jiezno valsčių, į stribų Šėrių namus paimti ginklų. Šeriai tai žinojo, pasiruošę ir pasislėpę laukė krūmuose. Partizanams priartėjus prie namų durų Šeriai metė granatą ir abu mirtinai sužeidė. Jų kūnai buvo niekinami Jiezne, naktį užkasti Bijomino darže.

J. Barauskas-Šiaurys

17. **Bartusevičius, Kostas-Žilvitis (1931-1953-02-04)**

Žilvitis gimė ir augo Pelesiškių k., Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje. 1945 metais jis nešė sužeistą partizaną Adomą Bartusevičių-Narsuolį, tai matė Jiezno sribai ir buvo priversti slėptis.

K. Bartusevičius-Žilvitis

Jis įstojo į partizanų gretas, jo slapyvardis buvo „Žilvitis". Priklausė Punios Kunigaikštijos, Margio tėvūnijos partizanų būriui, kurio vadas buvo partizanas puskarininkis Jonas Beinaravičius-Vėjas. 1952 metais žuvus būrio vadui Vėjui Žilvitis paskirtas Punios Kunigaikštijos, Margio tėvūnijos partizanų būrio vadu. Žuvo 1953 metais, apsuptyje, Lingėniškių kaime, Jiezno valsčiuje, pas gyventoją - partizanų rėmėją Kupčiūną. Kartu su juo žuvo Vytautas Smolskas-Ažuolas, Jonas Česnulevičius-Sakalas. Jų kūnai buvo niekinami Jiezno sribyne.

18. **Bartusevičius, Adomas-Narsuolis (1927-1951-01-16)**

Gimė ir augo Panemunės dvare, Birštono valsčiuje, Alytaus apskrityje. Punios Kunigaikštijos, Margio tėvūnijos antrojo būrio partizanas. Pasižymėjo ištverme, drąsa, narsa, todėl jam davė „Narsuolio" slapyvardį. Dalyvavo įvairiuose mūšiuose, susišaudymuose. Vieną įnirtiną kautynių metu buvo sunkiai sužeistas, todėl ilgai gulėjo ir gydėsi Punios šile, bunkeryje. Maistą, vaistus, drabužius jam atnešdavo Onutė Bartusevičiūtė-Neužmirštuolė. Medicininę pagalbą teikdavo Jiezno gydytojas Benediktas Narakas. Žuvo 1951 metų sausio 16 dieną Vėžionių k., pas Bronę Žeimienę, apsuptyje, išduotas. Kar-

A. Bartusevičius-Narsuolis

tu su juo žuvo Vytautas Gervickas-Drugelis iš Plasapnykų kaimo. Abiejų kūnai buvo atvežti į Jiezną ir niekinami sribyno kieme.

19. **Bartusevičiūtė, Onutė-Neužmirštuolė** (1927-1952)

Onutė - Kosto Bartusevičiaus-Žilvičio sesuo. Gimė ir augo Pelesiškių kaime, Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje. Ji dirbo darbininke pas ūkininką Vanagą Juozą, kuris buvo partizanų rėmėjas. Juozo Vanago namuose dažnai dienas leisdavo partizanai. Onutė gamindavo jiems maistą, skalbdavo drabužius, megzdavo pirštines ir kojines. Pusę metų slaugė partizaną Adomą Bartusevičių-Narsuolį, kuris sunkiai sužeistas gulėjo bunkeryje, Punios šile. Ji aprūpindavo maistu, vaistais ir drabužiais. 1952 m. Onutė buvo išduota, suimta ir žiauriai nukankinta Alytuje.

Onutė Bartusevičiūtė

20. **Beinaravičius, Jonas-Vėjas** (1927-1952)

Gimė ir augo Panemunės kaime, Birštono valsčiuje, Alytaus apskrityje, Punios Kunigaikštijos, Margio tėvūnijos būrio vadas. Turėjo puskarininkio laipsnį. Dalyvavo įvairiuose mūšiuose, susišaudymuose. Naujai įstojusius, jaunos partizanus mokydavo, kaip naudotis ginklais ir įvairiais šaudmenimis. 1952 m. balandžio mėn. 4 d. Dubių kaimo, Alytaus valsčiaus, P. K. Margio tėvūnijos partizanų vadas Jonas Beinaravičius-Vėjas, vykdamas darbiniais reikalais, susidūrė su priešu ir kautynėse garbingai žuvo. Kartu su Vėju - būrio vadu - žuvo Antanas Klinavičius-Gaidys iš Jiezno valsčiaus, Kadikų kaimo, ir Pranas Kupčėinas-Genys iš Panemuninkų kaimo, Birštono valsčiaus. Jų kūnai buvo niekinami Jiezno sribyno kieme.

**Jonas-Vėjas ir Juozas-Gintaras Beinara-
vičiai**

21. Beinaračius, Juozas-Gintaras (1928-1949-03-08)

Gintaras ir Vėjas - broliai. Gimė ir augo ūkininkų šeimoje Panemunės kaime, Birštono valsčiaus, Alytaus apskrities. Gintaras buvo P. K. Margio tėvūnijos būrio partizanas, kuriam vadovavo Vėjas. Atliko įvairius vado nurodymus. 1947 m. spalio švenčių dienomis, kai Jiezno sribai puotavo, gėrė, partizanų vadų nurodymu buvo puolamas, apsupamas Jiezno miestelis. Jauni partizanai: Gintaras ir Svajūnas pjaustė laidus nuo stulpų. Jie pirmieji suspėjo perbėgti visą miestelį ir apsižvalgyti. Kol Jiezno sribai susigaudė, kas čia vyksta, partizanai šeimininkavo valsčiaus centro patalpose, naikindami įvairius raštus, bylas. Buvo likviduotas rusų leitenantas ir kapitonas. Partizanai grįžo į namus, kur jų laukė merginos ir vaišių paruoštas stalas.

Žuvo 1949 m. kovo 8 d. apsuptyje, išduoti Paverknių kaime, Birštono valsčiuje. Su juo kartu žuvo partizanas Vladas Vancevičius-Svajūnas. Abiejų kūnai buvo niekinami Jiezno sribyne.

22. Bieliauskas, Antanas (1924-1945)

23. Bieliauskas, Leonas (1914-1945-03-28)

Gimė ir augo Slabados kaime, Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje. Tėvas ūkininkas, 1918 m. savanoris. Slabados kaime Bieliauskų šeima buvo gerbiama, mylima, nes buvo dori, sąžiningi žmonės. 1945 m. sausio mėn. Jiezno sribai ir rusai apsupo Bieliauskų sodybą. Antanas (Leono brolis) tvarte šėrė gyvulius. Stribai suvirtę į tvartą, pradėjo mušti Antaną. Vyko grumtynės, Antanas, matydamas, kad iš šio tvarto gyvas neišeis - nušauna Jiezno aršų sribą. Brolis Leonas pabėga. Pabėgęs įstoja į partizanų gretas, Geležinio vilko būrį, vadovaujamą Vytauto Marčiulionio-Viesulo. Žuvo 1945 m. kovo 28 d. Paverknių kautynėse. Jo kūnas buvo niekinamas Jiezne, ant grindinio. Leono ir Antano palaikai užkasti Jiezne, Bijomino darže.

24. Bieliauskas, Antanas-Dobilas (1924-1953)

Gimė ir augo Slabados kaime, Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje. 1944 m. įstojo partizanų gretas. Priklausė Geležinio vilko būriui, kuriam vadovavo Vytautas Marčiulionis-Viesulas. 1953 m. žuvo apsuptyje Migonių kaime, Kruonio valsčiuje, kartu su Dobilu iš Sundakų kaimo, Jiezno valsčiaus, Alytaus apskrities, žuvo Antanas Matikas-Skruoblas. Kur palaidoti jų kūnai, nežinoma.

25. Bieliokas, Jonas, Petro (1923-1945)

Gimė ir augo Žvirgždėnų kaime, Daugų valsčiuje, Alytaus apskrityje. Stakliškių apylinkėje, pas ūkininką, dirbo samdomu darbininku. 1945 m. rusų kariams, Jiezno sribams „šukuojant“ Stakliškių, Jiezno valsčių apylinkes, buvo nušautas, jo kūnas buvo atvežtas į Jiezną ir išniekintas turgaus aikštėje. Partizanų gretose kovojo tik dvi dienas. Priklausė P. K. Margio tėvūnijos partizanų būriui.

J. Bernatonis-Nemajūnas

26. Bernatonis, Jurgis, Prano-Nemajūnas (1924-1945-05-04)

Gimė ir augo Šilinių kaime, Jieznos valsčiuje, Alytaus apskrityje. 1944 m. įstojo į partizanų gretas. Priklausė Geležinio vilko būriui, vadovaujamam Vytauto Marčiulionio-Viesulo. Žuvo apsuptyje.

27. Budra, Pranciškus-Nendrė (1930-1952-09-29)

Gimė ir augo Vėžionių kaime, Jieznos valsčiuje, Alytaus apskrityje. 1945 m. įstojo į partizanų gretas. Priklausė P. K. Margio tėvūnijos partizanų būnu, kuriam vadovavo Motiejus Jaruševičius-Lakštingala.

P. Budra-Nendrė

Jam teko dalyvauti daugelyje susišaudymų ir mūšių, iš kurių sėkmingai pabėgdavo, likvidavęs keletą priešų. Nendrė dažnai dienodavo pas kaimynus Bernatonių. Jieznos stribai tai žinojo. Bernatonis areštuojamas ir parvežamas į Jieznos KGB būstinę. Bernatonis turėjo pasirinkti - jeigu nenori būti išvežamas į Sibirą, turėjo nušauti partizaną P. Budrą-Nendrę. Bernatonis paėmė ginklą iš Jieznos stribų ir nušovė Nendrę, kuris tuo metu buvo jo namuose. Partizano Nendrės kūnas atvežtas į Jiezną (1952 m. rugsėjo 29 d.) ir išniekintas. Bernatonis gavo didelę sumą pinigų, nusipirko Kaune namą ir ten gyveno, atsizadėtas giminių, kaimynų ir draugų.

28. Bunevičiutė, Aušra-Aušrelė (1929-1951)

Gimė ir augo Bučiūnų kaime, Birštono valsčiuje, Alytaus

A. Bunevičiūtė-Aušrelė

apskrityje. Mokėsi Kauno mokytojų seminarijoje. Bendradarbiavo su Geležinio vilko rinktinės partizanais, buvo sekama, dėl to turėjo palikti mokytojų seminariją. Vėliau įstojo į Geležinio Vilko rinktinės 51-ąją kuopą, kuriai vadovavo Jonas-Anupras Šiugždinis. Iš pradžių dirbo kaip ryšininkė, o 1949 m. įstojo į partizanų gretas ir pasirinko Aušrelės slapyvardį. Partizanų gretose išbuvo dvejus metus. Buvo stropi, pareiginga, veikli, drąsi partizanė. 1951 metais sausio 16 d. buvo išduota ir suimta. Buvo

žiauriai kankinama Prienų KGB buveinėje, vėliau išvežta į Vilnių ir nuteista mirties bausme. Sušaudyta Vilniuje. Aušrelės tėvas, irgi partizanas, Vincas Bunevičius (1909-1953) suimtas ir nužudytas.

29. Bunevičius, Vladas-Berželis (1922-1945)

Gimė ir augo Misiškių kaime, Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje. Trys broliai partizanai: Vladas-Berželis, Antanas-Dobilas, Jurgis-Spindulys. Bunevičiai priklausė Dainavos apygardos, Dzūkų rinktinei, Punios Kunigaikščio Margio tėvūnijos partizanų būriui.

30. Bunevičius, Antanas-Dobilas (1920-1948-04-29)

Gimė ir augo Misiškių kaime, Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje. Priklausė Dainavos apygardos, Dzūkų rinktinei. Jam teko dalyvauti daugelyje kautynių. 1948 m. balandžio 26 d. su draugais vietinio gyventojų buvo išduoti, apsupti. Stakliškių kaime, prie Gojaus miško, vyko susišaudymas. Žuvo A. Bunevičius-Dobilas, Vaitkevičius-Jaunutis, Minkauskas-Karklas ir būrio vadas J. Žiūkas-Šturmas. Išdavikas nedrįso eiti į Jiezno stribyną, nes čia visi jį pažinojo, jis apsirengė moteriškais drabužiais ir pavakare nusėlino į Butrimonių miestelį, atvedė Butrimonių stribus. Partizanų kūnai buvo niekinami Butrimonių turgaus aikštėje.

3 1. Bunevičius, Jurgis-Spindulys (1929-1948)

Priklausė Dainavos apyg. rinktinei, P. K. Margio tėvūnijos partizanų būriui. Būrio vadas buvo Jonas Gervickas-Jovaras. Jovaro būryje buvo Aleksas Butkevičius, Vytas Butkevičius, Kostas Valiūnas (tėvas) ir jo trys sūnūs: Vincas, Petras, Jurgis. Jie turėjo bunkerį Punios k., miške. 1946 m. bunkerį susekė VRM Butrimonių valsč. darbuotojai, partizanai persikėlė į Punios mišką. 1948 m. Punios miestelyje, apsuptyje, žuvo būrio vadas Jonas Gervickas, Jurgis Bunevičius ir Jovaro žmona. Jų kūnai buvo niekinami Butrimonių turgaus aikštėje.

32. Celiešius, Vytautas-Vaidotas, Alksnis (1925-1945-03-28)

Gimė ir augo Pelekonių kaime, Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje. Geležinio vilko rinktinės partizanas. Priklausė Vytauto Marčiulionio-Viesulo būriui. Į partizanų gretas įstojo 1945 m., Verbų sekmadienį, prieš Velykas. Trečią dieną žuvo Pavėrknių kautynėse. Kitą dieną ketvirtadienį, žuvusiųjų partizanų: Vaidoto, Žaibo, Balandžio, Skruoblo, Špoko, Kregždės, Anglo, Leono Biliausko kūnai buvo atvežti į Jiezną ir išniekinti turgaus aikštėje.

33. Česonis, Alfonsas (1927-1948)

Alfonsas Česonis gimė ir augo Silgionių kaime, Butrimonių valsčiuje, Alytaus apskrityje. Priklausė Dzūkų rinktinei.

34. Česnulevičius, Jonas-Sakalas (1928-1953-02-04)

Gimė ir augo Stanevos kaime, Punios valsčiuje, Alytaus apskrityje. Dainavos apygardos, P. K. Margio tėvūnijos partizanas. Partizanai: Sakalas, Ažuolas, Žilvitis Lingėniškių k., Jiezno valsč., pas Joną Kupčiūną klojime turėjo slėptuvę. 1953 m. vasario 3 d. dalyvavo mūšyje Pievagalių kaime, netoli Punios. Naktį pavargę partizanai atėjo pas Joną Kupčiūną į Lingėniškių kaimą pailsėti. Nuėjo į bunkerį pamiegoti, nes nuovargis merkė akis ir nenujautė, kad Jiezno strībų, rusų karių sodyba jau apsupta. Žuvo - sudegė visi trys partizanai: Jonas Česnulevičius-Sakalas, Žilvitis, Ažuolas. Jų palaikai atvežti į Jiezną.

35. Čiupus, Jonas-Ėglius (1927-1948)

Gimė ir augo Būdų kaime, Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje. Žuvo susišaudymo metu Jundeliškių kaime, pas Rėklaitį. Jo kūnas atvežtas į Jiezną ir išniekintas ant grindinio.

36. Danilevičių, Šėškų šeinių tragedija

1945 m. sausio 27 d. Nibrių kaime, Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje Geležinio vilko rinktinės partizanai susišaudė su Jiezno stribais ir rusų kariais. Susišaudymo metu žuvo rusų leitenantas, Jiezno stribas Kostas Laumenis ir vežėjas Steponkevičius. Buvo sužeisti penki partizanai: J. Bajoras-Žaibas, V. Rukas-Aras, A. Jurkonis-Balandis, J. Marčiulionis-Audronis, J. Palionis-Sakalas. Po susišaudymo, vėlai vakare, partizanai, vadovaujami Viesulo, persikėlė į Alšininkų kaimą, Stakliškių valsčių. Sužeisti partizanai liko ilsėtis Danilevičių namuose: Žaibas, Audronis, Balandis, Aras, Sakalas, o visas būrys, kurių buvo apie 90-šimt, persikėlė per Alsį ir apsistojo Zmejauskų namuose, 1 km. nuotoliu, kad pailsėtų, nes buvo labai išvargę, nemiegoję.

Prie Danilevičių, Šėškų namų liko budėti partizanas Vincas

Juozas Danilevičius (1920-1945) žuvo kautynių metu; Julius Danilevičius, kautynių metu nebuvo namie, liko gyvas; Juozas Danilevičius (1882-1945) žuvo su visa šeima kautynių metu

J. Danilevičius (1882-1945)
žuvo su visa šeima kautynių metu

Matikas-Sakalas. Jis budėdamas vaikščiojo nuo Šeškų iki Danilevičių namų, tačiau tik ryto 4 val. pastebėjo rusų kulkosvaidį, pastatytą prie Šeškaus namo. Jis suprato, kad juos apsupo rusų kariai ir Jiezo sribai. Nubėgęs pakėlė partizanus ir Danilevičių šeimą. Pasigirdo šūviai. Danilevičių šeima, išbėgusi į lauką, iškėlė rankas ir sakė:

-Mes čia gyvename!

Nuo automato salvės žuvo visa Danilevičių šeima (šeši žmonės), sužeista ranka pabėgo tik 8-erių metų vaikas.

Prasidėjo aršios kautynės, kurios truko daugiau kaip penkias valandas. Visi penki partizanai narsiai kovėsi su rusų kariais, Jiezo sribais. Rusai, matydami partizanų ištvermę, padegė namus (Danilevičių ir Šeškų). Nuo partizano Žaibo kulkosvaidžio salvės žuvo daugiau kaip 90-šimt. rusų karių, kapitonas, du leitenantai.

Baigiant namui degti, kada degantys rąstai, lentos krito ant partizanų, jie visi šoko iš namo ir buvo nukauti:

1. Juozas Bajoras-Žaibas
2. Jonas Marčiulionis-Audronis
3. Antanas Jurkonis-Balandis
4. Vincas Rukas-Aras
5. Jonas Palionis-Sakalas

Žuvo Alšininkų k. gyventojai:

1. Juozas Danilevičius (1882-1945)
2. Marijona Danilevičienė (1884-1945)
3. Juozas Danilevičius (1920-1945)
4. Jonas Danilevičius (1922-1945)
5. Onutė Danilevičiūtė (1925-1945)
6. Adelė Danilevičiūtė (1927-1945)
7. Pranas Šeškus (1913-1945)

Visų (12 žmonių) kūnai atvežti į Jiezną, bjauriausiais būdais išniekinti ir užkasti į vieną duobę.

37. Dailidė, Urbonas-Tauras (1921-1951-03-15)

Gimė ir augo Pervakninkų kaime, Kidulių valsčiuje, Šakių apskrityje. Urbono Dailidės tikrasis partizano kelias prasidėjo 1944 metais. Jis pasitraukė iš legalaus gyvenimo, stojo ginti tėvų, senelių gimtos žemės, laisvės ir nepriklausomybės. Pasižymėjo drąsa, ryžtingumu, sumanumu. Urbonas Dailidė-Tauras tarp partizanų turėjo autoritetą. Buvo išrinktas Dainavos apygardos, Žalgirio rinktinės štabo viršininku. Vėliau buvo paskirtas Vanago adjutantu, bet padarė keletą nusižengimų, buvo atleistas. Vanago adjutantu buvo paskirtas Motiejus Jaruševičius-Lakštingala. Tauras, Lakštingala, Tylius, ryšininkė Marytė Talačkaitė-Rūta žuvo išduoti Jaunonių kaime, Stakliškių valsčiuje, Alytaus apskrityje, Talačkų sodyboje. 1951 m. kovo 15 d. visų keturių lavonai buvo atvežti į Butrimonių miestelį, vėliau atpažinimui atvežti į Jiezną. Bijomino darže buvo iškasta negili duobė ir visi lavonai į ją sumesti (Tauro, Lakštingalos, Tyliaus, Rūtos).

38. Daraškevičius, Pranas-Papartis (1920-1945)

Gimė ir augo Vilūnėlių kaime, Jieznos valsčiuje, Alytaus apskrityje. Priklausė Geležinio vilko rinktinei, J.Ogilbos-Dobilo būriui. Dalyvavo Paverknių kautynėse. Besitraukiant iš mūšio lauko papuolė į rusų pasalą, Kadikų kaime, plaukiant per Verknės upę, buvo nušautas. Lavonas buvo prištas prie arklio kojos ir daugiau kaip šešis kilometrus tempiamas. Nusimovė ne tik drabužiai, bet ir viso kūno oda. Kūnas išniekintas Jiezne.

39. Diškevičius, Vincas (1905-1945)

Gimė ir augo Liciškėlių kaime, Jieznos valsčiuje, Alytaus apskrityje. Atsitiktinai buvo patekęs į Jieznos kalėjimą - ruselį. Jieznos aktyvistai su rusų kariais grįžo iš Nibrių kaimo, kur pas Palionį vyko susišaudymas. Žuvo rusų karininkas, Jieznos stribas Kostas Laumenis ir vežėjas Steponkevičius. Rusų karininkas atidarė kalėjimo duris ir šovė į pirmą pasitaikiusį. Kulka mirtinai sužeidė V. Diškevičių.

Petras Dzidolikas-Bijūnas, atlikęs pareigą Tėvynei lietuvis iš Punsko. Foto-
grafuota Jiezne

40. Dzidolikas, Petras-Bijūnas (1921-1945)

Kilęs iš Punsko, Trumpalaiškio kaimo, Seinų valsčiaus. Priklausė Geležinio vilko rinktinei Juozo Ogilbo-Dobilo būriui. Jo veiklos vietos - Jiezno, Stakliškių apylinkės. Dalyvavo Alšininkų kautynėse, mūšyje prie Gojaus miško. Vieną ankstų rytą pavargęs atėjo pas Padriežiškių kaimo gyventoją dienai pailsėti. Pavalgė ir nuėjo į kluoną pailsėti. Viena iš šeimininkių nunešė jam gerti, į gėrimą įdėjusi stiprių migdomųjų. Pati atėjo į Jiezną ir vienam sribui į kišenę įkišo lapelį, ten buvo nurodyta vieta, kur kietai miegojo Bijūnas. Jiezno sribai atvažiavę jį paėmė ir Jiezne žiauriai nukankino.

41. Eitutis, Vincas-Prūsas (1918-1945)

Gimęs ir augęs Alšininkų kaime, Stakliškių valsčiuje, Alytaus apskrityje. Suimtas Gojaus miške, Stakliškių valsčiuje. Buvo kankinamas Jiezne. Vėliau išvežtas į Vorkutlagą. Kankinimų metu praradęs sveikatą mirė Vorkutlage.

42. Gervickas, Jonas-Jovaras (1920-1948)

Gimęs ir augęs Plasapnykų kaime, Jiezno valsčiuje, Alytaus

apskrityje. Priklausė P. K. Margio rinktinei. Dėl savo silpnybių darė daug neleistinų klaidų. Į partizanų gretas įstojo 1944 metų rudenį. Tai buvo drąsus, ryžtingas kovotojas, Butrimonių sribams - siaubas. Jonas Gervickas-Jovaras pasižymėjo drąsa, bet, ketverius metus būdamas partizanų gretose, kasdien žvelgdamas mirčiai į akis, nuovargio kamuojamas, dažnai nusižengdavo partizanų priesaikai, už ką jam buvo paskirta mirties bausmė. Bausmė nebuvo įvykdyta, nes jis su žmona Onute Baranauskaite, maža dukrele ir partizanu Jurgiu Bunevičiumi-Spinduliu žuvo apsuptyje, Punioje. Visų kūnai išniekinti Butrimonių miestelyje, ant grindinio.

43. Gervickas, Alfonsas-Rytas (1932-1951)

Gimęs ir augęs Plasapnykų kaime, Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje. Priklausė P. K. Margio tėvūnijos rinktinei. Būrio vadas Juozas Laukaitis-Liūtas iš Varsodžių kaimo, Alytaus apskrities. Su bendražygiais žuvo išduoti apsuptyje Valiūnų kaime, Butrimonių valsčiuje, 1951 metų kovo 8 dieną. Kartu žuvo vadas Liūtas, Vėjelis, Viesulas, Genė Kovienė, Vasaris, Kostas - Jonas Milišauskas iš Gervėnų kaimo, Butrimonių valsčiaus, Vasaris - Česlovas Siparavičius.

44. Gervickas, Boleslovas-Dobilas (1924-1945)

Gimęs ir augęs Plasapnykų kaime, Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje. Partizanų gretose - nuo 1944 metų. Turėdamas silpnybių padarė nemažai klaidų, kurios nedarė garbės partizanams. Žuvo Daugų valsčiuje.

45. Gervickas, Juozas-Žiedas (1931-1950)

Gimęs ir augęs Plasapnykų kaime, Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje. Dainavos apygardos, P. K. Dzūkų tėvūnijos rinktinės partizanas. 1944 metais, Šv. Kūčių vakarą, buvo sudeginti Gervickų namai. Motina su vienuolika vaikų turėjo kur nors eiti. Bet kur? Penki vyresnieji vaikai išėjo į mišką, pas partizanus ir visi žuvo: Jonas-Jovaras, Bolių-Dobilas, Juozas-Žiedas, Alfonsas-Rytas, Vytautas-Drugelis. Motina su šešiais vaikaisėjo ten, kas priėmė, kas pamaitino.

46. Gervickas, Vytautas-Švyturys, Drugelis

Gimė ir augo Plasapnykų kaime, Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje. 1944 metų Kūčių vakarą stribai sudegino Gervickienės namus. Penki sūnūs stojo į partizanų gretas. Vytautas Gervickas-Švyturys, Drugelis žuvo 1951 metais sausio 16 dieną apsuptyje, Vėžionių kaime, pas Bronę Žeimiene, kartu su partizanu Narsuo-liu - Adomu Bartusevičiumi. Jų kūnai buvo niekinami Jiezno stri-byne.

47. Ginkus, Algirdas-Kurmis

Gimė ir augo Paverknių kaime, Birštono valsčiuje, Alytaus apskrityje. 1945 metais suimtas, žiauriai kankintas, nužudytas ir laukuose užkastas. Lietuvai tapus laisvai Algirdas Ginkus-Kurmis buvo perlaidotas. Iš Gailiakiemio kaimo, Stakliškių valsčiaus, lau-kų palaikai buvo pervežti į Darsūniškio kapus - į amžiną poilsio vietą. 1945 metų pavasarį Ginkaus šeima neteko dviejų sūnų - Lie-tuvos didvyrių, kurie buvo žiauriai nukankinti.

Algirdo Ginkaus-Kurmio palaikų perkėlimas

48. Ginkus, Juozas-Aitvaras (1920-1945-04-23)

Gimė ir augo Paverknių kaime, Birštono valsčiuje, Alytaus apskrityje. Priklausė Geležinio vilko rinktinei. Iš pradžių buvo ry-

J. Cinkus, sužeistas Paverknių kautynėse. Iš ligoninės paimtas, žiauriai kankintas, gyvas sudegintas

šininkas, o vėliau įstojo į partizanų eiles. Dalyvavo Paverknių kautynėse 1945 m. kovo 28 dieną ir buvo sunkiai sužeistas, paliestas kojos kaulas. Buvo apdėtas šakomis ir paslėptas. Pasakoja Justina Ziutelytė nuo Pakuonio, nes kai vyko kautynės, ji buvo Paverknių kaime, pas Ginkus. Mūšiui aprimus Justina skalbė Juozo Ginkaus rūbus, kurie raudonai nudažė Verknės vandenį, jie taip buvo permirkę Juozo krauju. Vėliau Juozą nugabeno į Aleksandro Ligeikos Paverknių kaime trobelę. Subintavęs, apraišiojęs koją jis liepė kuo greičiau nuvežti pas gydytojus - chirurgus į Kauną. Gerų žmonių dėka Juozas buvo paguldytas į Raudonąjį Kryžių. Jiezno stribai sužinoję, kur paguldytas Juozas, nuvažiavo ir pasiėmė jį į stribyną, žiauriai kankino. 1945 metų balandžio 23 dieną, per Jurgines, iškankintus, leisgyvius vakare sumetė į vežimą visus: Juozą Ginkų, Julijų Treiderį, Joną Zencevičių, Juozą Mickų, M. Mickų ir sakė, kad juos veža į Alytų. Pavažiavus į Prienų gatvę, į vežimą susėdo kiti budeliai (keli yra dar gyvi) ir pasuko link stoties. Saulei leidžiantis nuvažiavo į Lingėniškių kaimą, kur buvo tuščia J. Joneliūno trobelė. Prasidėjo nežmoniškas kankinimas, kuris tęsėsi dešimt valandų Budeliai - garsūs Jiezno stribai kankino savo aukas dešimt valandų, paskui dar gyvus prikėlė tarp langų prie sienos ir

ketvirtą valandą ryto uždegė trobelę. Penktam tarpo pritrūko, tai nebuvo prikaltas. Degant trobelei jis išbėgo, bet buvo sugautas ir įmestas atgal į degančią pirkelę. Sakoma, kad tai buvo Mickus, nes jis buvo su klumpėmis, - viena buvo rasta lauke. Kaimynas Baranauskas matė, kai atvažiavo sribai, kai padegė trobelę. Anksti rytą atvažiavo Jiezno sribai ir saugojo, kad nepavogtų sudegusių kaulų. Nepaisant nuolatinės sargybos buvo padedamos gėlės ir uždegamos žvakės. Lietuvai atgavus Nepriklausomybę artimieji toje vietoje pastatė paminklą nukankintų ir gyvų sudegintų atminimui.

49. Grigonis, Jonas, Kazio (1928-1945-04-16)

Paimtas iš namų Nemaniūnuose sribų būstinėje žiauriai kankintas ir nukankintas mirtinai.

50. Grigaravičius, Algirdas-Gulbė (1932-1952)

Gimė ir augo Kaukinės kaime, Beižionių apylinkėje. Dainavos apygardos Dzūkų rinktinės partizanas. Jis buvo brolio Vytauto-Ėgliaus būryje. Dislokavimosi vietovės: Beižionių, Užuguosčio, Stakliškių apylinkės. Žuvo kartu su Ėgliumi-Vytautu. Atvežti į Jiezną ir niekinami ant grindinio turgaus aikštėje. Jiezno sribai šventė pergalę, nes nugalėjo „siaubūnus“.

51. Grigaravičius, Vytautas-Ėglius (1923-1952)

Gimė ir augo Beižionių apylinkėje, Kaukinės kaime. Dainavos apygardos Dzūkų rinktinės partizanas. Jis su savo būriu dislokavosi Beižionių, Užuguosčio, Stakliškių apylinkėse. Jo būryje buvo: brolis Algirdas-Gulbė, A. Šalomskas-Alksnis, V. Staselis-Bijūnas, S. Skindaras-Garsas. Žuvo 1952 metais su savo broliu Algirdu, išduoti, netoli Užuguosčio. Abiejų kūnai atvežti į Jiezną ir niekinti ant grindinio.

52. Grigaravičius, Kazys-Rytas (1927-1949)

Gimė ir augo Kaukinės kaime, Beižionių valsčiuje, Žiežmarių (dabar Kaišiadorių) rajone. Priklausė Didžiosios Kovos apygardai. Dislokavimo vietovės: Trakų apskritis, Beižionių, Užuguosčio, Žiežmarių apylinkės. Žuvo Kaukinės kaime.

53. Grūšėlionis, Pranas, Alekso-Klajūnas (1923-1947)

Gimė ir augo Paverknių kaime, Jiezo valsčiuje, Alytaus apskrityje, valstiečių šeimoje. Baigė keturias klases ir dirbo tėvų ūkyje. 1945 metais įstojo į Lietuvos laisvės karių-savanorių gretas. Buvo eilinis kovotojas, kuris pasižymėjo sumanumu, organizuotumu ir judrumu. Buvo geras plaukikas, perplaukdavo Nemuną, išsaugodamas ginklą. Partizanų gretose atlikdavo sunkias užduotis. Jis dažnai rizikuodavo savo gyvybe. 1947 metų kovo 3 dieną jis su draugais apsistojo Žiežmarių rajone, Plaskūnų apylinkėje, Paukštininkų kaime. Vietinių gyventojų buvo išduoti ir apsupti. Iš dvylikos partizanų trys pabėgo, o devyni žuvo. Kūnai Kruonio miestelyje buvo išrengti, nuauti, bjauriausiais būdais niekinti. Dvejus metus kovojo dėl Lietuvos laisvės ir žuvo didvyrio mirtimi.

54. Ignatavičius, Jonas (1919-1953)

Gimė ir augo Druskeliškių kaime, Stakliškių valsčiuje, Alytaus apskrityje. 1942-1944 metais buvo kaimo seniūnas. Nuo 1944 metų rudens Jonas ir jo brolis slapstėsi, nes nenorėjo eiti į rusų kariuomenę. Turėjo namuose slėptuvę, kurioje buvo per dienas nevalgę. Apsupties metu Jonas buvo kardu pervertas per krūtinę, tiesiai į širdį. Atvežtas į Stakliškes ir užkastas.

55. Ignatavičius, Audrius (1927-1953)

Gimė ir augo Druskeliškių kaime, Stakliškių valsčiuje, Alytaus apskrityje. Audrius kartu su savo broliu slapstėsi, nes nenorėjo tarnauti rusų armijoje. Turėjo slėptuvę, kurioje buvo kartu su savo broliu Jonu. Apsupties metu, kai Joną nužudė, nudūrė, Audrius vienmarškinis, basas pradėjo bėgti. Jį pagavo, mušė, spardė ir atitempė į Stakliškes, kur buvo žiauriai nukankintas ir užkastas.

56. Jalinskas, Jurgis, Jono (1905-1945)

Gimė ir augo Dvareliškių kaime, Jiezo valsčiuje, Alytaus apskrityje. Butrimonių miestelyje buvo areštuotas. Iš Butrimonių jį varė į Jiezną. Vėžionių kaime sutiko partizanai, įvyko sribų ir partizanų susišaudymas. Žuvo vienas sribas, J. Jalinskas ir dar du vyrai. Visi buvo sudeginti Vėžionių kaime.

Gedeminas Jaseliūnas-Vijoklis. Gimė 1931 m., žuvo 1949 m. Butrimonių valsč., Gailiakiemio kaime

57. Janavičius, Juozas (1918-1945)

Gimė ir augo Griškonių kaime, Butrimonių valsčiuje, Alytaus apskrityje. Žuvo Gojaus miške, apsuptyje. Priklausė Geležinio vilko rinktinei, o vėliau - Dainavos apygardos, Dzūkų rinktinei.

58. Jaseliūnas, Gedeminas-Vijoklis (1931-1949)

Gimė ir augo Gerulių kaime, Butrimonių valsčiuje, Alytaus apskrityje. Dainavos apygardos Dzūkijos rinktinės partizanas. Jam teko dalyvauti daugelyje mūšių, susišaudymų. 1949 metais žuvo prie Ažuolijos miško, pas Germanavičius, apsuptyje.

59. Jaruševičius, Motiejus-Lakštingala (1920-1951-03-15)

Gimė ir augo Plasapnykų kaime, Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje. 1944-1945 metais priklausė Geležinio vilko rinktinės partizanams. Vėliau buvo Dainavos apygardos Dzūkų rinktinės būrio vadas, Adolfo Ramanausko-Vanago adjutantas. 1946 metų

M. Jaruševičius-Lakštingala

pradžioje Lakštingala su Vanagu įsirengė bunkerį Plasapnykų kaime, Jiezno valsčiuje, pas Praną Kerevičių. Toje slėptuvėje dienos metu būdavo M. Jaruševičius ir A. Ramanauskas. Čia jie abu susitikdavo; Vanagas Lakštingalai duodavo nurodymus. 1951 metais kovo 15 dieną apsuptyje Jaunonių kaime, Stakliškių valsčiuje žuvo: M. Jaruševičius, Urbonas Dailidė, K. Baliukevičius ir Lakštingalos ryšininkė Rūta - M. Jaruševičiūtė. Visų kūnai buvo atvežti ir niekinami Jiezne. 1951 metais kovo 15 dieną, žuvus Lakštingalai, Vanagas lie-

M. Jaruševičiaus-Lakštingalos būrys

pė Kerevičiams sunaikinti bunkerį, o Vanagas persikėlė į Vyšniūnų kaimą, ten esančią slėptuvę.

60. Jonika, Juozas, ūkininkas (1904-1945-05-10)

Ūkininkas buvo įskūstas, nes jo dukra Elena Jonikaitė-Žibutė buvo partizanė Juozo Ogilbos-Dobilo būryje. Joniką buvo žiauriai kankinamas, deginamas ir nužudytas Jiezno stribyne.

61. Jonika, Pranas-Uosis, Kalnius (1929-1950)

Gimė ir augo Plasapnykų kaime, Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje. P. K. Margio tėvūnijos rinktinės partizanas. Išvežė jų tėvus. Pranas, Vacius pabėgo ir išėjo į partizanus. Apsuptyje buvo paimtas gyvas ir žiauriai nukankintas Alytuje.

62. Jonika, Vacius-Dainius (1927-1950-03-15)

V. Jonika-Dainius

Gimė ir augo Plasapnykų kaime, Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje. Išvežė šeimą, Vacius su Pranu išėjo į partizanų gretas. Priklausė Dainavos apygardai, P. K. Margio tėvūnijos rinkinei. Dalyvavo įvairiose operacijose, susišaudymuose su Jiezno, Butrimonių stribais, rusų kariais. 1950 metų kovo 15 dieną apsuptyje, Vėžionių kaime, Jiezno valsčiuje, žuvo kartu su Perkūnu - Pranu Sadausku. Jų kūnai atvežti į Jiezną ir niekinami ant grindinio.

63. Judickas, Jonas (1920-1945)

Gimė Anglininkų kaime, Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje. Lankė Jiezno pradinę mokyklą. Vėliau mokėsi Geležinkelinių mokykloje ir ją baigė. Dirbo Pavenčių cukraus fabrike priėmėju. 1945 metais areštuojamas. Jis pabėga ir stoja į partizanų gretas Žemaitijoje. Vadovavo būriui. 1945 metais žuvo. Artimieji jo kapo nebežino.

64. Judickas, Vytautas (1930-1945)

Gimė ir augo Anglininkų kaime, Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje. Mokėsi Prienų „Žiburio“ gimnazijoje. Iš ten ir paimtas. Jo vyresnysis brolis Jonas buvo partizanas Žemaitijos krašte. Buvo būrio vadas. Žūties vieta nėra žinoma.

65. Juonys, Alfonsas-Žaibas, Petras (1908-1945-11-17)

Gimė ir augo Žvirgždėnų kaime, Daugų valsčiuje, Alytaus apskrityje. Daugų viršaitis. 1945 metų lapkričio 16 dieną buvo Gripiškių kaime, Stakliškių valsčiuje, pas J. Andriulevičiaus motiną: A. Juonys, V. Truncė, A. Šmigelskis. Vakare jie nutarė pereiti į Vaiciulevičių (kaimynų) sodybą nakčiai pailsėti, o ankstų rytą visi žygiuoti link Daugų, Alovės. Jie nežinojo, kad išdavikas juos seka

(Iš kairės) A. Juonys, V. Truncė-Dobilas, J. Andrulevičius-Šviesuolis, A. Šmigelskis-Klajūnas

ir iškviečia Jiezno stribus, kuriems vadovavo Rodinas. Apsuptyje žuvo visi keturi (A. Juonys-Žaibas, J. Andrulevičius-Šviesuolis, V. Truncė-Dobilas, A. Šmigelskis-Klajūnas). Jų kūnai buvo niekinami Jiezne.

66. Jurgaitis, Juozas-Spindulys (1909-1945-03-23)

J. Jurgaitis-Spindulys

Gimė ir augo Sevelionių kaime, Merkinės valsčiuje, Alytaus apskrityje. 1945 metų kovo 23 dieną J. Jurgaitį Jiezno stribai paėmė iš mokyklos. NKVD būstinėje žiauriai kankino, nukankinę jo kūną nakčia užkasė Bijomino darže. J. Jurgaitis turėjo karininko laipsnį, dirbo pasienio policijoje. Turėjo galimybę pasitraukti į Vakarų, bet jis teigė, kad „nieko gyvenime blogo nepadariau“, ir pasiliko Lietuvoje. Dirbo švietimo skyriaus inspektoriumi ir Jiezno

progimnazijoje. Su šeima gyveno Nemaniūnų bažnytkaimyje. Jam žuvus liko žmona su mažu sūneliu.

Už ką nužudė mano brolių?

Jurgaitis Juozas, Juliaus s., gimęs Savilionių kaime, Alytaus apskrityje. 1945 m. kovo 23 d. buvo paimtas iš Jiezno progimnazijos, mirtinai nukankintas ir užkastas Jiezne. NKVD ir Jiezno stribai, slėpdami savo niekšiškus, žiaurius darbus, ant daugelio čia užkastų palaikų pastatė du vandentiekio bokštus.

J. Jurgaitis, baigęs Alytaus gimnaziją, trejus metus mokėsi Kauno Vytauto Didžiojo universitete, inžinerijos fakultete. Neturėdamas lėšų toliau mokytis pradėjo dirbti pasienio policijoje ir dirbo iki 1944 metų rugsėjo mėn. Sugrįžus į Lietuvą tarybinei armijai policija buvo paleista. Juozas pradėjo dirbti Simne, pradinių klasių mokytoju. Jausdamasis persekiojamas jis atvyksta į Nemaniūnus, pas žmonos brolių, ir įsidarbina švietimo skyriaus inspektoriumi ir Jiezno progimnazijos mokytoju.

1945 m. kovo 23 d. į namus negrįžo. Gavome žinią, kad suimtas. Žmona kitos dienos rytą nuvažiavo į Jiezną vežė valgyti. NKVD narnėjai buvo pasakyta:

-Buvo pas mus, bet paleidome. Gal kur girtas guli. Išėjusiai iš pastato stribas Bankauskas slapčia pasakė, kad vakar buvo nužudytas ir parodė, kur buvo užkastas. Aš labai gerai žinau, kad ši darbą atliko tardytojas Valšteinas, tarpininkaujant Jiezno garsiems stribams. Man labai keista: namuose kratos nedarė, žmonos su sūnumi į Sibirą neišvežė. 1945 m. pagarsėję Jiezno stribai: Mikas Pilonovas, Alfoncas Arcikauskas, Karašauskas, Pyragas, Kandravičius, vadinamas „Palimiočiu“, Jonas Kiseliovas. Norėčiau jų paklausti jų (kurie dar gyvi), už ką nužudė mano brolių?

Ačiū Broniui Leonavičiui, kuris padarė pirmą medinį kryžių, Bronislavai Vinskienei, kuri dėjo daug pastangų, kad Jiezno miesto šiukšlynas virstų partizanų kapais. Dėkoju Sąjūdžio vyrams, kurie 1989 m. vasario 16 d. pastatė kryžių ir saugojo, kad stribai nenuverstų, nesulaužytų. Po šv. Mišių prie kryžiaus partizanų kapavietėje vyko minėjimas. Nepaisant stribų grasinimų, pa-

siųstų Bronislavos Vinskienės adresu, minėjimas įvyko - pagarba žuvusiems partizanams, rėmėjams ir ryšininkams buvo atiduota. Pirmą kartą į šią vietą atvyko artimieji, klaupėsi ant kelių, bučiavo krauju aplaistytą, buldozerių sutraiškytais kaulais apibarstytą žemelę.

Po trijų dienų kryžių sulaužė, gėles sutrynė sribų pasamdyti du vyrai ir, gerdami uždirbtą „kaukolinę“, sakė:

-Nuo šiandien Jiezne kryžiaus nebus!

Buvo pastatytas geležinis kryžius, kuris ir dabar stovi. Stribams pasakėme:

-Dabar graužkit dantis!

1991 m. pastatytas lauko akmenų kryžius, žuvusiems partizanams atminti. Aptvertas akmenų tvora.

Julius Jurgaitis

mokytojas pensininkas

67. Jurkonis, Antanas-Balandis (1912-1945-01-28)

A. Jurkonis-Balandis

Gimė ir augo Kašonių kaime, Jieznio valsčiuje, Alytaus apskrityje. 1942-1944 metais buvo šaulys. 1944 metais rudenį įstojo į partizanų gretas. Priklausė Geležinio vilko rinktinei, būrio vadas Viesulas -Vytautas Marčiulionis. 1945 metų sausio 27 dieną dalyvavo Nibrių kaime, Jieznio valsčiuje, susišaudyme su Jieznio sribais ir rusų kariais. Nukautas rusų leitenantas, sribas Kostas Laumenis ir vežėjas Steponkevičius. Penki partizanai sužeisti. Vakariui atėjus partizanai, kurių buvo daugiau nei devyniasdešimt, pasitraukė į Alšininų kaimą Stakliškių valsčiuje ir apsistojo Danilevičių namuose. Buvo sužeisti penki partizanai: Balandis, Audronis, Aras, Sakalas, Žaibas. Šešų namuose liko budėti Matikas Vincas-Sakalas, o visi kiti partizanai

persikėlė per Alsios upę ir nuėjo pailsėti į Zmejauskų namus. Partizanai nenujautė, kad iš paskos važiavo Jiezno sribai ir rusų kariai, kuriems buvo nurodytos Danilevičių ir Šeškų sodybos. Vyko kautynės, žuvo penki partizanai ir septyni gyventojai, rusų karių - dvidešimt. Žuvusiųjų kūnai buvo niekinami Jiezne.

68. Kandrotas, Vytautas-Kregždė (1917-1945-03-28)

Gimė ir augo Vosiškių kaime, Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje. 1944 metais stojo į partizanų gretas slapyvardžiu „Kregždė“, palikdamas jauną besilaukiančią žmoną. 1945 m. kovo 28 dieną dalyvavo mūšyje, kuris vyko Voseliūnų, Sokonių kaimuose. Mūšis vyko visą dieną. Traukiantis per išsiveržusią iš krantų Verknės upę žuvo aštuoni partizanai ir vienas ūkininkas. Mūšio metu žuvo ir V. Kandrotas-Kregždė. Mūšis vyko Didįjį trečiadienį, prieš Šv. Velykas, o ketvirtadienį visų palaikai parvežti į Jiezną ir išniekinti ant grindinio. Užkasti žydo Bijomino darže.

69. Karalius, Pranas-Vėjas (1923-1947)

P. Karalius-Vėjas

Gimė ir augo Bagrėnų kaime, Prienų valsčiuje, Alytaus apskrityje. Buvo Geležinio vilko partizanas. Pasižymėjo narsa, ištverme. Buvo paskirtas būrio vadu. Vėliau suteiktas grandininko laipsnis. 1947 metais paskirtas kuopos vadu. Žuvo Kašonių kaime, Jiezno valsčiuje, nuo sribų Šėrių rankų, pasaloje. Jų kūnai buvo išniekinti Jiezne.

Karo metu sudegė jų trobos. Gyveno mažoje, menkoje trobelėje, bet šeimai vietos ten nebeliko, nes viskas buvo išdraskyta, sudeginta. Tėvelis žiauriai kankintas ir nužudytas. Seserį Feliciją areštavę bjauriausiai kankino, versdami išsikasti sau duobę. Nepakėlusį kankinimų sesuo išprotėjo, bet brolio neišdavė.

Žuvo, dar nespėję gauti slapyvardžių

Nėra Lietuvoje kaimo, kur nebūtų pastatytas kryžius kančiai atminti, kurią teko patirti mūsų tėvams, broliams okupacijos metais. Ne vienas miškas, šilas, gojus priglaudė laisvės viltimi degančias jaunas širdis. Prienų rajone, tarp Stakliškių, Butrimonių, auga gražus, didingas Gojaus miškas. O kad jis prakalbėtų šiandien...

Praeitį prisiminė tų laikų dalyvis ir liudininkas šaulys Juozas Raklevičius. Butrimonių valsčiaus viršaitis Pranas Paulauskas 1944 m. rudenį organizavo partizanų būrius. Jis buvo išrinktas pirmuoju partizanų vadu, slapyvardžiu „Šarūnas“. P. Paulausko adjutantas buvo Stasys Raklevičius-Mišlinčius. O jaunas Juozas Raklevičius gavo „Saugo“ slapyvardį, nes jam tekdavo nuolatos stebėti vietovės judėjimą saugoti, kad neužkluptų Butrimonių stribai, rusų kariai.

Rudenėjant, rugsėjo mėnesį, susirinkę Griškonių kaime, Vinco Karpavičiaus sodyboje, partizanai, ryšininkai nutarė žiemai įsikurti miške, bunkeriuose. Pirmas bunkeris buvo numatytas įrengti Gojaus miške. Dirbo partizanai: Juozas Manarka, Jonas Nemeikštis, Aleksas Kamsiukas, Bronius Rubliauskas, vokiečių kareivis slapyvardžiu „Vincas“, Mykolas Bandonis-Tauras. Bunkeris buvo įrengtas spalio mėnesį.

P. Paulauskui-Šarūnui vadovaujant partizaninis judėjimas apylinkėse plėtėsi, apėmė tolimesnius kaimus: Vėžionių, Paliepių, Panemunės, Pelekonių ir kitus. Įvairių kaimų partizanai palaikė ryšius su Tauro rinktine. Tačiau į partizanų gretas įsimaišė išdavikų, kurie 1944 m. gruodžio 12 d. susprogdino bunkerį. Žuvo pirmieji partizanai, nespėję gauti slapyvardžių: Juozas Manarka, Jonas Nemeikštis, Aleksas Kamsiukas, Bronius Rubliauskas.

Bunkerio vietoje Gojaus miške, ant kalnelio, Butrimonių būrio vado Vinco Seniutos iniciatyva ir lėšomis pastatytas atminimo kryžius.

70. Karpavičius, Vincas, Alekso s. (g. 1904)

Gimė ir augo Griškinių kaime, Butrimonių valsčiuje, Alytaus apskrityje. 1944 metų rugsėjo mėnesį partizanai susirinko

V. Karpavičius, išduotas
1945 m., Vorkutoje. 1950 m.

Griškonių kaime, Vinco Karpavičiaus namuose, ir nutarė, kad žiemai slėptuvę reikia įrengti Gojaus miške, Stakliškių seniūnijoje. Įrengiant slėptuvę dirbo: Juozas Manarka, Jonas Nemeikštis, Aleksas Kamsiukas, Bronius Rubliauskas, vokiečių kareivis, Mykolas Bandonis-Tauras. 1944 metais spalio mėnesį bunkeris buvo įrengtas. 1945 metais balandžio 12 dieną V. Karpavičius buvo išduotas Petro Rutkausko, areštuotas bei nuteistas penkeriems metams kalėjimo (kalėjo Krasnojarsko krašte) ir aštuoneriems metams tremties. Grįžo į Lietuvą 1958 metais.

71. Karpavičius, Petras (1924-1945)

Gimęs ir augęs Šudonių kaime, Butrimonių valsčiuje, Alytaus apskrityje. Dainavos apygardos, Dzūkų rinktinės partizanas. Žuvo 1945 metais, prieš Šv. Kalėdas. Kalėdų dieną penki partizanai gulėjo Butrimonių miestelyje ant grindinio, iš veidų buvo pažįstami visi.

72. Kibauskas, Boleslovas-Aitvaras (1923-1952)

Kilęs nuo Punios. Žuvo 1952 metais, apsuptyje, Padriesiškių kaime, Stakliškių valsčiuje, Alytaus apskrityje. Jis su K. Karčiausku buvo įsirengę slėptuvę Juozo Packevičiaus sodyboje.

73. Klebauskas, Pranas (1926-1945)

Gimė ir augo Verbyliškių kaime, Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje. Pranas nužudytas, jo kūnas atvežtas į Jiezną ir numestas ant grindinio, išniekintas ir užkastas žydo Bijomino darže.

74. Klimašauskas, Alfonsas (1923-1945)

Gimė ir augo Jiezno miestelyje. 1944 metų pabaigoje įstojo

į Geležinio vilko rinktinę, Juozo, Ogilbos-Dobilo būrį. Dalyvavo susišaudyme Nibrių kaime, Alšininkų mūšyje ir kituose susišaudymuose. Kai sovietų valdžia paskelbė, kad partizanams galima užsiregistruoti ir jiems bus dovanotasis nuėjo į Jiezno NKVD ir užsiregistravo. Po kelių dienų buvo nušautas Jiezne.

75. Klinavičius, Antanas-Gaidys (1922-1952-04-04)

Gimė ir augo Kadikų kaime, Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje. P. K. Margio tėvūnijos rinktinės partizanas. Būrio vadas Vėjas - J. Beinaravičius. Žuvo Dubių kaime, Alytaus valsčiuje kautynių metu. Su juo kartu žuvo būrio vadas puskarininkis Vėjas, P. Kupčiūnas-Genys.

Jiezno turgaus aikštėje išniekinti partizanų kūnai. Iš kairės: Antanas Klinavičius-Gaidys ir Dragūnas (pavardė nežinoma)

76. Kupčiūnas, Pranas-Genys (7-1952-06-22)

Gimė ir augo Panemunininkų kaime, Alytaus valsčiuje. P. K. Margio tėvūnijos rinktinės partizanas. Būrio vadas Vėjas - Beinaravičius. Žuvo Dubių kaime, Alytaus valsčiuje, 1952 metų birželio 22 dieną, kautynių metu, kartu su Vėju, Gaidžiu, Dragūnu, J. Mocevičiumi. Visų penkių partizanų kūnai buvo niekinami Jiezne.

77. Kurilavičius, Petras-Stumbras, Skroblas (1924-1945-03-28)

Gimęs ir augęs Rūdupio kaime, Prienų valsčiuje, Alytaus apskrityje. Priklausė Geležinio vilko rinktinei. 1945 metų kovo 28 dieną žuvo Paverknių kautynėse, kurios vyko daugiau kaip septynias valandas. Partizanai, vadovaujami Viesulo - Vytauto Marčilionio, stojo į mūšį su galinga rusų kariuomene. Žuvo: P. Kurilavičius, A. Šiugždinis, K. Ziutelis, L. Bieliauskas, V. Kandrotas, J. Mikalauskas, K. Vaikšnys, P. Daraškevičius, Vytautas Celiešius, A. Bačinskas, o rusų karių - devyniasdešimt keturi. Partizanai Šv. Velykų dieną partizanų kūnai gulėjo išniekinti Jiezne, ant grindinio.

78. Laukaitis, Juozas-Liūtas (?-1951-10-05)

Gimė ir augo Varsodžių kaime, Alytaus valsčiuje. Dainavos apygardos, Dzūkų rinktinės P. K. Margio tėvūnijos partizanas. Buvo būrio vadas. Jo būrio slėptuvė buvo Sudonių kaime, Jiezno valsčiuje, pas Kaškonienę. 1944-1949 metais. Jo ryšininkė - Marijona Kaškonaitė Kazakevičienė. Liūto būrys bendravo su Lakštingalos - M. Jaruševičiaus būriu, kurio slėptuvė buvo Jaunonių kaime, pas Talačkus. Vasaros metu abu būriai daugiau laikėsi prie Kaškonų namų, raiste, krūmuose. Liūtas žuvo išduotas Valiūnų kaime, Butrimonių valsčiuje. Su juo kartu žuvo Viesulas, Kovienė, Vasaris, Kotas.

79. Laukevičius-Medžiotojas (?-1945)

Jo kūnas buvo niekinamas Jiezne, ant grindinio. Priklausė Geležinio vilko rinktinei.

80. Matikas, Antanas-Skruoblas (1909-1953)

Gimė Sundakų kaime, Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje. Į partizanų gretas įstojo 1944 metais, kai Šv. Kūčių vakarą buvo sugadintos visos jo ir jo tėvų trobos, visas senelių uždirbtas turtas paverstas pelenais. Skruoblas partizanų gretose išbuvo daugiau kaip aštuonerius metus, bet ir šiandien nieks negali pasakyti ką nors bloga apie jo elgesį. Dalyvavo daugelyje vykusių mūšių: Alšininų, Paverknių, Gojaus miške. Žuvo 1953 metais Migonių kaime, apsuptyje. Jo kūnas nesurastas.

81. Matikas, Jonas, Mykolo-Sakalas (1928-1945)

Gimė Sundakų kaime, Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje. Žuvo apsuptyje 1945 metų balandžio 12 dieną Guronų kaime.

J. Matikas-Sakalas

82. Malinauskas, Antanas, Petro (1925-1945)

Gimė Beniukų kaime, Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje. Priklausė Geležinio vilko rinktinei. Žuvo kartu su Baranausku prie Vėžiongirės. Kūnas niekintas Jiezne.

83. Marčiulionis, Jonas-Audronis (1917-1945-01-28)

Gimė Alksniakiemio kaime, Prienų valsčiuje. 1944 metais stojo į partizanų gretas taip kalbėdamas: „Aš turiu būti ten, kur mane šaukia Tėvynė“. Priklausė Geležinio vilko rinktinei, Viesulo (brolio) būriui. Dalyvavo susišaudyme Nibrių kaime, pas Palionį. Buvo sužeistas. Visi partizanai pasitraukė iš Jiezno apylinkių į Alšinių kaimą, Stakliškių apylinkę, pas Danilevičius. Sausio 28 dienos ankstų rytą, ketvirtą valandą, buvo apsupti, vyko aršus mūšis.

J. Bajoras-Žaibas turėjo kulkosvaidį. Žuvo apie trisdešimt rusų karių. Degančiame name žuvo visi šeši Danilevičių šeimos nariai ir penki partizanai: Audronis, Balandis, Aras, Sakalas, Žaibas. Visų kūnai išniekinti Jiezne, ant grindinio.

J. Marčiulionis-Audronis

84. Marčiulionis, Vytautas-Viesulas (1923-1946-07)

V. Marčiulionis-Viesulas

Gimė Alksniakiemio kaime, Prienų valsčiuje. Geležinio vilko rinktinės partizanas, būrio vadas. Jis vadovavo Paverknių kautynėms, kurios vyko keletą valandų Voseliūnų, Sokonių, Paverknių kaimuose. Viesulo būrį sudarė daugiau kaip devyniasdešimt vyrų. Būrys buvo ginkluotas, be kitų ginklų, turėjo penkiolika kulkosvaidžių, automatų. Rusų kariuomenė mūšio metu prarado daugiau kaip devyniasdešimt keturis kareivius. Partizanai patyrė daug nuostolių gavę įsakymą trauktis. Tai buvo 1945 metų kovo 28 diena. Buvo patvinęs Nemunas, Verknė išsiliejusi iš krantų. Persikeliant per Verknės upę žuvo dvylika partizanų - tai buvo labai skaudus smūgis partizanų būriui.

85. Minkauskas, Kostas-Karklas (1913-1948-04-26)

Gimė Dvareliškių kaime, Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje. Stoją į partizanų gretas, palikdamas jauną žmoną su šešiais mažais vaikais. Dainavos apygardos P. K. Margio grupės partizanas. Jo būrio vadas Jonas Žiūkas-Šturmas (g. 1922 metais). Jų bazavimosi vietos: Vėžiongirės miškas, Gojaus miškas, Jiezno, Stakliškių apylinkės. 1948 metų balandžio 26 dieną vietinių gyventojų buvo išduoti ir apsuptyje, besikaudami žuvo: Karklas, Šturmas, Jaunutis, Dobilas - Antanas Bunevičius. Keliems pavyko pabėgti. Žuvusiųjų kūnai niekinti Butrimonių miestelyje, ant grindinio.

86. Mickus, Martynas (1924-1945-04-23)

Gimė Pelekonių kaime, Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje. 1945 metų balandžio 22 dieną paimtas iš namų kartu su broliu Juozu, sribų žiauriai kankintas Jiezno KGB buveinėje, o balandžio

23 dieną, per Jurgines, sudegintas gyvas Lingėniškių kaime, negyvenamoje Joneliūno trobelėje, kartu su broliu Juozu, J. Ginkum, J. Zencevičiumi ir J. Treideriu. Visi dar gyvi buvo prikalti tarp langų ir trobelė uždegta. Neleido artimiesiems nei sudegusių kaulelių pasiimti. Saugojo Jiezo sribai.

87. Mickus, Juozas (1913-1945-04-23)

Gimė Pelekonių kaime, Jiezo valsčiuje, Alytaus apskrityje. 1945 metų balandžio 22 dieną paimtas su broliu Martynu iš namų ir žiauriai kankintas KGB Jiezo buveinėje, o 23 dieną, per Jurgines, nuvežtas į Lingėniškių kaimą, Joneliūno negyvenamą trobelę, kartu su kitais keturiais vyrais, žiauriai kankinti daugiau kaip šešias valandas. Vėliau leisgyviai uždegti ir gyvi trobelėje sudegė: Martynas Mickus, Juozas Ginkus, Julius Treideris, Jonas Zencevičius.

88. Milkevičius, Vincas, Vinco s.-Pavasaris (1929-1953)

Gimė Glančiūnų kaime, Stakliškių valsčiuje, Alytaus apskrityje. Žuvo 1953 m. Baudėjų kaime, prie Gojaus, apsuptyje. Jo kūnas buvo niekinamas Stakliškių miestelyje.

89. Misevičius, Pranas (1926-1945)

Gimė Kukiškių kaime, Jiezo valsčiuje, Alytaus apskrityje. Vieną 1945 metų ankstų rytą į jų namus sugūžėjo Jiezo sribai ir rado papjautą kiaulę. Išsivarė Pranuką iš trobos už tvarto ir pradėjo stumdyti, spardyti ir pagaliau nušovė. Įmetė kaip „banditą“ į vieną vežimą, o kiaulę - į kitą. Iš „banditų“ viską galima imti. Atvežė Pranuko kūną į Jiezną numetė išniekintą ant grindinio.

90. Mockevičius, Kazys (1900-1945-05-20)

Gimė Kukiškių kaime, Jiezo valsčiuje, Alytaus apskrityje. Kazys - ūkininkas. Su žmona Elena augino šešis vaikus ir dirbo savo ūkyje. Jis nebuvo šaukiamojo amžiaus. 1945 metų gegužės 20-osios naktį į namus įsiveržė Jiezo sribas Alfonsas Arcikauskas. Liepė duoti lašinių. Žmona atnešė paltį. Kartu su lašiniaus išsivedė ir šeiminką, nors žmona maldavo, atsiklaupusi ant kelių. Greitai

pasigirdo šūvis. Visi bijojo išeiti iš namo, o ankstų rytą rado nušautą prie pat namų. Kūnas atvežtas į Jiezną ir išniekintas.

91. Mocevičius, Jonas, Jono s. (1923-1945)

Gimė Pievagalių kaime, Butrimonių valsčiuje. Nušautas prie namų, kūnas niekintas Butrimonių miestelyje.

92. Noreika, Jurgis (1924-1945)

Pranas Noreika

Gimė Trečionių kaime, Stakliškių valsčiuje, Alytaus apskrityje. Tą rytą Jurgis buvo namuose su motina ir pamatė, kad jų namus supa Jieznos sribai ir rusų kareiviai. Jurgis šoko per langą - ir į mišką. Namai buvo iš visų pusių apsupti. Jį pasivijo ir miške nušovė. Grįžę pasikinkė arklių, nuvažiavo į mišką, įmetė Jurgio lavoną, motinai liepė sėstis ant lavono, ir atvežė į Jiezną. Stribyne, ant kiemo, išmetė lavoną, o motinai atidavė arklių. Motina neteko sąmonės.

93. Noreika, Pranas (1920-1945)

Gimė Trečionių kaime, Stakliškių valsčiuje, Alytaus apskrityje. Pranas - Jurgio brolis. Nušautas prie namų. Tėvai neteko abiejų sūnų, neteko ir sveikatos. Iš sielvarto abu susirgo ir ilgam pasiligojo, negalėdami pergyventi tokio didelio skausmo.

94. Ogilba, Juozas -Dobilas (1925-1946); Ogilbienė, Ane-lė (1926-1946)

Abu gimė ir augo Jieznos miestelyje. 1943 metais susituokė. 1944 metų gruodžio mėnesį gimė jų sūnus Vytautas. Abu buvo aukšti, gražūs ir turėjo gražius balsus. Visi kalbėjo, kad labai laiminga pora.

Jieznos apylinkių partizanų būrio vadas Juozas Ogilba-Dobi-

las 1942-1944 m. priklausė Jiezno šaulių būriui, kuriam vadovavo Jiezno policijos viršininkas Adolfas Šklerevičius. 1944 metais Jiezno policijos vadas Adolfas Šklerevičius-Juodvarnis, eidamas į mišką išsivedė ir savo vyrus - šaulius: J. Ogilbą-Dobilą, J. Bagdonavičių-Jovarą, A. Klimašauską, V. Česnavičių-Čerčelį ir kitus. Viršininkas, matydamas, kad Juozas Ogilba yra drąsus, sumanus, energingas šaulys, paskyrė jį partizanų būrio vadu.

Anelė Ogilbienė liko su ką tik gimusiu vaikeliu gyventi Jiezne, pas tėvus. Pas jos tėvus kiekvieną dieną vyko kratos, tardymai. Ogilbienė buvo mušama, reikalavo pasakyti, kur vyras. Labai sunki partizano žmonai teko dalia, nes iš vieno ūkininko besislapstydama su savo mažu vaikeliu ėjo pas kitą. Žmonės bijojo ją priimti į savo namus.

1945 m., tuojau po Naujųjų metų, jos vyras atvažiavo keturiomis rogėmis, su kitais ginkluotais vyrais, pasiėmė jaunutę žmoną su ką tik gimusiu vaikeliu Vytuku ir išsivežė. Jiezno stribai apsižiūrėjo tik tada, kai Ogilbos vadovaujama vilkstinė važiavo iš

1975 m. Virgius (vaikų namuose Vytuko vardas pakeistas) prie savo senelio karsto su žmona, dukrele ir senele - motinos motina. Senelė buvo nuteista 25-iems metams, nes neišdavė savo žento, partizanų vado Juozo Ogilbos

Jiezno. Užvirė aršus mūšis, kaleno automatai, bet Ogilbos partizanai pasitraukė be aukų.

Juozas Ogilba-Dobilas labai mylėjo savo tėvynę ir už ją kovojo, pasižymėdamas narsumu, drąsa. Jo partizaninė veikla žmonių prisiminimuose iki šiol - didvyriška legenda. Dobilo būrio bazavimosi vietos: Jiezno, Stakliškių apylinkės, Pelekonių, Gojaus miškai. Jo būriui priklausė partizanai: Jonas Pempė-Lydeka, Alfonsas Klimašauskas, Juozas Bagdonavičius-Jovaras, kuris buvo Dobilo pavaduotojas, ir kiti partizanai. Ogilbos būrys Jiezno sribams kėlė siaubą, todėl jie pradėjo organizuoti Dobilo būrio sunaikinimą. Buvo paskelbta: kas padės sunaikinti Dobilo būrį, tas gaus 10 000 rublių. Atsirado tokių, kuriems parūpo tokie pinigai. 1946 m. partizanas Kazys Proškus iš Ogilbos būrio ėmėsi šio šėtoniško darbo organizavimo. Jis savo rankų krauju susitepti nenorėjo, todėl prikalbino naujai į Proškaus grupę stojusį partizaną. Sis, eidamas iš paskos Ogilbai, jį nušovė. Ogilbienė klaupėsi ant kelių, prašydama savo vyro draugų jos nežudyti ir leisti paauginti sūnelį. Bet godumas buvo didelis. Buvę kovos draugai nušauna nėsčią Ogilbienę, būrio vado žmoną. Jie gavo žadėtus - tuo metu didžiulius pinigus.

Jiezne, sribų buveinėje, kilo džiaugsmo šūksmai:

- Urra, Ogilbos būrys sunaikintas!

Žuvus tėvams Ogilbams žmonės, pas kuriuos buvo mažasis Ogilbų sūnelis Vytukas, neturėjęs dar nė 3 metukų, buvo išvežtas į Jiezno-Alytaus plentą, į Vėžiongirės miško pakraštį ir paliktas šalikelėje. Partizano Dobilo sūnus turėjo pakelti sunkius gyvenimo išbandymus. Jo globėjų baimė buvo tokia didelė, kad nugalėjo žmogiškumą. Bet atsirado gailestingų žmonių, kurie pamestą vaiką nuvežė į Alytaus milicijos skyrių. Prasidėjo mažučio, atstumto žmonių ir giminių, golgotos kelias: vaikų namai, internetas, sveti-ma pavardė (jam buvo duotas Virgio vardas).

Virgutis buvo muzikalus, talentingas, pareigingas. Sukūrė šeimą, gimė dukrelė, bet nelaimės neapleido. Avarijos metu žuvo žmona, jis liko vienas su maža dukrele. Išėjo Amžinybėn išsinešdamas savo negailestingą dalį.

95. Palionis, Jonas-Sakalas (1924-1945-01-28)

Gimė Beniukų kaime, Jieznos valsčiuje, Alytaus apskrityje. 1945 metų sausio 27 dieną dalyvavo susišaudyme Nibrių kaime, o ankstų sausio 28 d. rytą žuvo apsuptyje, kautynių metu Alšininų kaime, Stakliškių valsčiuje, Alytaus apskrityje. Žuvo penki partizanai ir septyni gyventojai, rusų karių - apie dvidešimt. Visų į Jiezną atvežtų partizanų ir gyventojų kūnai išniekinti ant grindinio Jiezne.

96. Paulauskas, Pranas-Šarūnas (1916-1945)

Paulausko tėvai buvo Pirmojo pasaulinio karo pabėgėliai. Gyveno Petrograde. Tėvui mirus motina grįžo į Lietuvą. Gyveno Utenos rajone. Vėliau persikėlė gyventi į Alytų. Šeimai gyventi padėjo majoras - Bronius Basiulis. Pranas lankė Alytaus gimnaziją dalyvavo šaulių būrelyje, dirbo sargu komendantūroje. Vėliau savanoriu stojo į kariuomenę, tarnavo aviacijos techninėje tarnyboje. Baigė mokomosios kuopos puskarininkiu. Grįžęs vedė Stefaniją Macidulskaitę iš Miroslavo ir išvyko dirbti pasienio sargybos viršininku. 1941-1943 metais dirbo Butrimonių viršaičiu. Abu su žmona augino tris sūnus: Rai-

Šarūno sūnūs Raimundas, Gediminas ir Šarūnas su partizano Šarūno žmonos seserimi Aldona Macidulskaitę iš Miroslavo, kuri globojo našlaičius

P. Paulauskas-Šarūnas

monda, Gediminą ir Šarūną. Pranas Šarūno slapyvardžiu nuo 1944 metų pabaigos vadovavo partizanų būriui, veikusiam Butrimonių, Punios, Jiezo ir Stakliškių apylinkėse. Žmona su mažais vaikais slapstėsi pas ūkininkus. P. Paulauskas-Šarūnas 1945 m. gegužės 12 d. įkūrė Dzūkų rinktinę ir tapo P. K. Margio grupės vadu. Žuvo 1945 m. prie Vėžiongirės, Vėžionių kaime, Jiezo valsčiuje.

97. Paškevičius, Stasys (7-1945)

98. Pempė, Jonas-Lydeka (1924-1945-04-22)

Gimė Beržynų kaime, Jiezo valsčiuje, Alytaus apskrityje. Priklausė Geležinio vilko rinktinei. Jo būrio vadas buvo Juozas Ogilba-Dobilas. Dobilo pavaduotojas - Juozas Bagdonavičius-Jovaras. Dalyvavo Alšininų, Paverknių mūšiuose. Žuvo apsuptyje Medininkų kaime. Kūnas atvežtas į Jiezną ir išniekintas ant grindinio. Užkastas Bijomino darže.

99. Pempė, Julius (1909-1945)

Gimė Beržynų kaime, Jiezo valsčiuje, Alytaus apskrityje. Nukankintas savo namuose, nes buvo įskustas, kad turi ginklą. Baisiai kankino Jiezo sribai. Po pirštų nagais kišo adatas, badė, daužė visą kūną, o galiausiai šovė į galvą ir ištaškė smegenis ant sienų, ant grindų telkšojo kraujo klanai. Kūnas išniekintas Jiezne ir užkastas Bijomino darže.

100. Raklevičius, Juozas, Jurgio s.

Gimė Griškonių kaime, Butrimonių valsčiuje, Alytaus apskrityje. Jo tėvas valdė 49 ha žemės. Anksti mirė tėvelis, o motina

antrą kartą ištekėjo už tikro tėvynės patrioto, doro žmogaus Vinco Karpavičiaus. Raklevičiaus prisiminimų pluoštelis: „1944 m. rugsėjo mėnesį į mūsų namus rinkosi vyrai: Butrimonių valsčiaus viršaitis Pranas Paulauskas, mano patėvis Vincas Karpavičius, mano dėdė Stasys Raklevičius, Mikas Bandonis, Motiejus Jaruševičius ir aš, jaunas ryšininkas. Visi pasižadėjome ginti tėvynę, kartodami priesaikos žodžius. 1944 m. Gojaus miške įrengėme pirmąjį bunkerį, apsupome Butrimonių kalėjimą ir išlaisvinome suimtuosius vyrus. Būrio vadovas - Pranas Paulauskas-Šarūnas. Jo pavaduotojas - Mikas Bandonis-Tauras. 1945 m. gegužės 5 dieną įkurta Dzūkų P. K. Margio tėvonijos rinktinė ir grupės vadu išrinktas Šarūnas. Šios grupės partizanai 1944 m. gruodžio 13 d. Pievagalių kaime susišaudymo metu nukovė du priešus, buvo ir savų aukų. 1944-12-15 Padriešiškių kaime susišaudymo metu nukauti trys NKVD-istai. Partizanas Petras Rutkauskas buvo suimtas ir tardant išdavė labai daug partizanų, tarp jų - ir ryšininką Vincą Karpavičių, kurio namuose vykdavo susirinkimai ir įvairūs būrių vadų pasitarimai: Lakštingalos - M. Jaruševičiaus, Tauro - M. Bandonio, Mįslinčiaus - S. Raklevičiaus ir kitų. Aš, iškilus pavojams, partizanus perspėdavau. 1949 m. kovo mėnesį mūsų visą šeimą išvežė, o aš įstojau į partizanų gretas, slapyvardžiu „Saugas“. Dainius, Nendrė ir aš, Saugas, turėjome bunkerius Griškonių

J. Raklevičius-Saugas. 1949 m.

Partizanų grupuotės vadas Mykolas Bandonis-Tauras iš Butrimonių miestelio

kaime, Šudonių kaime ir Vėžionių kaime, pas Jaruševičių. Su mumis dažnai vaikščiodavo P. K. Margio tėvonijos rinktinės skyrininkas M. Jaruševičius-Lakštingala. Daug kartų teko susitikti su Jiezo, Butrimonių sribais ir rusų kariais. 1951 m. rugpjūčio mėnesį išvažiavau į Irkutsko sritį, pas motiną, nes būrio vadas parūpino man dokumentus ir leido išvažiuoti. Grįžęs į Lietuvą įsidarbinau Prienuose, dirbau „Prienu šilė“, palaikiau ryšius su Dainavos ir Tauro apygardomis. 1954 m. rugpjūčio 18 dieną žuvo paskutinis Dzūkų rinktinės vadas Vincas Daunoras-Kelmas, Ungurys".

Marijona Kaškonaitė Kazakevičienė-Vyšnia

M. Kaškonaitė-Vyšnia, J. Laukaičio Liūto ryšininkė

Gimė ir augo Šudonių kaime, Jiezo valsčiuje, Alytaus apskrityje. 1944 m. jos sodyboje, po klojimu, buvo įrengta slėptuvė. Ją įrengė Juozo Laukaičio-Liūto būrys. Dažnai dienodavo ir Motiejaus Jaruševičiaus-Lakštingalos būrys.

Trylikametė Marijona tampa partizanų ryšininke, globėja, maitintoja. Drauge su motina gamina partizanams maistą, skalbia jų drabužius. Daug kartų Marijonai teko eiti į Vėžiongirę, Gojaus mišką su įvairiomis žiniomis.

Partizanai žiemos metu dienodavo bunkeryje, o vasarą įsitaisydavo raiste, netoli namų. Vargas būdavo, kai lydavo lietūs. Šlapią patalynę reikėdavo keisti sausa, o šlapią džiovinti. O kur? Baisu, kad Butrimonių sribai neužvažiuotų, nes 1947 metais nuolatos važinėjo tame kaime, kažin ką įtardami. Buvo labai baisu, bet partizanams reikėjo padėti. Reikėjo į mišką-raistą nešti puodus, kibirus su maistu tris kartus per dieną. Laimė, kad buvo gerų padėjėjų, kaimynų, kurie aukėjo maistą, patalynę, mezgė kojines, pirštines.

Marijonos - ryšininkės darbas tęsėsi daugiau kaip dešimt metų. Stribai pradėjo įtarinėti ir kasdien sukiotis aplink Kaškonienės sodybą. Partizanai buvo priversti persikelti kitur - sunaikinant bunkerį. Marijona su partizanais ir toliau palaikė ryšį ir jiems padėjo. 1951 m. kovo 15 d. Vėžionių kaime žuvo jos mylimasis - partizanas Dainius. Ji sunkiai išgyveno didžiulį sielvartą, širdies skausmą... o gyvenimas tęsėsi. Ryšininke išbuvo 1944-1951 m.

Šiandien Marijona sako - žmonės ją apkalbėjo, teisė, kad „susidėjau su banditais, bet mano gyvenime tai buvo patys gražiausi metai, nes galėjau padėti partizanams ir jų šeimoms". Visi jie Kaškonienės namuose būdavo priimami ir pamaitinami. Tuomet ją aplankė ir pirmoji meilė, kurios prisiminimus ji išsaugojo iki šių dienų.

Stasys Raklevičius-Tigras, Mįslinčius

Gimė ir augo Griškonių kaime, Butrimonių valsčiuje, Alytaus apskrityje, gražioje tėvų sodyboje. Į savo tėvų namus parsivedė jauną žmoną - Eugeniją Vitkauskaitę. Su ja susilaukė šešių atžalų: keturių berniukų ir dviejų mergaičių.

Antrasis pasaulinis karas. Paskui atėjo dar žiauresnis pokario laikotarpis, kada į Lietuvą sugrįžo rusų okupantai. Stasį Raklevičių areštavo ir uždarė į Butrimonių kalėjimą. Draugai partizanai jį iš kalėjimo išlaisvino. Stasys Raklevičius įstojo į partizanų gretas, palikdamas jauną žmoną su mažais šešiais vaikais. Okupantai nepagailėjo Raklevičienės nei jos mažų vaikų - areštavo ir uždarė į Butrimonių kalėjimą.

1945 metais, ankstų liepos septynioliktosios rytą, išvežė Eugeniją Raklevičienę su trimis mažiausiais vaikais: Aldona - 9 metų, Algirdu - vienerių, Vidute - kelių mėnesių ir senąja močiute Apolonija. Mažoji Vidutė neišlaikė šaltos Sibiro žiemos - mirė. Kitą žiemą mirė ir senoji močiutė Apolonija. Jaunoji E. Raklevičienė, likusi su dviem vaikeliais, stengėsi pabėgti iš Sibiro. Šešis kartus bėgo - nepabėgo, bet septintą kartą pabėgo. 1947 m. sugrįžo į savo gimtąjį kraštą- Lietuvą, palikdama šaltoje Sibiro žemėje mažąją Vidutę ir senąją močiutę Apoloniją.

Eugenija Vitkauskaitė Raklevičienė,
Stasys Raklevičius-Tigras-Mišlin-
čius, 1938 m.

S. Raklevičius (antras iš dešinės) su
draugais

Aldona, Stasys, Kazimieras, Vytautas ir Algirdas Raklevičiai savo prisiminimus ir skaudžius išgyvenimus - vieni apie tremtį, kiti - apie gyvenimą be tėvų, be namų Lietuvoje, aprašo knygelėje „Pakelės medžiai“, Vilnius, 2000 m.

„Pakelės medžiai“ - audrų išblaškyti, šiaurės vėjų nugainioti, žvarbaus lietaus nuplakti išaugo tikri Lietuvos vyrai ažuolai.

„Margais mazgeliais supintas rezistento ir tremtinės vaiko gyvenimas, be namų, tėvų ir savo vardo. Tartum išūnis įsijungi, būdavo, į naują drąsių ir gerų dzūkų šeimą ir gyveni kartųjų džiaugsmiais ir vargais. Vasarą - ganiava, o rudenį kartu su jų vaikais lankai mokyklą. Daug Dainavos krašto kalnelių ir klonių išvaikščiota...

Aštuonis kartus buvau naujoku vis kitoje mokykloje -Gineitiškėse, Kurališkėse,Žagariuose, Vanagėliuose, Tolkūnuose, Alovėje, Druckūnuose, Nedzingėje. Reikėjo nesutrikus

atsiliepti į svetimą vardą". Kazimieras, „Pakelės medžiai“, „Vasaros dienos“, psl. 52.

Man teko vieną kartą susitikti su Raklevičiais - tai neapsakomai nuoširdūs, atviri, gerumu spinduliuojantys žmonės. Per keletą susitikimo valandų tarsi perskaičiau pačią gražiausią, įdomiausią gyvenimo knygą.

Stasys Raklevičius - trečias iš dešinės - šaulių būryje Butrimonyse

S. Raklevičius ant žirgo

S. Raklevičius duoda priesaiką, pasirinkdamas „Tigro“, „Mįslinčiaus“ slapyvardžius

S. Raklevičius-Tigras (antras iš dešinės) partizanų būryje

1989 metai. Stasio Jaruševičiaus-Vieversio sodyboje, Trakelių kaime, Birštono seniūnijoje, Prienų raj., šeimininkas (trečias iš kairės) su Stasio Raklevičiaus-Tigro, Mįslinčiaus sūnumis (iš kairės): Kazimieru, Vytautu ir Stasiu. Netoli savo sodybos Stasys Jaruševičius-Vieversis prižiūrėjo partizano Tigro, Mįslinčiaus kapavietę, paženkliną keturiais kryžiais, išpjaustytais ant medžio

1991 m., Sekminės, Trakelių kaimas. Prie Stasio Raklevičiaus-Tigro, Mįslinčiaus paminklinio akmenų, pastatyto 1990 m. Iš kairės: Raklevičiai - Kazimieras, Aldona Raklevičiūtė Radišauskienė, Algirdas, Eugenija Vitkauskaitė Raklevičienė, Vytautas ir Stasys. Stasys Raklevičius-Tigras, Mįslinčius, būdamas Dainavos apygardos. Dzūkų rinktinės, Margio tėvonijos partizanų būrio vadas, žuvo 1949 m. birželio 7-osios rytą, per Sekminės, prie Nemuno, netoli Margaravos kaimo - Pievagalių-Bukančių kaimų apylinkėse. 1987 metais partizano S. Raklevičiaus-Tigro, Mįslinčiaus palaikai buvo perlaidoti iš Trakelių kaimo, Birštono seniūnijos, Prienų rajono, į Griškonių kaimo kapines - į tėviškės kapines Butrimonių seniūnijoje, šalia tėvų ir senelių

101. Račkys, Pranas-Varpelis (1929-1945)

Gimė Jaunonių kaime, Stakliškių valsčiuje, Alytaus apskrityje. Priklausė P. K. Margio tėvonijos rinktinei. Jo būrio vadas - Motiejus Jaruševičius-Lakštingala. Dalyvavo susišaudyme Gojaus miške. Draugai žuvo, jis pabėgo. Daug kartų mirtis žvelgėjam į akis. Žuvo Intuponių kaime. Buvo nuvežtas į Aukštadvarį.

P. Račkys-Varpelis

102. Raulinavičius, Zigmas, Anupro s. (? -1945)

Nušautas Jundeliškių kaime, Birštono valsčiuje, Alytaus apskrityje, pas Rėklaitį, kūnas atvežtas, išniekintas Jiezne.

103. Revuckas, Petras, Jurgio s.-Aitvaras (1913-1952)

Gimė Vaseliūnų kaime, Birštono valsčiuje, Alytaus apskrityje. Lietuvos karininkas. Žuvo apsuptyje, kai rusų garnizonas „šukavo“ Jiežno, Birštono apylinkes.

104. Ražanskas, Vytas-Bičiulis

Gimė Panemuninkų kaime, Alytaus valsčiuje. Žuvo Punios apylinkėje. Priklauso P. K. Margio tėvonijos rinktinei. Buvo eilinis karys-partizanas. Jo būrio vadas - Juozas Laukaitis-Lokys, kurio slėptuvė buvo Sudonių kaime, pas Kaškonienę. Ryšininkė - Marijona Kaškonaitė-Kazakevičienė pasakoja: „Vyto žūtis buvo labai skausminga man ir jo sesei Onutei, kuri gyveno-slėpėsi Sudonių kaime, pas Kaškonus“.

105. Rūkas, Vincas-Aras (1925-1945-01-28)

Gimė Būdų kaime, Birštono valsčiuje, Alytaus apskrityje. Priklausė Geležinio vilko rinktinei. Buvo būrio vadas. 1945 m. sausio 27 dieną vyko susišaudymas Nibrių kaime, Jiežno valsčiuje, su rusų kariais ir Jiežno stribais. Nukautas rusų leitenantas, stribas Kostas Laumenis ir vežėjas Steponkevičius. Sužeisti partizanai: J. Bajoras-Žaibas, V. Rukas-Aras, A. Jurkonis-Balandis, J. Marčiulionis-Audronis, J. Palionis-Sakalas. Po susišaudymo, vėlai vakare, partizanų gretos, kuriose buvo daugiau kaip 90 vyrų, persikėlė į Alšininkų kaimą Stakliškių valsčiuje. Pas Danilevičius apsistojo penki sužeisti partizanai. Merginos sužeistuosius aptvars-tė, ant grindų paklojo jiems pailsėti, o visi kiti - J. Ogilba-Dobilas ir kt., V. Marčiulionio-Viesulo vadovaujami, apsistojo už Alsios, gal už 1 km., pas Zmejauskus pailsėti, nes buvo labai išvargę. Prie Danilevičių namų, ant kalnelio buvo Prano Šeškaus namai. Tą vakarą į partizanų gretas įstojo Vincas Matikas-Sakalas ir jis budėjo, būdamas Šeškų sodyboje, vaikštinėdamas aplink Danilevičių, Šeškų namus. 4 val. Rytą jis prie Šeškaus sodybos pastebėjo pastatytą

kulkosvaidį ir pamatė savo arklius, kuriuos buvo paėmę Jiezo sribai. Vincas suprato, kad Danilevičių ir Šeškų sodybos apsuptos rusų dalinių ir Jiezo sribų. Jis lėkė į Danilevičių namą ir visus prikėlė iš miego. Prasidėjo kautynės. Pirmi iš Danilevičių sodybos išbėgo visa šeima: tėvas, motina, du sūnūs, dvi merginos, ir visi buvo nušauti. Pabėgo tik aštuonerių metų Vytukas peršauta ranka. Su rusų kariais į kovą stojo tik tie partizanai, kurie buvo Danilevičių name. Kulkosvaidininkas Juozas Bajoras-Žaibas, Vincas Rukas-Aras, Antanas Jurkonis-Balandis, Jonas Marčiulionis-Audronis, Juozas Palionis-Sakalas. Jie visi penki narsiai laikėsi septynias valandas ir didvyriškoje kovoje žuvo. Praną Šeškų nušovė ir sudegino abi sodybas. Rusų buvo nukauta daugiau kaip dvidešimt. Tarp jų žuvo kapitonas ir du leitenantai. Visus žuvusiuosius vežė pro mūsų namus, aš tai savo akimis mačiau, be to, dar pasakojo Vincas Matikas-Sakalas, kuris tą naktį ėjo sargybą. Jis buvo sužeistas į petį, kulka kliudė koją. Visų kūnai buvo niekinami Jiezne, ant grindinio turgaus aikštėje.

106. Rutkauskas, Antanas-Žemaitis (1906-1948-02-22)

Butrimonių miestelio gyventojas. Dainavos apygardos, Dzūkų rinktinės P. K. Margio tėvūnijos rinktinės partizanas. Labai mylėjo savo Tėvynę ir dėl jos aukojosi. Stodamas į partizanų gretas paliko jauną žmoną su aštuoniais mažais vaikais. Daug dienų ir naktų žvelgė mirčiai į akis. Daug kartų dalyvavo susišaudyme ir kautynėse. Žuvo 1948 metų vasario 22 dieną, apsuptyje, Stakliš-

Antanui Rutkauskui po mirties išduotas „Kario savanorio“ pažymėjimas

kių, Pakrovų kaimuose. Dukra Onytė dar ir šian dien su siaubu prisimena tą dieną: „Saulė šviečia, sniegas, toks baltas, mano tėvelio krauju nudažytas raudonai, smegenys ištaškytos ant medžių, sniego“...

Tėvelis žuvo, bet jo puikūs sūnūs, Lietuvą my-

lintys vyrai ir dukra gyvena Laisvoje Lietuvoje.

Sunkius išbandymus teko patirti Antano Rutkausko-Žemaičio žmonai Rutkauskienei. 1945 metais ją su aštuoniais vaikais ištremė į Permės sritį, Kudimkaro rajoną. Ten dirbo miško darbus. Nežmoniškomis sąlygomis Rutkauskienė sugebėjo išauginti tikrus Lietuvos patriotus. 1956 metais grįžo į Lietuvą, palikdama pusantrų metų dukrytę šaltoje Sibiro žemėje.

Kairėje: Antanas Rutkauskas-Žemaitis (1906-1948) ir Pranas Račkys (1929-1948)

107. Sadauskas, Pranas-Perkūnas (1926-1950-03-15)

Gimė Tauliukų kaime, Birštono valsčiuje, Alytaus apskrityje. Priklausė P. K. Margio tėvūnijos rinktinei. Į partizanų eiles stojo 1948 metais. Iš vakaro jiems buvo pranešta, kad rytojaus dieną bus vežama jų šeima. Ankstų rytą jų namus apsupo rusų garnizonas su Birštono, Prienų stribai. Pranas, Romas pabėgo per kulkų lietų, o seseris išvežė, visą turtą areštavo ir išsivežė. Abu sūnūs stojo į partizanų gretas. 1950 metų kovo 15 dieną žuvo Vėžionių kaime, Jaruševičių sodyboje, apsuptyje kartu su V. Jonika-Dainiumi. Jų kūnai atvežti į Jiezną ir išniekinti ant grindinio

Pranas Sadauskas-Perkūnas

108. Sadauskas, Romas-Ramunis (1918-1950)

Romas-Ramunis ir Pranas-Perkūnas Sadauskai

Gimė Tauliukų kaime, Birštono valsčiuje, Alytaus apskrityje. Į partizanų gretas įsijungė 1948 metais, kai jų šeimą atvažiavo vežti. Išvežė dvi seseris, o Romas su Pranu pabėgo. Priklausė P. K. Margio tėvūnijos rinktinei. 1947 metais paimtas į rusų kariuomenę. Iš ten su ginklu pabėgo, padedamas sesers, ir įstojo į partizanų gretas. Jo būrio vadas - Vytautas Grigaravičius-Ėglius. Žuvo apsuptyje Stakliškių kaime, Stakliškių valsčiuje. Kūnas buvo atvežtas ir niekinamas Jiezne.

109. Skindaras, Stasys-Garsas (1928-1953-01-26)

Gimė Lelionių kaime, Stakliškių apylinkėje, Alytaus apskrityje. 1947 metais paimtas į rusų kariuomenę. Iš ten su ginklu pabėgo, padedamas sesers ir įstojo į partizanų gretas. Jo būrio vadas - Vytautas Grigaravičius-Ėglius. Žuvo apsuptyje Stakliškių kaime, Stakliškių valsčiuje. Jo kūnas atvežtas ir niekintas Jiezne.

110. Smolskas, Vytautas-Ažuolas (1930-1953-02-04)

Gimė Pėštuvėnų kaime, Stakliškių valsčiuje, Alytaus apskrityje. Studentas, priklausė P. K. Margio tėvūnijos rinktinei. Dalyvavo įvairiose kautynėse. 1953 metų vasario 1 dieną dalyvavo kautynėse Punios apylinkėje, po mūšio paryčiui grįžo į Lingėniškių kaimą, Jiezno valsčiuje, pas J. Kupčiūną. Pavalgęs pasiėmė patalynę ir nuėjo į klojimą, kur buvo bunkeris. Buvo išduotas ir kartu su kitais dviem draugais žuvo. Žilvičio, Sakalo kūnai buvo niekinami Jiezne.

111. Staliulionis, Kajetonas, Jurgio s.-Berželis (1928-1952)

Gimė Lepelionių kaime, Stakliškių valsčiuje, Alytaus apskrityje.

112. Staselis, Vincas, Petro s.-Bijūnas (1928-1953-01-26)

Gimė Lelionių kaime, Stakliškių valsčiuje, Alytaus apskrityje. Lelionyse jo tėvas buvo pirkęs dvarą, kuriame gyveno ir dirbo Vincas. 1945 metais dvaras buvo nusavintas, tėvas išėjo elgetaudamas, o Vincelis stojo į partizanų gretas. Buvo labai malonus, geras vaikinasis. 1953 metais žuvo Stakliškių kaime, apsuptyje. Jo kūnas buvo niekinamas Jiezne. V. Staselis priklausė V. Grigaravičiaus-Ėgliaus būriui.

113. Šalomska, Aleksas-Alksnis (1926-1945)

Gimė Užuguosčio bažnytkaimyje, Aukštadvario valsčiuje, Trakų apskrityje. Tėvas turėjo 7 ha žemės. Šeimoje buvo trys broliai ir trys seserys. 1944 m. gruodžio mėnesį stojo į partizanų gretas V. Grigaravičiaus-Ėgliaus būrį. 1945 m. kovo mėnesį žuvo Būdų kaime (tarp Užuguosčio ir Stakliškių). Kūnas niekintas Stakliškėse, ant grindinio.

114. Šeškus, Pranas (1915-1945-01-28)

Gimė Alšininkų kaime, Stakliškių apylinkėje, Alytaus apskrityje. 1945 m. sausio 27 d. vakare į jų kaimą atvyko didelis būrys partizanų. Buvo labai pavargę, sušalę, nevalgę. Po vakarienės penki sužeisti ir sutvarstyti partizanai liko nakvoti pas Danilevičius, artimus kaimynus, o visi kiti persikėlė per Alsios upę ir nuvyko pailsėti. Ankstų sausio 28 d. rytą, 4-tą valandą Šeškų ir Danilevičių namai buvo apsupti, vyko aršios kautynės. Danilevičių šeimos žuvo šeši žmonės, Pranas Šeškus ir penki partizanai, rusų karių - apie dvidešimt. Visų žuvusiųjų kūnai buvo niekinami Jiezne.

115. Šimelevičius, Kostas-Gandras (1922-?)

Gimė Punios kaime, Butrimonių valsčiuje, Alytaus apskrityje. Buvo Dainavos apygardos štabo žvalgybos ir ryšių skyriaus viršininkas. Suimtas 1947 metais.

116. Šiugždinis, Vladas-Ateitis (1921-1945)

Gimė Alksniakiemio kaime, Prienų valsčiuje, Alytaus apskrityje. Priklausė Geležinio vilko rinktinei. Būrio vadas Viesulas - Vytautas Marčiulionis. Žuvo susišaudymo metu.

V. Šiugždinis-Ateitis

A. Šiugždinis-Žaibas

117. Šiugždinis, Albinas-Dzingeris, Žaibas (1924-1945-03-28)

Gimė Alksniakiemio kaime, Prienų valsčiuje, Alytaus apskrityje. Geležinio vilko partizanas - kulkosvaidininkas. Labai gerai prisimena ryšininkas Šaba-sevičius - kaip sumanų, ryžtingą kovotoją už Tėvynę. Pats buvo pareigingas, tvarkingas ir iš kitų reikalavo tvarkingumo, paklusnumo ir pasiaukojimo. Artėjo Šv. Velykų šventė - pavasario šventė. Jis įsakė savo pavaldiniams - partizanams, kad deramai, krikščioniškai atšvęsti Šv. Velykas. Jis nenujautė, kad per Šv. Velykas gulės su savo draugais Jiezne, ant grindinio, išniekinti.

Buvo Didysis trečiadienis, partizanų būriai, vadovaujami Viesulo, buvo apsistoję Voseliūnų, Sokonių, Paverknių kaimuose. Anksti rytą jiems pranešė, kad rusų kariai „šukuoja“ Benčiakiemio miškelius. Partizanai buvo gerai ginkluoti ir pasiruošę laukė. Kautynės vyko visą dieną. Žuvo 94 rusų kariai. Partizanai neteko 12-kos draugų. Žuvo

vienas ūkininkas. Didvyriškai laikėsi Žaibas - A. Šiugždinis. Jis liepė draugams trauktis, o pats kulkosvaidžio salvėmis retino rusų karius. Visų žuvusiųjų kūnai nuo ketvirtadienio ir per Šv. Velykas gulėjo išniekinti Jiezne.

Paverknių kautynės

1945 m. kovo 28 d., prieš Šv. Velykas, Didįjį trečiadienį, partizanų dalinys buvo apsistojęs Sokonių, Voseliūnų kaimuose. Gavo pranešimą, kad rusų kariuomenė „šukoja“ Benčiakiemio miškelius, krūmus, žygiuodami link Voseliūnų, Sokonių kaimų. Geležinio vilko pulko partizanų dalinys, kurį sudarė apie 90-dešimt vyrų, turėdami penkiolika kulkosvaidžių, automatų ir kitų ginklų, stojo į mūšį su galinga rusų kariuomene. Rusų kareivių kolonai priartėjus partizanai atidarė ugnį, retindami rusų karių gretas. Įnirtingas mūšis vyko apie 7 valandas. Rusų kariuomenė buvo pastiprinta naujais rusų karių būriais, daliniais iš Alytaus, Prienų, Birštono, ruošdamiesi apsupti partizanų buvimo vietovę. Partizanai pradėjo trauktis. Daug sunkumų patyrė, nes Verknės upė buvo išsiliejusi iš krantų, ne visi mokėjo plaukti, ginklai, šilta apranga trukdė keltis į kitą Verknės pusę. Partizanas Albinas Šiugždinis-Žaibas buvo sužeistas ir negalėjo paeiti, jis, paėmęs kulkosvaidį, pridengė besitraukiančius draugus. Jo kulkosvaidis nesiliovė tol, kol buvo šovinių. Šoviniams pasibaigus, išsiėmęs granatą sušuko:

- Gyvas nepasiduosiu, Tėvynės neišduosiu!

Žuvo didvyrio mirtimi kovos lauke.

Paverknių mūšyje, kovos lauke, narsiai, didvyriškai kovėsi ir žuvo mūšyje šie partizanai:

1. Leonas Bieliauskas
2. Vytautas Celiešius-Vaidotas
3. Pranas Daraškevičius-Papartis
4. Vytautas Kandrotas-Kregždė
5. Petras Kurilavičius-Skroblas
6. Jonas Mikalauskas
7. Albinas Šiugždinis-Žaibas, Dzingeris

8. Kazimieras Vaikšnys-Špokas
9. Kazimieras Ziutelis-Anglas
10. Aleksandras Bačinskas-Ūkininkas.

Paverknių mūšio metu rusų karių žuvo daugiau kaip šimtas, nors archyvuose dokumentuose rašoma, kad žuvo 94 kariai.

Paverknių mūšis - skaudi netektis partizanams. Laukė ir ruošėsi katalikiškai švęsti Velykas, nežinojo, kad išniekintiems reiks gulėti Jiezne, ant rinkos, Šventų Velykų rytą gaudžiant varpams.

*O kai norėsi pamatyti,
Paskutinį kartą mane.
Ateiki į Jiezno miestelį,
Rasi gulintį rinkoje.*

*O kai nuveš mane nuo rinkos,
Laidos ant žydiškų daržų.
Tada jaunutė mergučėlė
Puoš man kapelį vainiku.*

*Nepink vainiko man iš rūtų,
Pink iš eglės šakelių,
Tai jis primins žaliąjį mišką,
Praleistą laiką tarp draugų.*

(Iš partizanų dainos)

Šiugždinių šeimų tragedija

Prienų rajone, Alksniakiemio kaime, yra daug Šiugždinių. Partizanų šeimos buvo dvi: Šiugždiniai-Mačiai ir Šiugždiniai-Užkuriai. Šiugždiniai-Mačiai buvo vidutiniai ūkininkai, turėjo 16 ha žemės. Tėvai buvo pamaldos, dori lietuviai. Augino tris sūnus. 1944 m. rudenį tėvas ir trys sūnūs išėjo į partizanų gretas, nes juos šaukė į rusų kariuomenę. „Okupantams netarnausim, o paseksime savo kaimynų Šiugždinių-Užkurių pėdomis. Jų sūnus jau buvo Tauro apygardos Geležinio vilko rinktinėje. Mūsų vieta

Tėvelis — Povilas Šiugždinis-Užkurys. 1918 m. jis statė Karo muziejų Kaune

P. Šiugždinis-Užkurys - pasiturintis ūkininkas, turėjęs 40 ha žemės

ten kovoti už Tėvynės laisvę", - prisimena kaimynai. Priėmę partizaninę priesaiką gavo slapyvardžius: Jonas-Anupras, Justinas-Žvirblis, Povilas-Bitinas, ir tėvas - Senelis. Deja, visi žuvo kautynėse. Motina, palikusi be namų, ilgai slapstėsi pas svetimus žmones, kol sunkiai susirgusi pasimirė.

Šiugždinių-Užkurių šeima gyveno kaimo gale. Juos gerai prisimena ne tik buvę kaimynai, bet ir tolimų kaimų gyventojai. Pagarbiai apie juos pasakoja. Tai buvo pasiturinčių ūkininkų šeima, turėjo daugiau kaip 40 ha žemės. Gyveno labai gražioje vietoje. Sodyba buvo prie pat Nemuno kranto, gražiai sutvarkyta. Tėvas

Janina Šiugždinytė-Eglė

**Juozas Šiugždinis-Gaspadorius,
Meška**

buvo labai linksmas, visuomeniškas žmogus, „smetoninis“ ūkininkas. Buvo Prienų valsčiaus tarybos narys, šaulių vadas. Mėgo jaunimą. Turėjo 21 krikštasūnį. Abu su žmona supiršo 18-ka jaunavedžių šeimų. Žemės ūkio parodose visuomet laimėdavo pirmąsias vietas. Laikė gražius eržilus, jaučius, geros veislės gyvulius. Kaimynams buvo geras, sąžiningas patarėjas. Tėvai buvo gilūs krikščionys, labai aktyvūs Lietuvos patriotai. Lietuvai užaugino 7 vaikus: keturis sūnus ir tris dukteris. Juos taip pat auklėjo krikščioniška patriotinė dvasia. Vaikus stengėsi leisti į mokslus. Šioje šeimoje vyravo sutarimai, gražios tradicijos, pagarba kaimynams, svečiams, giminėms.

Ir štai nelaimingoji okupacija - Lietuvos tragedijos pradžia. 1940 m. tėvas Povilas Šiugždinis ir vyresnysis sūnus Petras kalinamas Marijampolės kalėjime. Likusi šeima slapstosi. Stebuklingai išvengė 1941 m. tremties. Abu politkaliniai leisgyviai vokiečių buvo išvaduoti iš kalėjimo. Galiausiai sugrįžo, bet buvo vos atpažįstami. Antroji rusų okupacija buvo dar baisesnė. Vos tik rusams okupavus Lietuvą šeima buvo sribų šantažuojama. Vyresnysis brolis tuoj pat atsidūrė kalėjime, o vėliau - Uchtos lageriuose. Du broliai 1944 m. rudenį išėjo į parti-

zanus. 1945 m. sausio pradžioje į partizanų gretas stojo ir jaunesnysis sūnus. Abu vyresnieji - Vladas ir Albinas buvo Kauno politechnikumo moksleiviai, jaunesnysis buvo paliekamas ūkininkauti.

Sesė Monika taip pat mokėsi, o jauniausioji Janina buvo Prienų, vėliau - Kauno gimnazijos moksleivė. 1945 m., po Naujųjų metų, įvyko Prienų sribų ir NKVD bei rusų lakūnų, kurie šeiminkams buvo palankūs, susišaudymas dėl Šiugždinių šeimos (lakūnai užsto-davo ir šios šeimos neduodavo šantažuoti sribams ir NKVD).

Pas Šiugždinius buvo apgyven-dinta 40-42 lakūnai, kurie iš Pociūnų aerouosto skrisdavo bombar-duoti Vokietijos. Jie suprato, kad Vladas, Albinas ir Juozas išėję į partizanus, bet priešais nelaikė. Susitikę vieni į kitus nekreipdavo dėmesio. Jie sakydavo: baigsis karas, mes, rusai, privalome Lietuvą palikti laisvą.

Partizaninė veikla stiprėjo, daugėjo karių, kovotojų už Tė-vynės išvadavimą. Stiprėjo ir sribų, ir NKVD gretos. Taigi pa-daugėjo ir susirėmimų - kautynių. Kadangi mus skyrė Nemunas, buvo labai paranku vienoje Nemuno pusėje turėti vieną partizaninį slapyvardį, kitoje - kitą.

Šiugždinis Albinas-Žaibas, Dzingeris.

Šiugždinis Vladas-Ateitis, Stukas.

Šiugždinis Juozas-Gaspadorius, Meška.

Jų slapyvardžius randame ir archyvuose.

Tėvai slapstėsi Kaune. Nors tėvas buvo ir areštuotas, bet ste-buklingai pabėgo. Abu tėvai ir dukros slapstėsi kas sau. Kautynėse žuvo Vladas-Ateitis, Stukas. Tai buvo labai gražaus sudėjimo, mer-ginų vadinamas gražuoliu. Netrukus Paverknių kautynėse žuvo ir bebaimis, taiklus šaulys, kulkosvaidininkas, partizanų ginkluotės

Monika Šiugždinytė-Žibutė

mokytojas Albinas-Žaibas, Dzingeris. Po Paverknių kautynių greitai susirgo Juozas-Gaspadorius, Meška. Po kurio laiko buvo išduotas ir areštuotas, kankinamas Kauno saugume ir tapęs I grupės invalidu, nuteistas 25-iems metams, be teisės sugrįžti į Lietuvą. Reabilituotas tik per 1-ąją Sąjūdžio suvažiavimą, netrukus Lietuvoje mirė.

Šiugždinytė Monika 1945 m., nors ir slapstydamasi, dirbo Kauno Raudonojo Kryžiaus ligoninėje. Daug padėjo partizanams. Tapo drąsia, pareiginga ryšininke, buvo išduota. Persikėlė gyventi į Alytų, bet ryšininės darbą tęsė. Janina Šiugždinytė - Kauno gimnazijos moksleivė tapo drąsia, ryžtinga, kaip ir broliai, bebaime ryšininke, slapyvardžiu „Eglė“.

1945 m. rudenį šeima išsinuomojo Kaune, Žemaičių 26, labai geroje vietoje, konspiracinį butą kuris tapo partizanų prieglobsčiu ir, reikalui esant, net ligoje apgyvendindavo juos ilgesniam laikui. Daugelis partizanų čia glaudėsi susirgę. Nepaisant to, kad sūnūs jau buvo žuvę, partizanus mylėjo ir jiems padėjo. Janina-Eglė pasakojo tokį epizodą: „Susirgo partizanas Pranas Karalius-Vėjelis. Gydėsi pas mus. Man buvo patikėta beatodairiškai jį globoti. Viskas buvo padaryta, atlikta su Dievo pagalba. Ir štai vieną dieną atėjo mergina (ryšininė) ir pasakė, kad jau reikia sugrįžti į mišką, į būrį. Labai gerai prisimenu, kai mano tėvai atsisveikindami verkė ir prašė negrįžti į mišką, kur žuvo abu sūnūs. Žūsi ir tu, sakė. Jis atsakė: mane Tėvynė šaukia“.

Janina-Eglė buvo išduota 1948 m., jai sudarytos dvi bylos, nors ji buvo jauna. Nuteisė 10-čiai metų. Kalėjo amžinojo išalo žemėje - Vorkutoje, Intoje. Sugrįžo į Lietuvą po 6,5 metų, stebuklingai išlikusi gyva, ir nieko neišdavė.

Nuo 1987 m. gyvena Alytuje. Dievo palaima - atgimimo metai. Janina LPKTS Alytaus skyriuje dirba atsakingąja sekretore. Nuoširdi, miela, užjaučianti ir labai daug stengiasi padėti žmonėms, kurie skaudžiai nukentėjo pokario metais. Labai daug dirba, negailėdama savo sveikatos.

„Aš privalau padėti žmonėms, nes vykdaū brolių partizanų prašymą, kad būčiau tikra Lietuvos dukra ir padėčiau tiems, kurie Lietuvos laisvę gynė, dėl jos kentėjo ir žuvo“.

Nesuklupk sunkiame kelyje - būk ištverminga ir tvirta.

Toks Šiugždinių-Užkurių šeimos likimas. Tėvai, prislėgti skausmo, netekties, pasiligojo ir mirė. Iš 7 vaikų gyvos Monika ir Janina.

118. Šklerevičius, Adolfas-Juodvarnis (1907-1945)

Atvykęs į Jiezną (1942-1944 metais) dirbo policijos viršininku. Jiezniečiai pažinojo kaip tvarkingą, darbštą, kultūringą, pareigingą darbuotoją.

1944 metų pabaigoje su savo šauliais stojo į partizanų gretas ir vadovavo būriui, kurį sudarė: Dobilas, Lydeka, Jovaras, Čerčelis, Klajūnas, Gaidys, Jonas Aukščiūnas, Juozas Žičkus ir kiti partizanai. Žuvo apsuptyje Jiezno apylinkėje, Sokonių kaime. Jo kūnas niekintas Jiezne.

Adolfas Šklerevičius-Juodvarnis

119. Šmigelskis, Adolfas-Žaibas, Klajūnas (7-1945-11-17)

1945 m. lapkričio 16 dieną buvo apsistoję Gripiškių kaime, Stakliškių valsčiuje, pas Andrulevičienę, Jono motiną: A. Juonys, V. Truncė, A. Šmigelskis. Dieną pailsėję vakare nutarė naktį praleisti Vaiciulevičių sodyboje, kaimynystėje. Jie nežinojo, kad išdavikas juos seka ir iškviatė Jiezno stribus, Rodino vadovaujamus. Apsuptyje žuvo visi keturi: Klajūnas, Dobilas, Petras, Šviesuolis. Kūnas niekintas Jiezne.

120. Talačkaitė, Marytė-Rūta (1923-1951-03-15)

Gimė Jaunonių kaime, Stakliškių valsčiuje, Alytaus apskrityje.

121. Treideris, Julius (1894-1945-04-23)

Gimė Mediniškių kaime, Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje. Ūkininkas, statybininkas. Tą ankstų balandžio 22-osios rytą Treiderių namuose vyko susišaudymas. Žuvo partizanas J. Pempė-Lydeka ir rusų leitenantas. Treiderį areštavo, mušė, kankino ir atsivarė į Jiezno sribų buveinę, žiauriai kankino. Balandžio 23 d. J. Treiderį, J. Ginkų, Mickus, J. Zencevičių leisgyvius sumetė į vežimą ir sakė, kad veža į Alytų. Pavažiavus į Prienų gatvę ten susėdo kiti žiaurūs Jiezno sribai ir nuvažiavo į negyvenamą Joneliūnų trobelę. Vakarop pradėjo Judo darbą: kankino 8-9 valandas ir dar gyvus prikalė prie sienos, paskui uždegė trobelę. Sudegino gyvus, žiauriai iškankintus.

Treiderių šeimos tragedija

Buvo 1945 metų balandžio 23-osios rytas. Treideriai, apliubę gyvulius, išleido dukras - Elenytę ir Janiną - į mokyklą. Julius Treideris ruošėsi eiti talkinti kaimynams, bet sutrukdė J. Pempė-Lydeka, kuris užbėgęs paprašė valgyti.

Šeimininkė šoko pjaustyti lašinių ir kepti kiaušinienes. Vyrai, susėdę už stalo, šnekučiavosi. Už lango šmėkštelėjo rusų kareiviai ir sribai. J. Pempė pasislėpė kamaroje po girnomis, bet įėjęs į trobą rusas leitenantas jį pamatė. J. Pempė šovė į leitenantą ir pasileido bėgti miško link, tačiau sukniubo, kulkos pakirstas.

Kareiviai ir Jiezno sribai baisiai įniršo. Jie baisiai sumušė Julijų Treiderį. Paskui jį, sudaužytą ir sukruvintą, išsivežė į Jiezną. Areštavo ir dvi jo dukras - Onutę ir Jadvygą bei mažą berniuką. Treiderienei pavyko pasislėpti tvarte, po ėdžiomis.

Buvo atvarytos pastotės. Į vieną vežimą, ant grynų lentų, įmetė J. Pempę. Jis gulėjo nukarusia, sukruvinta galva. Į kitą vežimą, pridėję užklotų ir pagalvių, paguldė rusų leitenantą, kuris kelyje mirė.

Šešiolikmetė Žuromskaitė, atvartyta vežti sužeistųjų, papasakojo, kad sribai ir kareiviai Julijų Treiderį visą kelią mušė. Jo šauksmai ir dejonės buvo girdėti toli. Į Treiderių kiemą buvo atvartyti trys jauni vyrai: J. Zencevičius (gim.1928m.), J. Mickus (gim. 1924m.) ir M. Mickus (gim. 1913m.). Juos irgi išsivarė į Jiezną.

Elenutė ir Janina, grįžusios iš mokyklos, pamatė baisų vaizdą: durys atidarintės, viskas išvartyta, išdaužyta, pirkioje ir kieme kraujo balos. Mergaitės pradėjo baisiai verkti. Motina, išgirdusi jų klyksmą, išėjo iš savo slėptuvės ir su dukromis nubėgo pas kaimynus. Kaimynai ir jos matė, kai netrukus keliomis pastotėmis atvažiavo Jiezno sribai, susikrovė į vežimą Treiderių turtą, prisirišo prie vežimų gyvulius, o pastatus padegė.

Jiezne atsivarytus jaunuolius žiauriai kankino. Balandžio 23 dieną sumuštus taip, kad atpažinti buvo sunku, sumetė į vežimą ir pasakė, kad veža į Alytų. Nuo Jiezno pavažiavę pora kilometrų pasuko į negyvenamą Joneliūnų sodybą. Čia žmoniškumą praradę budeliai tęsė savo kruviną darbą. Jie savo aukas toliau daužė ir kankino, kaip tik išmanė. Paskui dar gyvus prikalė prie sienos tarp langų. Pirkelę uždegė. Vienas, kuris liko neprikaltas prie sienos, dar bandė bėgti iš degančios trobos, bet buvo pagautas ir įmestas atgal. Šį šėtonišką darbą padarė Jiezno sribai, vadovaujami Jono Kiseliovo.

Jaunonių kaime, pas Talačkus, buvo partizanų slėptuvė. Slėptuvėje dažnai dienodavo M. Jaruševičius-Lakštingala, Urbonas Dailidė-Tauras, L. Baliukevičius-Dzūkas, kartais ir Vanagas-A.Ramanauskas. Marytė-Rūta buvo Lakštingalos ryšininkė ir tą ankstų rytą kada Talačků namus apsupo rusų kariai, Butrimonių ir Jiezno sribai, Marytė pasiėmė bulvių pintinę ir įėjo į slėptuvę pranešti, kad apsupti. Žuvo visi keturi: Rūta, Lakštingala, Tauras ir Dzūkas. Marytė Talačkaitė-Rūta buvo patikima partizanų ryšininkė. Labai dažnai ją Lakštingala atsiųsdavo į Šudonių kaimą kur pas Kaškonienę buvo J. Laukaičio-Liūto slėptuvė, su įvairiomis užduotimis. Nuo būrio vado ji parnešdavo laikraščių, atsišaukimų, įvairių pranešimų. 1951 metų kovo 15 dieną žuvo kartu su savo būrio vadu Lakštingala. Visų kūnai buvo niekinami Jiezne, ant grindinio, o Marytę suplėšytais drabužiais Jiezno sribai buvo pririšę prie stulpo.

122. Truncė, Vincas-Dobilas (1924-1945-11-17)

Nuo Daugų, Alytaus apskrities. Dobilas su savo draugais partizanais 1945 lapkričio 16 d. buvo Gripiškių kaime, Stakliškių apylinkėje, Alytaus apskrityje, dienojo pas Jono motiną Andrulevičienę. Vakare nutarė naktį praleisti, pailsėti Vaiciulevičių sodyboje, o ankstų rytą leisti į kelionę, link Daugų, Perlojos. Jie nežinojo, kad yra sekami išdaviko, kuris iš vakaro iškvietė iš Jiezno sribus, rusus, vadovaujamus Rodino. Apsuptyje žuvo S. Juonys, J. Andrulevičius, A. Šmigelskis, V. Truncė. Jų kūnai buvo išniekinti Jiezne.

123. Ulčickas, Juozas, Zigmo s.-Vytautas (1924-1945)

Gimė Dvareliškių kaime, Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje. Priklausė Geležinio vilko rinktinei. Žuvo Užgirėlio kaime, Kruonio valsčiuje. Kūnas buvo niekinamas Kruonio miestelyje.

124. Vaikšnys, Konstantinas, Antano s. (1921-1945-03-28)

Važatkiemio kaimas, Prienų valsčius, Alytaus apskritis. Geležinio vilko rinktinės partizanas, priklausė Viesulo būriui. Žuvo 1945 metų kovo 28 d. Paverknių kautynėse. Visi žuvusieji partizanai atvežti į Jiezną. Didįjį ketvirtadienį, prieš Šv. Velykas, visų kūnai išniekinti gulėjo Jiezne, ant grindinio: Žaibas, Kregždė, Skroblas, Žilvitis, Balandis, L. Bieliauskas, A. Vanagas ir kiti. Partizanų būryje buvo vieną mėnesį ir garbingai kovos lauke žuvo už Tėvynę.

125. Vaitkevičius, Jonas-Jaunutis (1927-1948)

Gimė Pakrovų kaime, Stakliškių valsčiuje, Alytaus apskrityje. Priklausė Dainavos apygardos, Dzūkų rinktinės partizanų būriui. Būrio vadas - Juozas Ogilba-Dobilas. Pavaduotojas - Juozas Bagdonavičius-Jovaras. Jaunutis žuvo 1948 metų balandžio 26 dieną apsuptyje, prie Gojaus miško. Buvo išduoti. Su juo kartu žuvo Kostas Minkauskas-Karklas, Jonas Žiūkas-Šturmas ir Jaunutis. Jų kūnai išniekinti Butrimonių turguje ant grindinio.

126. Valatka, Jonas-Šarūnas (1924-1945-03-20)

Gimė Bučiūnų kaime, Birštono apylinkėje, Alytaus apskrityje. Priklausė Geležinio vilko rinktinei. Būrio vadas Viesulas - Vytautas Marčiulionis. Dalyvavo kautynėse Paverknyje, Alšininkų mūšyje. Žuvo 1945 metais, per Sekmines, gegužės mėnesio 20 dieną, apsuptyje. Su juo žuvo Briedis - Jonas Zablackas, Erelis - Jonas Vanagas ir gyventojas Kazys Mockevičius, palikdamas savo žmoną su šešiais mažais vaikais. Visų kūnai atvežti į Jiezną ir išniekinti ant grindinio, apkasti žydo Bijomino darže.

127. Valatka, Jonas-Kardas (1926-1949-12-23)

Gimė Voseliūnų kaime, Jieznos valsčiuje, Alytaus apskrityje. Jis priklausė Geležinio vilko rinktinei. Būrio vadas Viesulas - Vytautas Marčiulionis. Daug kartų jam teko dalyvauti mūšiuose, susišaudymuose. 1949 metų gruodžio 23 dieną jam teko susišaudyti su rusų kariais. Buvo sužeistas. Jis traukėsi į Nibrių kaimą, kur vėl susitiko su rusų kariais ir žuvo Julinavos kaime. Su juo žuvo partizanai vokietis. Abiejų kūnai atvežti į Jiezną ir išniekinti.

128. Vanagas, Jonas-Erelis (1910-1945-05-20)

Gimė Beniukų kaime, Jieznos valsčiuje, Alytaus apskrityje. Jis priklausė Geležinio vilko rinktinei. Žuvo 1945 metų gegužės 28 dieną, per Sekmines, Grikapėdžio kaime, Jieznos valsčiuje, apsuptyje. Su juo kartu žuvo Briedis - Jonas Zablackas, Šarūnas - Jonas Valatka ir ūkininkas Kazys Mockevičius. Visų kūnai išniekinti Jiezne, ant grindinio.

Jonas Vanagas-Erelis

129. Vancevičius, Vladas-Svajūnas (1931-1949-03-08)

VI. Vancevičius-Svajūnas

Gimė Lingėniškių kaime, Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje. 1944 metų lapkričio, gruodžio mėnesių dienomis Vladelis vis bėgdavo į mišką, pas partizanus. Partizanai jį siūsdavo į Jiezną parnešti vaistų, laikraščių ir nunešdavo įvairius laiškėlius, atsišaukimus. Sesuo, prisimindama Vladelį, kalba: „Čia buvo, čia jau nėra“. Buvo nuolatinis partizanų padėjėjas, o vėliau įstojo į partizanų gretas, slapyvardžiu „Svajūnas“. Jis priklausė P. K. Margio tėvonijos partizanų būriui. Jo būrio vadas - Vėjas-Jonas Beinaravičius. Tai buvo labai patikimas, drąsus, jaunas partizanas.

Žuvo išduotas, apsuptyje Paverknių kaime, bunkeryje kartu su Juozu Beinaravičiumi-Gintaru. Abiejų jaunųjų partizanų kūnai buvo niekinami Jiezne, ant grindinio.

130. Valiūnas, Jurgis-Sausis (1921-1950)

Gimė Pievagalių kaime, Punios valsčiuje, Alytaus apskrityje. Priklausė Geležinio vilko rinktinei. Apsuptyje suimtas ir tardymo metu nužudytas.

131. Valiūnas, Petras-Gulbė (1915-1945)

Gimė Pievagalių kaime, Punios valsčiuje, Alytaus apskrityje. 1945 m. žuvo apsuptyje.

132. Vėsa, Petras (?-1945)

Gimė Punios kaime, Butrimonių valsčiuje, Alytaus apskrityje. Jo kūnas buvo niekinamas Jiezno miestelyje, ant grindinio.

133. Virginaitis, Stasys, Mečislovo s.-Lokys (1920-1945-03-17)

Gimė Ličiūnų kaime, Aukštadvario apylinkėje, Trakų valsčiuje. 1945 metais žuvo kovos lauke, Skerdinių kaime, Aukštadvario apylinkėje. Jo būrio vadas - Petras Kabaras-Kotas, Lietuvos šaulys. Į partizanų gretas įsijungė 1944 metų pabaigoje. Drąsus, aktyvus kovotojas, vado pavaduotojas. Daug kartų jam teko žvelgti mirčiai į akis. Žuvo kaip tikras Lietuvos didvyris, jo kūnas buvo išniekintas Aukštadvario turgaus aikštėje.

S. Virginaitis-Lokys

134. Zablackas, Jonas-Briedis (1919-1945 05 20)

Gimė Grikapėdžio kaime, Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje. Lietuvos šaulys. 1944 metais įstojo į partizanų gretas, slapyvardžiu „Briedis“. Priklausė Geležinio vilko rinktinei, Viesulo būriui.

Buvo drąsus, sumanus partizanas.

Jo draugai: Jonas Valatka-Šarūnas, Jonas Vanagas-Erelis, Jonas Palionis-Sakalas, Juozas Bajoras-Žaibas, kulkosvaidininkas. Žuvo 1945 metų gegužės 28 dieną, per Sekminės apsuptyje, išduoti. Su juo kartu žuvo Šarūnas, Erelis, ūkininkas Kazys Mockevičius. Visų kūnai atvežti į Jiezną ir išniekinti ant rinkos. Užkasti žydo Bijomino darže.

J. Zablackas-Briedis

135. Zavistanavičius, Albinas, Jono s.-Pykuolis (1928-1947)

Kilęs iš Darsūniškio. Žuvo apsuptyje pas Kukanską, Kalvių valsčiuje. Priklausė Tauro apygardos Geležinio vilko rinktinei. Būrio vadas - Alfonsas Aliukevičius-Saulė. Bazavimosi teritorija - Darsūniškio, Kruonio, Kalvių apylinkės. Spaudžiami rusų kariuomenės traukėsi link Kalvių, Plaskūnų kaimo, papildydami Didžiosios kovos apygardos partizanų gretas.

136. Zavistanavičius, Jonas, Jono s. (1916-1944 -07-10)

Kilęs iš Darsūniškio. Žuvo 1944 metų liepos 10 dieną Darsūniškyje.

137. Zavistanavičius, Alfonsas, Jono s. (1926-1946-12-11)

Kilęs iš Darsūniškio. Į partizanų gretas įstojo 1946 metais. Po kelių dienų žuvo apsuptyje, Užgirėlyje. Kūnas atvežtas į Jiezną ir numestas Jiezno stribyne. Tėvas suimtas, tardomas, žiauriai mušamas. Jiezno stribai priverčia tėvą (Joną Zavistanavičių) užkasti savo sūnų. Tėvas, užkasęs savo sūnų, dar sugebėjo suskaičiuoti 10 žingsnių nuo Bijomino kluono, nes tikėjosi jį išsikasti. Alfonsas buvo su lietuvišku diržu.

138. Zencevičius, Jonas (1928-1945-04-23)

Gimė Pelekonių kaime, Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje. Priklausė Geležinio vilko rinktinei. 1945 m. balandžio 22 dieną jų namus apsupo ir jį areštavo. Kratos metu jų namuose rado bunkerį ir ginklų. Mušė, daužė ir leisgyvį, pririšę prie vežimo, atvarė į Jiezną. Kankino visą naktį, o 23 dieną, per Jurgines, vakarop visus penkis sumetė į vežimą ir sakė, kad veža į Alytų. Prienų gatvėje įsėdo keli kiti žiaurūs Jiezno stribai ir nuvažiavo į negyvenamą Joneliūnų trobelę. Saulei leidžiantis pradėjo Judo darbą: kankino 8-9 valandas ir dar gyvus prikalė prie sienos, uždegė trobelę. Sudegino gyvus, žiauriai iškankintus. Žuvo Juozas Ginkus, Jonas Zencevičius, Julius Treideris, Martynas Mickus. Šį šėtono darbą padarė Jiezno stribai, vadovaujami Jono Kiseliovo.

139. Zenkauskas, V. (1927-1949)

140. Ziutelis, Kazimieras-Anglas (1927-1945-03-28)

Gimė Pakuonio kaime, Prienų valsčiuje, Alytaus apskrityje.

1945 metų pradžioje jo tėviškėje vyko partizanų susišaudymas su Pakuonio aktyvistais, sribais. Kautynių metu buvo likviduoti du aršūs komunistai, todėl visa Ziutelių šeima turėjo bėgti iš savo gimtųjų namų. Partizanų padedami jie atvyko į Paverknių kaimą, Jiezno valsčiuje. 1945 m. kovo 28 dieną vyko Paverknių kautynės. Kautynių metu buvo sužeistas Kazimieras-Anglas. Draugai jį, sužeistą, nešė ir norėjo paslėpti, bet nešant jis mirė. Ten pat, mūšio vietoj, palaidojo. Prabėgus 45 metams, kai Lietuva tapo laisva, bandė ieškoti tos vietos, kur Anglas užkastas, bet per tiek metų vietovė buvo labai pasikeitusi.

Anglas garbingai žuvo kovos lauke už brangią Tėvynę ir liko amžiais gulėti mūšio lauke. Šventa vieta liks Paverknys, kur dar tebeguli didvyriai be karstų. Kur slapta sesuo suklumpa. Klausyk, didvyri, jos raudų.

141. Židanavičius, Antanas-Skrajūnas, Dobilas (1917-1947)

Priklausė Dzūkų rinktinės, P. K. Margio tėvūnijos partizanų būriui. Žuvo 1947 metų vasarą apsuptyje, Stakliškių kaime, prie Gojaus miško, Žuvininko sodyboje. Jo lankymosi vietos: Stakliškių, Punios, Butrimonių apylinkės.

142. Žiūkas, Jonas-Šturmas (1922-1948-04-26)

Gimė Vėžionių kaime, Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje. Turėjo puskarininkio laipsnį. Buvo išsilavinęs, kultūringas jaunuolis. 1945 metais stoja į partizanų gretas. Jis priklausė Dzūkų rinktinei. P. K. Margio tėvūnijos partizanų būrio vadas. Jo būrys dažniausiai buvodavo Jiezno, Stakliškių, Butrimonių apylinkėse. 1948 metų balandžio 26 dieną vietinis Stakliškių kaimo išdavikas, apsirengęs moteriškais drabužiais, nuvyko į Butrimonis ir atvedė sribus, rusus. Saulei leidžiantis namai buvo apsupti, įvyko susišaudymas. Susišaudymo metu žuvo partizanai: Šturmas, K. Minkauskas-Karklas, J. Vaitkevičius-Jaunutis. Jų kūnai buvo niekinami Butrimonyse.

143. Žuromskas, Vincas-Barsukas (1922-1945)

Gimė Pelekonių kaime, Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje. Priklausė Geležinio vilko rinktinei. Apsuptyje paimtas gyvas ir Jiezno stribyne žiauriai nukankintas. Suimtas vienais marškiniiais. Kada jį vesdavo tardyti, prašydavo, kad draugai paskolintų megztinį, nes labai skaudžiai mušė viela ir geležiniais virbais. Po tardymo atneštas ir įmestas į rūšį, kuriame buvo laikomi kaliniai be sąmonės. Megztinio buvo likę vien kaspiniai. Pagulėjęs keletą valandų, atgavęs sąmonę vėl išneštas tardyti, bet jau nebegrižo. Sutemus buvo užkastas Jiezne, Bijomino darže.

Zaparackas, Jonas-Pagirys (g. 1927)

Zaparackas, Jonas-Pagirys

Gimė Gailiakie-
mio kaime, Butrimonių
valsčiuje. Jo tėvelis
buvo Lietuvos kariuo-
menės savanoris, buvo
nusipelnęs puskarinin-
kio laipsnio. „1944 m.
rudenį tėvelis įsijungė į
pogrindinį darbą, kartu
priimdamas mane. Aš
turėjau išplatinti atsi-
šaukimus, išnešioti laik-
raštėlius „Partizanas“,

įvairius biuletenius. Mūsų namuose buvo įrengta slėptuvė, į ku-
rią Butrimonių viršaitis P. Paulauskas, mums padedant, atgabeno
sukauptus ginklus. Susikūrus partizanų būriui, kuriam vadovavo
P. Paulauskas-Šarūnas, aš buvau jo ryšininkas, slapyvardžiu „Pa-
girys“. 1947 m. balandžio mėn. areštavo mano tėvelį ir nuteisė
10-čiai metų kalėti. Aš stojau į partizanų gretas. 1947 m. gegužės
mėn. mūsų būrys pateko į rusų kariuomenės pasalą, buvau sužeis-
tas ir ilgai gydžiausi. 1947 m. gruodžio 19 d. mane ir motiną iš-
trėmė į Sibirą, Tiumenės sritį. Į Lietuvą grįžau 1959 m. su šeima.
Partizanam atminti, padedant partizanui K. Karčiauskui, savo

rankomis prie Gojaus miško pastačiau paminklą žuvusiems partizanams. B. Vinskienė užsakė granito lentą kurioje yra iškaltos žuvusiųjų prie Gojaus miško partizanų pavardės", - papasakojo Jonas Zaparackas.

J. Zaparackas (kairėje) sumūrijo pamatus, K. Karčiauskas nupirko kryžių paminklui, kuris pastatytas prie Gojaus miško žuvusiems partizanams

Pelekonių kaimas 1945-1952 m.

1945 m. kovo 28 d. vyksta Pelekonių, Benčiakiemio, Voseliūnų, Paverknių kaimų ir miškų „šukavimas“ - eina rusų kareivis prie kareivio, ieškodami Lietuvos partizanų (jų žodžiais tariant - banditų). Paverknių kaimo trikampyje, tarp Verknės ir Nemuno, įvyksta aršios kautynės tarp partizanų ir rusų kariuomenės.

Partizanų ryšininkas Pranas Bernatonis-Smailys (1907-1945) su žmona Antanina 1938 m.

Kairėje — Kazimieras Bernatonis-Liepa (1922-1945), į partizanų eiles įstojęs 1944 m. pabaigoje, priklausė Vytauto Marčiulionio-Viesulo būriui

Žūsta devyni partizanai ir 94 rusų kareiviai. Įsiutę okupantai pradeda savo niekšišką darbą:

1945-03-28 nušauna tris vyrus, dirbančius miške: Antaną Šapalą, Antaną Grigonį, Vincą Ambrazevičių. Jų dokumentus numeta ant lavonų.

1945-03-28 nušauna du partizanus - Kazimierą Bernatonį-Liepą ir ryšininką Praną Bernatonį-Smailį, kurie, persikėlę per Nemuną, ėjo link savo giminaičių Lodų sodybos.

Areštuoja Joną Zencevičių, Martyną Mickų, Juozą Mickų, Julijų Treiderį, Vincą Žuromską, žiauriai juos kankina Jiezno sribų būstinėje ir dar gyvus sudegina Joneliūno trobelėje netoli Jiezno.

Areštuoja Praną Zencevičių, Vincą Grigonį, Praną Maceiną ir išveža į tolimojo Sibiro anglių kasyklas. Vincas Grigonis lieka gulėti lediniame Sibiro karste.

1948 m. gegužės 22 d., anksti rytą, Pelekonių kaimą apsupa Jiezno sribai ir rusų dalinys. Išveža visas įtariamias šeimas: partizanų, jų rėmėjų, prijauciančiųjų ir šiaip ūkininkų.

ILGAM PRISIMINIMUI

J. Beinaravičius-Vėjas (antras iš kairės), V. Marčiukaitis-Gediminas (ketvirtas iš kairės)

Broliai Beinaravičiai: 1-nias iš kairės - Juozas-Gintaras, Jonas-Vėjas

R. Sadauskas-Ramunis šviečia jaunuosius partizanus

Pirmoje eilėje sėdi (dešinėje) partizanai: Šiugždinis-Dragūnas. Antroje eilėje klūpo (dešinėje) - Vl. Vancevičius-Svajūnas. Trečioje eilėje stovi 1-asis iš kairės - A. Bartusevičius-Narsuolis, 2-rasis ir 4-asis - Kimantai

Petras Kurilavičius

J. Beinaravičius-Gintaras

**Petruī Kurilavi-
čiui po mirties
išduotas kario
savanorio paży-
mėjimas**

Iš kairės 3-čiasis - J. B. -Gintaras, 4-asis - Pranas Račkys-Varpelis

Adomas Zablackas

Bronius Kuliešius, nuteistas 25-eriems metams

J. Raklevičius. 2004 m.

Okupacija išdraskė Lietuvą. Šulinys liudija čia kažkada buvus sodybą ir virus gyvenimą

Nežinomi partizanai

Šioje vietoje, Alšininkų kaime, Stakliškių valsčiuje, Alytaus apskrityje, Danilevičių sodyboje, 1945 m. sausio 28 d. mūšio metu žuvo 5 partizanai ir 7 gyventojai. Trobos sudegintos. Žuvo prieš 3 vadai ir 90 ciliinių karių

Šeškienė su savo dukromis Alšininkų kaime, Stakliškių seniūnijoje. Mūšio metu ji namie nebuvo ir liko gyva. Žuvo jos vyras ir buvo sudegintos trobos. Reikėjo gyventi, nes viena dukrytė buvo mažytė, o kita dar tik turėjo gimti. Susirentė namelį...

Paminklas, pastatytas Paverknių mūšyje žuvusiems partizanams atminti

Šis akmuo mena 1945 m. balandžio 23 d. Jiezno sribų atliktą kraupų, žvėrišką darbą. Parą Jiezno sribai žiauriai kankino vyrus, o pavakary žiauriai iškankintus, leisgyvius sumetė į vežimą ir nuvežė į Lingėniškių kaimą, Jiezno valsčių, Joneliūnų trobelę. Sribai stovėjo sargyboje aplink trobelę, kol ji sudegė su visais gyvais vyrais. Taip žuvo Julius Treideris, Juozas Ginkus, Jonas Zencevičius, Juozas Mickus, Martynas Mickus. Ilgai Jiezno sribai saugojo tą kančios vietą, neleisdami artimiesiems uždegti žvakelės, padėti gėlelės ir pasimelsti

Čia, Jiezno turgaus aikštėje, priešais bažnyčią, pokariu okupantai ir jų pakalikai stribai sumedavo nužudytų partizanų kūnus, juos išniekinę. Po Alšininkų mūšio čia buvo palaidoti du rusų karininkai ir kapitonas. Vėliau čia buvo pastatytas Marytės Melnikaitės paminklas, aikštė apsodinta medžiais ir paversta neva parku, stengiantis ištrinti iš žmonių atminties kruvinus pėdsakus. Bet tie, kurių sūnūs ir broliai čia buvo niekinami ir kurie net apraudoti viešai savo mylimųjų negalėjo, tos aikštės istorijos niekada neužmirš

PARTIZANŲ MOTINOS, POKARIO METŲ MOTINOS, JŪSŲ SKAUSMAS NEIŠMATUOJAMAS, JŪSŲ MEILĖS IR AUKOS GELMĖ NEPASIEKIAMA

Magdalena Gervickienė iš Plasapnykų kaimo, Butrimonių valsčiaus. Anksti mirė jos vyras, palikdamas jai vienuolika mažų vaikų ir sunkią maitintojos dalį. Laikas bėgo, vaikai augo, nepaisant to, kad buvo alkani, basi, purvini, bet jų meilė Tėvynei buvo neapsakoma: penki Gervickienės sūnūs 1944 m. vėlyvą rudenį stoja į partizanų gretas. Jiezno, Butrimonių sribai, lydimi rusų kariuomenės, 1944 metų Kūčių vakarą sudegina Gervickų namus, palikdami mažus vaikus be pastogės, maisto, aprangos. Liepsnose žūsta visa, kas taip sunkiai buvo uždirbta. Kur eiti su mažais vaikais, kur prisiglausti ir sušilti?

Kas gali apsaugoti ir aprašyti M. Gervickienės skausmą, kai penki jos sūnūs žuvo ir buvo išniekinti turgaus aikštėje:

Jonas-Jovaras

Boleslovas-Dobilas

Alfonsas-Rytas

Juozas-Žiedas

Vytautas-Drugelis, Našlaitis.

M. Gervickienė nepalūžta. Kiek galėdama stengiasi padėti partizanams: skalbia, taiso drabužius, mezga pirštines, kojines. Žuvusius partizanus aprauda, užperka šv. Mišias Punios bažnyčioje. Žuvimo vietoje, kur pakasti partizanai, nakties metu padeda gėlių, uždega žvakelę. Tai siutino Butrimonių, Jiezno sribus.

Kiek iškentėjo motina **Pempienė** iš Beržynų kaimo, Jiezno valsčiaus, kai jos sūnų Julijų Pempę Jiezno sribai mušė, spardė, daužė motinos akyse. Viduryje kambario, ant grindų Julius gulėjo kraujo klane, ištaškytais smegenimis. Įvertė lavoną į ratus ir atsivežė į Jiezną, sribų kiemą. Prakasė duobelę ir įmetė. Motina maldavo sribų, kad leistų nosine uždengti veidą, galvą sutriuškinta kaukole, kuri buvo tapusi kraujo kamuoliu.

Motina **Noreikienė** iš Trečionių kaimo, Stakliškių valsčiaus, buvo priversta į Jiezno sribyną vežti nušautą partizaną, kuris buvo užklotas šiaudais. Noreikienė buvo priversta sėdėti ant partizano lavono. Jiezne sribai išvertė partizano lavoną ant grindinio. Tik dabar motina pamatė, kad ji sėdėjo ant savo sūnaus Jurgio lavono. Motina nubalo kaip drobė: nei verkti, nei rėkti, nei raudoti. Sribas kaimynas ėmė bejėgį motinos kūną į vežimą, išvarė arklį su vežimu iš sribų kiemo. Arkliukas partraukė vežimą į namus. Motina sėdėjo vežime išplėstomis akimis ir jau nieko nebesuprato, kas vyksta aplinkui. Tai jau buvo antro jos sūnaus baisi mirtis. Neilgai išgyveno, greitai išskeliavo amžinybėn su didžiu skausmu širdyje.

Motina **Baranauskienė** iš Paverknių kaimo, Birštono valsčiaus, neteko keturių sūnų partizanų:

Jurgio-Margio, nukankinto Jiezno sribyne,
Jono, kurį nušovė prie namų,
Algio, Vytauto, kurie dingo be žinios.

Kiek skausmo turėjo iškentėti motina Baranauskienė, kai jos sūnui replėmis traukė dantis, laužė pirštus, rankas. Visas sūnaus kūnas buvo sudaužytas ir žaizdotas. Nukankinę užkasė Bijomino darže. Joną nušovė prie namų, motinai matant, ir atvežė į Jiezną, išniekino ir pakasė Bijomino darže.

Didžiulį skausmą turėjo iškentėti motinos:

Ginkuvienė iš Paverknių kaimo, Birštono valsčiaus, netekusi sūnaus Juozo;

Zencevičienė iš Pelekonių kaimo, Jiezno valsčiaus, netekusi sūnaus Jono;

Mickuvienė iš Pelekonių kaimo, Jiezno valsčiaus, netekusi sūnų Juozo ir Martyno;

Treiderienė iš Midiškių kaimo, Jiezno valsčiaus, netekusi vyro Juliaus.

Visus penkis žiauriai kankino Jiezno sribyne, o saulei leidžiantis sumetė į vežimą ir išvežė į Lingėniškių kaimą, kur gyvus sudegino sribo Joneliūno trobelėje. Keturi gyvi buvo prikalti prie sienos, tarp langų, o penktas viduryje kambario rastas suanglėjęs.

Daugiau kaip savaitę Jiezno stribai, užlipę į kaimyno Baranausko namo palėpę, saugojo, kad niekas neateitų apraudoti, pasimelsti ir padėti gėlių. Tai buvo 1945 m. balandžio 23 d. - Jurginių dieną. Šilta, gražu, o nuo sudegusių namų sklido nemalonus kvapas, šunys graužė apanglėjusius kaulus. Visa tai motinos turėjo ištverti, iškentėti.

Jonas Leonavičius 1945 m. sausio mėn. suimtas. Jiezno stribyne dvi savaites kankintas ir be teismo išvežtas į Sibiro miškus darbams

Mano motina **Marijona Leonavičienė** ir Sobuvos kaimo, Jiezno valsčiaus. 1945 m. sausio mėn. ankstyvą rytą Jiezno stribai su rusų kariuomene apsupo namus ir suėmė abu jos sūnus - Joną ir Adomą. Automato buožė parkirstą ant grindų pradėjo kerziniais batais spardyti į galvą, veidą, visą kūną.

Jie abu gulėjo kraujo klane, o motina negalėjo padėti. Vėliau dvi savaites kankino Jiezno stribyne. Nesudarę bylos, be teismo išvarė į Sibiro miškus dirbti.

Kiek motina ašarų išliejo, stovėdama prie kalėjimo durų,

Jonas Leonavičius, grįžęs iš Sibiro 1949 m., mirė nuo sunkios ligos

kad galėtų paduoti maistą. Ji turėjo pakęsti sribų pažeminimus, paniekinimus.

Jonas grįžo sunkiai sirgdamas džiova ir greitai mirė, o Adomas - psichine liga, nes juos labai kankino, mušė, daužė, kad atiduotų ginklus ir nurodytų bunkerių vietas.

Kiek kančių ir skausmo patyrė motina **Rutkauskienė** iš Butrimonių valsčiaus, išėjus vyrui partizanui Antanui Rutkauskui-Zemaičiui į miškus. Ji liko viena su aštuoniais mažais vaikais. Kentėjo ir tylėjo net ir tada, kai 1945 metais ją su visais aštuoniais vaikais vežė į Sibirą. Ji neverkė, neaimanavo, o ėjo išdidi, pasipuošusi balta bliuskute, juodu ilgu sijonu, ant rankų nešė mažytę dukrelę, vedėsi septynis mažus vaikelius. Tai buvo jos iššūkis prieš Butrimonių sribus ir atėjūnus, ji neparodė savo skausmo, kiek galėdama stengėsi būti rami, nors širdyje buvo baisi kančia, nes važiavo į nežinią...

Motina **Minkauskienė** iš Dvareliškių kaimo, Jiezo valsčiaus, išėjus vyrui partizanui K. Minkauskui-Karklui į Laisvės kovas, ji liko viena su šešiais mažais vaikeliais. Kiek baimės, kančių turėjo iškęsti, augindama, maitindama viena savo vaikus: be pastogės, be paramos, be pinigų, be aprangos, gainiojama ne tik sribų, bet ir kaimynų, kurie bijojo tremties.

Eugenija Raklevičienė iš Griškonių kaimo, Butrimonių valsčiaus. Jos vyras Stasys Raklevičius 1944 m. pabaigoje išėjo

Adomas Leonavičius 1945 m. sausio mėn. suimtas, buvo dvi savaites tardomas, kankinamas ir be teismo išvežtas į Sibiro miškus darbams. Grįžo psichinis ligonis

kovoti už tėvų žemę, už Lietuvos laisvę, palikdamas žmoną su šešiais mažais vaikeliais. Priimdamas priesaiką Tigro ir Mįslinčiaus slapyvardžiu, tampa būrio vadu. Jo būrio partizanai stoja į kovą su galinga okupantų kariuomene ir vietiniais sribais, o žmona - šešių mažų vaikų motina areštuojama ir uždaroma į kalėjimo kamerą Butrimonyse.

1945 m. liepos 17 d. E. Raklevičienė su trimis mažiausiais vaikais (trys vyresni berniukai pabėgo) ir sena močiute išvežama į Sibirą. Sunki motinos-tremtinės, partizano žmonos dalia: miršta mažoji dukrelė, o vėliau - ir senoji močiutė. Lietuvoje trys maži bėgliai bastosi nuo vienos trobos prie kitos. Skausmas spaudžia motinos širdį. Prižiūrėtojų pažeminta, paniekinta... Neturi pinigų, maisto, drabužių, pasiėmusi abu mažus savo vaikelius leidžiasi į kelionę: pas savo bėglius vaikelius, pas vyrą, į savo Tėvynę Lietuvą. Šešis kartus bėgo, bet nepabėgo. Septintas kartas buvo sėkmingas. Motina - Lietuvoje, o Lietuva jos nelaukė: nei namų, kur galėtų visa šeima susirinkti, vyras kiekvieną dieną žvelgia mirčiai į akis. Ji kiekvieną dieną Butrimonių sribų ieškoma. Baimė, skausmas ir kančia tęsiasi daugiau kaip septynerius metus, kankino nežinia, nes buvo nutrūkęs ryšys su partizanų vadu Tigrū, Mįslinčium...

1945 m. sausio 2-oji, antroji Naujųjų metų diena. Ankstyvas, šaltas, tamsus rytas. Į Matikų sodybą Sundakų kaime, Jiezno valsčiuje, sugarma Jiezno sribai, rusų kareiviai. Iš miego patalo išstempia Praną Matiką ir šaukia: „Kodėl ne kariuomenėje?"

Išsitempę į lauką, pavedę už kalnelio nušovė, o tėvams pasakė, kad rytoj pareis. Tėvai laukia ir bijo iš gryčios išeiti, nes girdėjo šūvį, bet netikėjo, kad jų sūnelį galėjo nušauti. Už ką? Tik vakare atėjęs kaimynas pasakė, kad už kalnelio, sniege guli nušautas Pranelis.

Sribai su rusų kariuomene nuėję pas kaimyną gėrė, valgė, šaudė ir liepė nešti lašinius, skilandžius ir samagoną. Baigiantis dienai visi išvirto į lauką ir traukė link Jiezno: viens kitą prikeldami, nes kojos linko per kelius. Kas suskaičiuos, kiek tą dieną dar nušovė nekaltų vaikinų, padarydami neapsakomą skausmą tėvams, o ypač motinoms.

Kas nuramins skausmingą motinos širdį, kai ant lentos gulį sūnelis, nekaltai nušautas... Kaip atlaikys motinos širdis, kai uždengs karstą, kurį užvers įšalę žemės grumstai, kapą paslėps sniego patalas, o motina liks su baisiu skausmu iki paskutinės savo gyvenimo dienos.

Tai tokios Motinos - Motinos Lietuvos, palaidojusios ar net nežinančios, kur palaidoti jų sūnūs.

Kubilių šeimos tragedija

1945 m. liepos 11 diena. Daukantų kaime, Jiezo valsčiuje, Alytaus apskrityje, Kubilių laukuose, vyksta vasaros darbai: tėvas su dukromis veža šieną, sūnūs Jonas, Juozas ir Adomas kieme tašo rąstus, motina plūkiasi virtuvėje.

Staiga į Kubilių kiemą suvirsta Kruonio sribai ir rusų kariai. Visus tris sūnus: Joną, Juozą ir Adomą atsivaro į kambarį ir liepia apsirengti švariais drabužiais ir pasiimti dokumentus. Išsivarę į kiemą: tėvų, seserų, brolio akivaizdoje sušaudo ir tėvui įsako vežti į Kruonį ir išmesti turgaus aikštėje, ant grindinio išniekinti.

Kitą dieną tėvas pakinko arklį ir siunčia dukrą į Kruonį, kad parvežtų sūnų lavonus, nes jie nieko nepadarė: dirbo namuose, turėjo dokumentus (Jonas, gimęs 1914 m.; Juozas, gimęs 1916 m.; Adomas, gimęs 1921 m.). Stribams reikia nekaltus Lietuvos vyrus paversti „banditais“ - tam reikia apiforminti dokumentus. Kamantinėja, klausinėja brolių sesę ir vis rašo, rašo... Pagaliau prakalbo sribų vadeiva:

- Jeigu nori parsivežti brolius, pasirašyk!

Pakiša sesei neįskaitomą, svetima kalba parašytą raštą. Sesė, nenujausdama sribų apgaulės, pasirašo ir eina pasiimti išniekintų brolių ir į namus parsivežti, nes namuose laukia tėvai, artimieji, giminės. Čia brolių sargai-sribai liepia jai dingti... „Tu pasirašei, kad tavo broliai banditai“.

Sribų apgauta, išjuokta, pažeminta stengiasi užslopinti baisesnę širdies skausmą, nematydama tako, brolių nei vežimo... Saulė leidžiasi, naktis artėja, kelias tolimesnis... O namuose - kas darosi tėvų širdyse... Tamsu, dukra negrįžta. Arklys partraukė tuščią vežimą ir dukrą bežadę...

Skausmas namuose, skausmas užpildė artimųjų, giminių širdis, skausmas toks didelis, kad jis veržėsi iš Motinos krūtinės rauda, aimana, kurios aidas ėjo per laukus, miškus, gojus ir visą Lietuvą.

Skausmas toks didelis ir baisus, kad išliko iki šių dienų,

- verkdama pasakoja jauniausia žuvusiųjų brolių sesuo Antanina Kubiliūtė Mikailienė, iškentusi šaltą, ledinį Sibiro šaltį.

Partizanų Motinos! Pokario Motinos! Jūsų skausmas neišmatuojamas, žodžiais neišsakomas, Jūsų meilės ir aukos gelmė nepasiekiamo. Težydi Jums gražiausios Lietuvos gėlės, tepasiekia Jus mūsų tyli malda ir padėka, kad užauginote sūnus, vyrus - didvyrius, kurie, nebijodami galingo priešo, stojo ginti savo brangios Tėvynės, ant savo Tėvynės aukuro paaukojo jaunystę, gražiausius gyvenimo metus.

BUVAU PARAGINTA RINKTI MEDŽIAGĄ APIE PARTIZANUS

Gimiau ir augau Sobuvos kaime, Jiezo valsčiuje, Alytaus apskrityje, Leono Leonavičiaus šeimoje. Tėvelis turėjo 18,5 ha žemės. Du broliai: Jonas (g. 1921), Adomas (g. 1922) pokariu buvo šaukiamojo amžiaus jaunuoliai.

1944 m. gruodžio mėn. mūsų namuose susirinko daugiau jaunuolių - brolių draugų, ir visi vieningai nutarė: netarnauti okupantams. Miškas - mūsų namai. Į partizanų gretas stojo drąsiausi vyrai: A. Jurkonis (g. 1912), Pranas Daraškevičius (g. 1920), Petras Taraškevičius (g. 1922), Antanas Matikas (g. 1909), Jonas Matikas (g. 1928), J. Leonavičius (g. 1921), A. Leonavičius (g. 1922). J. Andrulevičiaus vadovaujami įsijungė į partizaninį judėjimą, susijungdami su Vytauto Marčiulionio-Viesulo rinktine grupe.

Vyrai turėjo kilnų tikslą: kovoti su okupantu, atkurti Nepriklausomybę ir išsikovoti laisvę. 1945 m. sausio 27 d. jie drąsiai stojo į kovą su Jiezo sribais ir rusų kariais, nukaudami rusų leitenantą, sribą ir jų vežėją. Kitą dieną (sausio 28 d.) Alšininkų kaime, Danilevičių sodyboje penki partizanai drąsiai stojo į mūšį su galinga rusų kariuomene, nukaudami kapitoną, du leitenantus ir daugiau kaip 80 rusų kareivių. Penki partizanai didvyriškai žuvo kovos lauke.

1945 m. kovo 28 d., prieš Sv. Velykas, daugiau kaip 90-šimt vyrų partizanų, turėdami 15 kulkosvaidžių, automatų ir kitokių ginklų, vadovaujami V. Marčiulionio-Viesulo, kulkosvaidininko A. Šiugždinio-Žaibo, Dzingerio, drąsiai stojo į kovą su galinga priešų armija. Kovos lauke žuvo 9 partizanai, bet rusų kareivių nukauta 94. Tai buvo siaubingas smūgis NKVD-istams. Jiezo viršininkas Surkovas šaukė: „Dabar (1944-03-28. Red.) Jiezne jau užkasta 150 banditų, jų dar pilni miškai, krūmai“.

Būrio vado J. Andrulevičiaus-Ausinuko paraginta ėmiausi rinkti ir užrašinėti 1944-1954 metais žuvusių partizanų pavardes, kautynių, susišaudymų vietas.

Jiezne, ten, kur buvo užkasti partizanų lavonai, 45 metus buvo Jiezo miesto šiukšlynas. 1989 m., padedant geriems žmo-

nėms, Sąjūdžio vyrams iškovojau ir apgyniau partizanų kapavietę. 1991 m. pastatytas lauko akmenų paminklas, granito lentose įrašytos partizanų pavardės, pasodinta ąžuolų giraitė.

*Kovojot ąžuolais.
Palūžot ąžuolais.
Šlamėkit ąžuolais tiems,
Kurie Lietuvą myli.*

Labai gaila, kad įamžinta tik trečioji dalis žuvusiųjų partizanų, dauguma liko neįamžinta, tarp jų - ir Jiezno apylinkėse žuvusių vokiečių. 1951-1953 metais atveždavo būriais žuvusių partizanų, kurių niekas neatpažindavo. Nežinomiems partizanams granito lentoje iškalti žodžiai:

*Atlikęs pareigą Tėvynei,
Kovos lauke tu žuvai,
Nors į laisvą kelią skynei,
Nežino nieks, kas Tu buvai.*

Bronislava Leonavičiūtė Vinskienė

APIE AUTORE

Janina Juodžbalienė

Jau daugelį metų pažįstu tvirto charakterio, labai mielą dzūkę Bronislavą Vinskienę. Mudvi likimas suvedė lankant pastatytus kryžius. Jiezno miestelyje žuvusiems už Tėvynės Laisvę partizanams. Jiezno sribai kaip įmanydami trukdė, nes jie nenorėjo, kad Jiezne, prie jų namų, būtų pastatytas partizanams atminti paminklas. Aš žinojau, kad vienas iš mano 3-jų brolių - Albinas Šiugždinis-Žaibas, Dzingeris, buvo žiauriai išniekintas Jiezno turgaus aikštėje. Kur užkastas jo kūnas, ir šiandien nežinau. Dažnai iš Alytaus važiuodavau prie tos man šventos vietos - kryžiaus.

1989 m. pavasarį ten ir sutikau Jiezno vidurinės mokyklos mokytoją - kraštotyrininkę Bronytę. Tapom bendramintės, nes daugumos partizanų žygdarbiai, kautynių vietovės mudviem buvo žinomos. Dalyvaudavau Bronytės surengtuose partizanų pagerbimo - atminimo minėjimuose. Dažnai susitikdavome Vilniuje, prie Seimo rūmų, 1991 m. sausio 8-13 dienomis ir per pučą nuolat budėdamos ištisas naktis.

Bronytė partizaninėje veikloje aktyviai dalyvavo kaip drąsi, sumani ryšininkė, taip ją apibūdindavo tų apylinkių partizanai, vadindami ją - mūsų Žibutė. Jos iniciatyva Jiezno apylinkėse pastatyti kryžiai,

Bronislava Leonavičiūtė Vinskienė

keli paminklai, įamžinant žuvusius partizanus. Jos pasiryžimu ir energija surinktos išsamios žinios apie to krašto žuvusius partizanus, jų žūties aplinkybes.

Tokią pažįstu mūsų nuostabią, begaliniai ryžtingą, darbščią, nenuilstančią kovotoją, patriotę Bronytę Vinskienę.

O kad prisikeltų mūsų didžiavyriai! Rodos, matau, kaip jai dėkoti už jos nuveiktus didžiulius darbus, už šventai kilnų pasiaukojimą.

2005-04-22

PARTIZANŲ ATMINIMĄ ĮAMŽINANT

2004-07-31 Šventinant paminklą, kuris pastatytas Paverknių mūšio didvyriams atminti

Iš bažnyčios išeinant

Degant aukurai E. Lozdienė deklamuoja savo sukurta eilėraštį, skirtą Paverknių didvyriams

2004 m. liepos 31 d. šventinamas paminklas pastatytas Paverknių mūšio didvyriams atminti

2002 m. spalio 19 d. prie Gojaus miško, Stakliškių s., šventinamas paminklas žuvusiems partizanams. Tarp moterų stovintis Kajetonas Karčiauskas-Klevas prisimena savo kovos draugus. Jis nupirko ąžuolinį kryžių, kurį pastatė padedamas partizano Jono Zaparacko-Pagirio

Visi talkininkai, kurie savo darbais prisidėjo statant paminklą Paverknių mūšio didvyriams atminti. Gera pailsėti po sunkaus darbo (iš kairės pirmoje eilėje antroji iš kairės - Paverknių mūšio didvyriams atminti darbų užsakovė, paminklo pastatymo iniciatorė Bronislava Vinskienė

Akmenys prie paminklo byloja žiaurią kovą su okupantais, nes jie Paverknių mūšio metu aplaistytį žuvusių didvyrių kraują

Birštono šauliai, vadovaujami partizano J. Raklevičiaus, daug dirbo, kad būtų paruošta vieta paminklui Paverknių mūšio didvyriams statyti

Visi dirbome, kad paminklas čia būtų pastatytas ir kad jis primintų žiaurią kovą, vykusią 1945 metų kovo 28-ąją. Nukauta 94 okupantai

„AŠ SAVO PAREIGĄ ATLIKAU

Atrodo, daug knygų yra išleista apie laisvės kovą, partizanus ir okupacijų žiaurumus, bet dar daugiau liko neaprašyta, neįamžinta. Knygos dažniausiai teikia bendras žinias, o lieka nepaminti konkretūs žmonės - pvz., partizanai, jų rėmėjai. Nueina į užmarštį jų idealai, jų žygdarbis, jų tragedija, artimųjų skausmas. Lieka daug nežinomų laisvės kovotojų, mūsų tautos didvyrių. Tai labai gerai supranta Prienų rajone, Strazdiškių kaime, gyvenanti Bronislava Vinskienė, buvusi lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja, kraštotyrininkė, surinkusi Jiezno apylinkių partizanų pavardes, sudariusi jų biografijas ir parengusi šią knygą.

Leidinio ištakų reikia ieškoti toli praeityje, kai Bronislava buvo dar jauna - penkiolikmetė mergaitė, partizanų ryšininkė gimtajame Sobuvos kaime, tose pačiose Jiezno apylinkėse. Ji sako, kad vykdė savo būrio partizanų vado Juozo Andrulevičiaus-Auksinuko užduotį: surinkti kiek galima daugiau medžiagos apie partizanų kautynes, žuvusius partizanus. Ji neužmiršo žuvusio vado priesakų ir visą savo sąmoningą gyvenimą rinko medžiagą apie krašto didvyrius. Taip darė ir sovietiniais metais, savo užrašus slėpdama žemėje.

Bronislava Vinskienė knygoje pateikia medžiagą, surinktą iš buvusių partizanų, jų ryšininkų artimųjų, archyvų. Pateikiama medžiaga apie partizanų kautynes su okupacine kariuomene ir jos talkininkais sribais Jiezno, Stakliškių, Butrimonių apylinkėse, apie nežmoniškus kankinimus, nužudytų partizanų kūnų niekinimą Jiezno miestelio aikštėje ir kt. Tas žmogaus dvasios ir kūno niekinimas tikriausiai ir yra pats bjauriausias sovietinių okupantų bruožas, rodantis jų absoliutų moralinį nuopuolį. Jau negyviems partizanams - ir moterims, ir vyrams - būdavo numaunamos kelnės, apnuoginant lytinius organus, po galva padedami akmenys arba kruvini, purvini kūnai pasodinami, į ranką įstačius cigaretę ar kortas ir t.t. Jau nekalbant, kad iki šios egzekucijos negyvėliams buvo numaunami batai, juos pasiimant kaip karo grobį.

Autorė yra čia minimų didvyrių amžininkė ir kai kurių įvykių liudininkė. Dauguma tų žmonių buvo jos kaimynai, pažįstami.

Knygoje pasakojama daug viena už kitą tragiškesnių istorijų.

Bronislava pasakoja apie Antaną Rutkauską-Žemaitį, kuris išėjo į mišką kovoti už Tėvynės laisvę, namie palikęs jauną žmoną ir 8 vaikus. Dėl to jo šeima, kurioje vyriausiajam buvo 16, o jauniausiam - nepilni metukai, buvo išstremta į Sibirą. 1947 m. šešiolikmetė dukra Onytė, neištvėrusi miško darbų ir kamuojama tėviškės ilgesio, bėgo tolimą kelią namo, į Lietuvą, į mišką pas tėvelį partizaną. Stakliškių apylinkėse, Gojaus miške, ji susitiko su tėveliu, bet greitai vėl išsiskyrė - amžinai, nes po kelių mėnesių Žemaitis žuvo apsuptyje. Onytė liko viena, septynerius metus okupacinė valdžia skelbėjos paiešką.

Kostas Minkauskas-Karklas, Albinas Šiugždinis-Žaibas, Vytautas Marčiulionis-Viesulas ir daug kitų pavardžių prikeliama iš užmaršties. Bronislava sako, kad rūpintis partizanų atminties įamžinimu yra jos gyvenimas. Knyga - ne pirmas jos žygis. Jos iniciatyva Jiezne ir apylinkėse yra pastatyti keli paminklai, įamžinantys partizanų žūties, kautynių vietas.

Keliaudama po gražų ir įdomų Prienų kraštą susipažinau su Bronislava Leonavičiūte Vinskiene iš arčiau. Ji gimė ūkininko šeimoje. 1944 m. gruodžio mėn. jos tėviškės sodyboje susirinkę jaunuoliai - brolio draugai - vieningai nutarė netarnauti okupantams. Ir ta diena nulėmė visos Leonavičių šeimos likimą taip pat ir Bronislavos. „Miškas - mūsų namai“, - sakė jaunuoliai. Į partizanų gretas stėjo drąsiausi apylinkės vyrai.

Jiezno apylinkėse partizaninis judėjimas buvo ypač aktyvus, nes jį rėmė gyventojai. B. Vinskienė apgailestauja, kad ne visi žuvusieji partizanai yra išaiškinti. Daugelis jų, kurių kūnai būdavo niekinami miestelyje ant grindinio, liko neatpažinti, jų pavardės nežinomos. Kiek partizanų kūnų nuplukdė Nemunas... „O skrebai visi dar gyvi ir sveiki“, - sako autorė. Galima pridėti, kad jiems nepriklausoma Lietuva moka pensijas, jų buvusiems vadams kartais - valstybines, o dauguma partizanų šeimų narių neturi jiems priklausančio laisvės gynėjo statuso, nes nėra kas pasirūpina.

Baisu, kad šiandien, baigiantis antrajam laisvos Lietuvos dešimtmečiui, Jiezno apylinkėse vis dar yra žmonių, kurie nedrįsta prisipažinti, jog jie - iš partizanų šeimos, o partizanų sodybose

gyvena svetimi ir pro savo namus praeina vogčiomis.

Baisu, kad šiandien, atsivertus Jiezo seniūnijos puslapį internete, žymiųjų apylinkės žmonių sąrašė nerandi nė vieno apylinkės partizano, partizanų vado pavardės. Yra mokytojų, mokslininkų, menininkų, netgi buvusių komunistų, kurie užgyveno partizanų namus, komunistinės valdžios pareigūnų, bet tų, kurie priešinosi okupacijai ir padėjo galvas už mūsų laisvę, nėra. O juk vien Bronislava čia paminėjo daugiau kaip 300 - neieškojusių sau naudos, negailėjusių savo gyvybės, paaukojusių save baisiausiomis kančioms. Eidami į mišką jie žinojo, kad jeigu paklius gyvi, bus gyvi kapoti, pjaustyti, deginti, kalti prie sienos, bet vis tiek ėjo.

Baisu, kad šiandieninis tų apylinkių mokytojas gali pasakyti -jie banditai, o istorikas partizaninę kovą prilyginti kerštui.

Gera, kad išeina ši knyga: gal ir mokytojui, ir istorikui atsivers akys. Tikriausiai juos suklaidino okupacinių laikų mokykla, okupantų rengti vadovėliai ir vis dar įtakingi buvę okupacinės valdžios pareigūnai. Naujoji Lietuva taip pat nepadarė visko. Pavyzdžiui, ji nesuformulavo prideramo požiūrio į partizaninį karą. Naujosios Lietuvos vadovėliai turėtų skelbti, kad partizanai buvo mūsų kariuomenė, kuri kovojo su svetimaisiais - užgrobėjais ir jiems tarnavusiais. Vyko žūtbūtinė kova už gyvenimą arba mirtį, kurią tada Jie pralaimėjo. Bet Lietuvos jie nepralaimėjo, to kai kas iki šiol jiems negali atleisti.

Nežinau, kas laukia Bronislavos Vinskienės, kuri paskelbė partizanų pavardes ir stribų nusikaltimus. Juk kiek seniai Jiezne buvo traiškomi partizanams statyti paminklai...

Bet ji žino, kam ryžosi.

-Aš turėjau išleisti tą knygą, - sako ji, - jos laukia likę gyvi žuvusiųjų artimieji.

Ir dar ji sako:

- Dabar aš galiu mirti, savo pareigą atlikau, apie Juos papasakojau.

Dabar žodis istorikams, kurie šią medžiagą galės įvertinti.

Audronė V. Škiudaitė

PAVARDŽIŲ RODYKLĖ

- Acus, Marcelijus-Vanagas - 21, 37
 Adamkus, Valdas - 15
 Aidienė, Ramutė - 4
 Aidis, Aloyzas, V. - 4
 Aidis, Mary R. - 4
 Aliukevičius, Alfonsas-Saulė - 90
 Ambrazevičius, Vincas - 94
 Andriulevičienė - 21, 83, 86
 Andrulevičius, Antanas- 21
 Andrulevičius, Jonas-Sviesulis - 21, 47, 83, 86
 Andrulevičius, Juozas-Auksinukas - 7, 22, 112, 121
 Antanavičius, R. - 3
 Arcikauskas, Alfonsas - 48, 57
 Aukščiūnas, Jonas - 83
 Bačinskas, Aleksandras-Ūkininkas - 22, 54, 78
 Bagdonavičius, Juozas-Jovaras - 22, 24, 59, 60, 62, 83, 86
 Bajoras, Jonas-Senis - 24
 Bajoras, Juozas-Zaibas - 8, 24, 34, 35, 36, 49, 55, 71, 72, 89
 Baliukevičius, Kostas-Tylius - 26, 37, 44
 Baliukevičius, Lionginas-Dzūkas - 85
 Baltrušaitis, A.-Pykuolis - 25
 Banevičius, Aleksandras Vincas-Barzda - 22, 25, 26
 Banevičius, Pranas - 25
 Bandonis, Mykolas-Tauras - 51, 52, 63
 Bankauskas - 48
 Baranauskas ? - 42
 Baranauskas ? - 55
 Baranauskas ? - 107
 Baranauskas, Algirdas-Papartis - 26
 Baranauskas, Jonas - 26, 27
 Baranauskas, Jurgis-Margis - 26, 27
 Baranauskas, Vytautas-Saliamonas - 26, 27
 Baranauskienė - 106
 Barauskas, Juozas-Šiaurys - 3, 27
 Bartusevičius, Adomas-Narsuolis - 28, 29, 40, 96
 Bartusevičius, Kostas-Žilvitis - 28, 29, 34, 74, 86
 Bartusevičiūtė, Onutė-N eužmirštuolė - 28, 29
 Basiulis, Bronius - 61
 Beinaraivičius, Jonas-Vėjas - 28, 29, 30, 53, 88, 95
 Beinaraivičius, Juozas-Gintaras - 30, 88, 95, 97, 98
 Bernatonis - 32
 Bernatonis, Jurgis-Nemajūnas - 32
 Bernatonis, Kazimieras-Liepa - 94
 Bernatonis, Pranas-Smailys - 94
 Bernatonienė, Antanina - 94
 Bernatonytė, Aldona Bagdonavičienė - 22
 Bieliauskas, Antanas-Dobilas - 30, 31
 Bieliauskas, Leonas - 31, 34, 54, 77, 86
 Bieliokas, Jonas - 31
 Bijominas - 10, 12, 21, 24, 26, 27, 31, 37, 47, 50, 62, 87, 89, 92, 106
 Brunzienė, Domicėlė - 3
 Budra, Pranciškus-Nendrė - 32, 63
 Bunevičius, Antanas-Dobilas - 33, 56
 Bunevičius, Jurgis-Spindulys - 33, 39
 Bunevičius, Vincas - 33
 Bunevičius, Vladas-Berželis - 33
 Bunevičiūtė, Aušra-Aušrelė - 32, 33
 Butkevičius, Aleksas - 34
 Butkevičius, Vytautas - 34
 Celiešius, Vytautas-Vaidotas, Alksnis - 34, 54, 77
 Česnavičius, V.-Čerčelis - 59, 83
 Česnulevičius, Jonas-Sakalas - 28, 34
 Česonis, Alfonsas - 34
 Čiupus, Jonas-Ėglius - 35
 Dailidė, Urbonas-Tauras - 26, 37, 44, 85
 Danilevičiai - 24, 35, 49, 50, 55, 71, 72, 75, 112
 Danilevičius, Julius - 35
 Danilevičienė, Marijona - 36
 Danilevičius, Jonas - 36
 Danilevičius, Juozas (1) - 35, 36
 Danilevičius, Juozas (2) - 36
 Danilevičiūtė, Adelė - 36
 Danilevičiūtė, Onutė - 36
 Daraškevičius, Pranas-Papartis - 37, 54, 77, 112
 Daunoras, Vincas-Ungurys, Kelmas - 64
 Diškevičius, Vincas - 37
 „Dragūnas“ - 53
 Dzidolikas, Petras-Bijūnas - 38
 Eitutis, Vincas-Prūsas - 38
 Gegužis, Vacius - 3
 Germanavičiai - 44
 Gervickas, Alfonsas-Rytas - 39
 Gervickas, Boleslovas-Dobilas - 39
 Gervickas, Jonas-Jovaras - 34, 38, 39
 Gervickas, Juozas-Žiedas - 39
 Gervickas, Vytautas-Drugelis, Švyturys,

Našlaitis - 29, 39, 40
 Gervickienė Baranauskaitė, Onutė - 39, 40
 Gervickienė, Magdalena - 105
 Ginkus, Algirdas-Kurmis - 40
 Ginkus, Juozas-Aitvaras - 40, 41, 57, 84, 90, 103
 Ginkuvienė - 106
 Grigaravičius, Algirdas-Gulbė - 42
 Grigaravičius, Kazys-Rytas - 42
 Grigaravičius, Vytautas-Ėglius - 42, 74, 75
 Grigonis, Antanas - 94
 Grigonis, Jonas - 42
 Grigonis, Vincas - 94
 Grūšelionis, Pranas-Klajūnas - 43, 83
 Jalinskas, Jurgis - 43
 Janavičius, Juozas - 44
 Jaruševičius - 64, 73
 Jaruševičius, Motiejus-Lakštingala - 26, 32, 37, 44, 45, 54, 63, 64, 70, 85
 Jaruševičius, Stasys-Vieversis - 69
 Jaruševičiūtė, M.-Rūta - 44
 Jaseliūnas, Gedeminas-Vijoklis - 44
 Joneliūnas, J. - 21, 41, 57, 85, 90, 94, 103, 106
 Jonika, Juozas - 45
 Jonika, Pranas-Uosis, Kalnius - 45, 46
 Jonika, Vacius-Dainius - 45, 46, 63, 65, 73
 Jonikaitė, Elena-Žibutė - 45
 Judickas, Jonas - 46
 Judickas, Vytautas - 46
 Juodžbalienė, Janina - 3, 114
 Juonys, Alfonsas-Žaibas, Petras - 46, 47, 83
 Juonys, S. - 86
 Jurgaitis, Julius - 49
 Jurgaitis, Juozas-Spindulys - 47, 48
 Jurgaitis, Vladas - 3
 Jurkonis, Antanas-Balandis - 24, 34, 35, 36, 49, 55, 71, 72, 86, 112
 Ignatavičius, Audrius - 43
 Ignatavičius, Jonas - 43
 Kabaras, Petras-Kotas - 54, 89
 Kamsiukas, Aleksas - 51, 52
 Kandratavičius - 48
 Kandrotas, Vytautas-Kregždė - 34, 50, 54, 77, 86
 Karalius, Pranas-Vėjas, Vėjelis - 27, 39, 50, 82
 Karaliūtė, Felicija - 50
 Karašauskas - 48
 Karčiauskas, Kajetonas-Klevas - 3, 92, 93, 118
 Karpavičius, Petras - 52
 Karpavičius, Vincas - 51, 51, 52, 63
 Kaškonaitė, Marijona Kazakevičienė-Vyšnia - 54, 64, 65, 71
 Kaškonienė - 54, 65, 71, 85
 Kazakevičienė, Marijona - 4
 Kazlauskas, Mykolas - 3, 11, 16
 Kerevičius, Pranas - 44, 45
 Kibauskas, Boleslovas-Aitvaras - 52
 Kimantai - 96
 Kiseliovas, Jonas - 48, 85, 90
 Klebauskas, Pranas - 52
 Klimas, Antanas - 3, 16, 20
 Klimašauskas, Alfonsas - 52, 59, 60
 Klinavičius, Antanas-Gaidys - 29, 53, 83
 Kovienė, Genė - 39, 54
 Kubilius, Adomas - 110
 Kubilius, Jonas - 110
 Kubilius, Juozas - 110
 Kubiliūtė, Antanina Mikailienė - 111
 Kukanskas - 90
 Kuliešius, Bronius - 98
 Kupčėinas, Pranas-Genys - 29
 Kupčiūnas, Jonas - 28, 34, 74
 Kupčiūnas, P.-Genys - 53
 Kurilavičius, Petras-Stumbras, Skroblas - 54, 77, 86, 97
 Latvis, G. - 11, 16
 Laukaitis, Juozas-Liūtas, Lokys? - 39, 54, 64, 71, 85
 Laukaitytė, Onutė - 71
 Laukevičius-Medžiotojas - 54
 Laumenis, Kostas - 35, 37, 49, 71
 Leonavičienė, Marijona - 107
 Leonavičius, Adomas - 107, 108, 112
 Leonavičius, Bronius - 3, 10, 48
 Leonavičius, Jonas - 107, 108, 112
 Leonavičius, Leonas - 112
 Lėckas, Jonas - 3, 11, 16
 Ligeika, Aleksandras - 41
 Lodai - 94
 Lozdienė, E. - 117
 Lukša, Antanas - 3
 Maceina, Pranas - 94
 Macidulskaitė, Aldona - 61
 Malinauskas, Antanas - 55
 Manarka, Juozas - 51, 52
 Marčiukaitis, Gediminas - 95
 Marčiulionis, Jonas-Audronis - 24, 34, 35, 36, 49, 55, 71, 72

Marčiulionis, Vytautas-Viesulas - 10, 31, 32, 34, 35, 49, 54, 55, 56, 39, 71, 76, 87, 94, 112, 122
 Matikas, Antanas-Skruoblas - 24, 31, 34, 112
 Matikas, Jonas-Sakalas - 55, 112
 Matikas, Pranas - 109
 Matikas, Vincas-Sakalas - 36, 49, 71, 72
 Melnikaitė, Marytė - 104
 Mickus, Juozas - 41, 42, 56, 57, 84, 85, 94, 103
 Mickus, Martynas - 41, 56, 57, 84, 85, 90, 94, 103
 Mikalauskas, A. - 54
 Mikalauskas, Jonas - 77
 Milišauskas, Jonas-Kostas - 39
 Milkevičius, Algirdas - 3, 11, 16
 Milkevičius, Justinas - 3
 Milkevičius, Vincas-Pavasaris - 57
 Milušauskas, Albinas-Aras - 25, 49
 Milušauskas, Juozas - 25
 Minkauskas, Kostas-Karklas - 7, 33, 56, 86, 91, 108, 122
 Minkauskienė - 108
 Misevičius, Pranas - 57
 Mocevičius, Jonas - 53, 58
 Mocevičius, Pranas - 3, 11, 16
 Mockevičius, Kazys - 57, 87, 89
 Mockevičius, Vincas - 3, 11, 16
 Musonis, Vytautas - 4
 Narakas, Benediktas - 28
 Navickas, kun. - 11
 Nemeikštis, Jonas - 51, 52
 Noreika, Jurgis - 58
 Noreika, Pranas - 58
 Noreikienė - 106
 Ogilba, Juozas-Dobilas - 7, 10, 22, 24, 37, 38, 45, 53, 58, 59, 60, 62, 71, 86, 83
 Ogilba, Vytautas - 58, 59, 60
 Ogilbienė, Anelė - 58, 59, 60
 Packevičius, Juozas - 52
 Palionis - 24, 37
 Palionis, Juozas-Sakalas - 3, 24, 34, 35, 36, 55, 61, 71, 72, 74, 89
 Paškevičius, Stasys - 62
 Paulauskas, Pranas-Šarūnas - 51, 61, 62, 63, 92
 Paulauskienė, Stefanija Macidulskaitė - 61
 Pempė, Jonas-Lydeka - 60, 62, 83, 84
 Pempė, Julius - 62, 105
 Pempienė - 105
 Pilonovas, Mikas - 48
 Pyragas - 48
 Proškus, Kazys - 10, 60
 Pūkas - 25
 Račkys, Pranas-Varpelis - 70, 73, 98
 Raklevičius, Algirdas - 66, 70
 Raklevičius, Juozas-Saugas - 3, 11, 16, 51, 62, 100, 120
 Raklevičius, Kazimieras - 66, 69, 70
 Raklevičius, Stasys, jaun. - 66, 69
 Raklevičius, Stasys-Maslinčius, Tigras - 51, 63, 65, 67, 68, 69, 70, 108, 109
 Raklevičius, Vytautas - 66, 69
 Raklevičienė, Eugenija Vitkauskaitė - 65, 70, 108, 109
 Raklevičiūtė, Aldona Radišauskienė - 66, 70
 Ramanauskas, Adolfas-Vanagas - 44, 85
 Raulinavičius, Zigmas - 71
 Ražanauskas, Juozas - 3, 11, 16
 Ražanskas, Vytas-Bičiulis - 71
 Rėklaitis - 35, 71
 Revuckas, Petras-Aitvaras - 71
 Rodinas - 47, 83, 86
 Rubliauskas, Bronius - 51, 52
 Rūkas, Vincas-Aras - 24, 34, 35, 36, 55, 71, 72
 Ruseckienė, Marija - 3
 Rutkauskas, Algirdas - 3
 Rutkauskas, Antanas-Žemaitis - 7, 9, 72, 73, 108, 122
 Rutkauskaitė, Onytė - 72, 122, 123
 Rutkauskienė - 73, 108
 Rutkauskas, Jonas - 3
 Rutkauskas, Petras - 52, 63
 Rutkauskas, Teofilis - 3
 Rutkauskas, Vytautas - 3
 Sadauskas, Pranas-Perkūnas - 46, 73, 74
 Sadauskas, Romas-Ramūnis - 73, 74, 96
 Sakalauskienė, Onytė - 3
 Savičius, Kazimieras - 3
 Seniūta, Vincas - 51
 Siparavičius, Česlovas-Vasaris - 39, 54
 Skindaras, S.-Garsas - 42, 74
 Staliulionis, Kajetonas-Berželis - 75
 Staselis, Vincas-Bijūnas - 75
 Smolskas, Vytautas-Rzuolas - 28, 34, 74
 Staknevičius, Augustinas - 4
 Staknevičienė, Birutė - 4
 Staknevičius, Gediminas - 4
 Staknevičius, Rimantas - 4
 Staselis, V.-Bijūnas - 42
 Steponkevičius - 35, 37, 49, 71
 Surkovas - 112

Šabasevičius - 76
 Šalomska, A.-Alksnis - 42, 75
 Šapalas, Antanas - 94
 Šeriai - 27, 50
 Šeškienė - 102
 Šeškus, Pranas - 24, 35, 36, 49, 50, 71, 72, 75
 Šidlauskas, Algimantas - 3
 Šimelevičius, Kostas-Gandras - 75
 Šiugždiniai-Mačiai - 78
 Šiugždiniai-Užkuriai - 78, 83
 Šiugždinis, Albinas-Žaibas, Dzingeris - 8, 54, 55, 76, 77, 81, 86, 112, 114, 122
 Šiugždinis-Dragūnas - 96
 Šiugždinis, Jonas-Anupras - 33
 Šiugždinis, Juozas-Gaspadorius, Meška T 80, 81
 Šiugždinis, Justinas-Žvirblis - 79
 Šiugždinis, Petras - 80
 Šiugždinis, Povilas-Tėvelis, Užkuryš, Senelis - 79, 80
 Šiugždinis, Vladas-Ateitis, Stukas - 76, 81
 Šiugždinytė, Janina-Eglė - 81, 83
 Šiugždinytė, Monika-Zibutė - 81, 83
 Škiudaitė, Audronė V. - 123
 Šklerevičius, Adolfas-Juodvamis - 59, 83
 Šmigelskis, Adolfas-Žaibas, Klajūnas - 46, 47, 83, 86
 Talačkai - 26, 54, 85
 Talačkaitė, Marytė-Rūta - 26, 37, 84, 85
 Taraškevičius, Petras - 112
 Treiderienė - 106
 Treideris, Julius - 41, 57, 84, 85, 90, 94, 103
 Trederytė, Elenytė - 84, 85
 Trederytė, Janina - 84, 85
 Truncė, Vincas-Dobilas - 46, 47, 83, 86
 Ulčickas, Juozas-Vytautas - 86
 Urbonas, Sigitas - 3
 Vaiciulevičiai - 46, 83^86
 Vaikšnys, Kazimieras-Špokas - 54, 34
 Vaikšnys, Konstantinas - 86
 Vaitkevičius, Jonas-Jaunutis - 33, 56, 86, 91
 Valatka, Jonas-Šarūnas - 87, 89
 Valatka, Jonas-Kardas - 87
 Valiūnas, Jurgis-Sausis - 34, 88
 Valiūnas, Kostas - 34
 Valiūnas, Petras-Gulbė - 34
 Valiūnas, Vincas - 34
 Valšteinas - 48
 Vanagas, Jonas-Erelis - 87, 89
 Vanagas, Juozas - 29
 Vanagas, A. - 86
 Vancevičius, Vladas-Svajūnas - 30, 88, 96
 Vėsa, Petras - 88
 „Vincas“, vokiečių kareivis - 51, 87
 Vinskienė, Bronislava Leonavičiūtė - 11, 16, 48, 49, 93, 113, 114, 115, 119, 121, 122, 123
 Virginaitis, Stasys-Lokys - 89
 Zablackas, Adomas - 98
 Zablackas, Jonas-Briedis - 87, 89
 Zaprackas, Jonas-Pagirys - 92, 93, 118
 Zavistanavičius, Albinas-Pykuolis - 90
 Zavistanavičius, Alfonsas - 90,
 Zavistanavičius, Jonas - 90
 Zencevičienė - 106
 Zencevičius, Jonas - 41, 57, 84, 85, 90, 94, 103
 Zencevičius, Pranas - 94
 Zenkauskas, V. - 90
 Ziutelis, Kazimieras-Anglas - 34, 54, 78, 91
 Ziutelytė, Justina - 41
 Zmejauskai - 24, 35, 50, 71
 Žeimienė, Bronė - 28, 40
 Želvys, Leonas - 3
 Žičkus, Juozas - 83
 Židanavičius, Antanas-Skrajųnas, Dobilas - 91
 Žiūkas, Jonas-Šturmas - 33, 56, 86, 91
 Žuromskaitė - 85
 Žuromskas, Vincas-Barsukas - 92, 94
 Žuvininkas - 91

LITERATŪRA

1. LPKTS. Istorijos sekcija. „Laisvės kovų archyvas“, Nr.5. Kaunas. 1992
2. A. Vidutienė. J. Sajauskas „Ištark mano vardą“, Džiugas. Vilnius, 1999
3. S. Abramavičius „Žalio Velnio takais“. Kaunas, 1995
4. „Kovos keliu žengiant“, sudarė Leonas Gudaitis, Vyturys. Vilnius, 1991
6. „Pakelės medžiai“. Vilnius, 2000

Bronislava Vinskienė

Amžinieji Ažuolai

Dokumentinė apybraiža apie Jiezno apylinkių partizanus

**Tiražas 300 egz. Spausdino UAB “Baltijos kopija”,
Kareivių g. 13B, LT-09109 Vilnius.**

Bronė Leonavičiūtė - Bronislava Vinskienė

1945-1949 m. - būrio vado Juozo Andrulevičiaus-Auksinuko ryšininkė. Jo būrys veikė: Sobuvos, Sundakų, Domeikiemio, Šnipelių, Užuguosčio kaimuose. Auksinukas žuvo 1945 m., prieš pat Šv. Kalėdas, Šnipelių kaime, Banevičių sodyboje, Kruonio valsčiuje, apsuptyje, su draugais buvo išduoti. Kruonio stribai su rusais apsupo namus. Partizanai žuvo ugnyje.